

**VA/S LATVIJAS HIPOTĒKU UN
ZEMES BANKA**

2008. gada pārskats

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

SATURS

	Lapa
Padomes un Valdes ziņojums	2 - 5
Padomes un Valdes sastāvs	6
Paziņojums par Padomes un Valdes atbildību	7
Revidentu ziņojums	8
Finanšu pārskati:	
Peļņas un zaudējumu aprēķins	9
Bilance	10
Kapitāla un rezervju izmaiņu pārskats	11 - 12
Naudas plūsmas pārskats	13
Finanšu pārskata pielikumi	14 - 67

V a/s „Latvijas Hipotēku un zemes banka”
Doma laukums 4
Rīga, LV-1977, Latvija
tālrunis: + 37167222945
fakss: + 37167820143
Reģistrācijas numurs: LV 40003132437

V a/s „Latvijas Hipotēku un zemes banka” (Banka) ir Latvijas Republikā reģistrēta valsts akciju sabiedrība. 100% Bankas akciju turētāja ir LR Finanšu Ministrija. Banka un tās meitas uzņēmumi (Koncerns) darbojas banku un finanšu pakalpojumu jomā.

V A/S „LATVIJAS HIPOTĒKU UN ZEMES BANKA” PADOMES UN VALDES ZIŅOJUMS

Globālās ekonomikas attīstība kopš 2007.gada ir kļuvusi lēnāka: pasaules ekonomikas izaugsmes tempi 2006.gadā bija 5,1%, 2007.gadā – 5,0%. Starptautiskais Valūtas fonds (SVF) prognozē, ka pieaugums pasaules ekonomikā 2008.gadā būs 3,9% (rezultāti vēl nav pieejami), 2009.gadā tiek prognozēts 0,5% pieaugums. Ekonomikas izaugsmes tempu lejupslīdi ir ietekmējuši divi galvenie faktori: satricinājumi finanšu tirgū (hipotekārā krīze ASV, liela mēroga finanšu institūciju bankroti, uzticības krīze starp finanšu tirgus dalībniekiem, stingrāki kredītu nosacījumi), kā arī pēdējos gados strauji pieaugušās energoresursu un pārtikas cenas.

Saskaņā ar SVF prognozēm, Eiropas Savienības (ES) iekšzemes kopprodukta (IKP) izaugsmes tempi 2008.gadā tiek sagaidīti 1,65%, 2009.gadā – 0,55%; turpmākajos gados tempi pakāpeniski pieaugs, tomēr tuvākajos 5 gados vairs nesasniedzot pirmskrīzes līmeņus. Attīstības valstīs (it īpaši Ķīnā un Indijā) arī turpmāk ir gaidāma ekonomikas izaugsme, kas pēc tempu krišanās 2008.-2009.gados būs nedaudz lēnāka kā iepriekš.

Latvijas ekonomikā pēc straujas izaugsmes iepriekšējos gados (2006.gadā – 11,9%, 2007.gadā 10,2%) iestājušās kardinālas pārmaiņas. Pasākumi ekonomikas līdzsvarošānai (cīņa pret inflāciju, kreditēšanas un iekšējā patēriņa ierobežošana) ir samazinājuši kredītu ekspansiju, iekšējo patēriņu un tekošā konta deficītu, taču iekšzemes kopprodukta izaugsme ir strauji samazinājusies, nonākot recesijā. Saskaņā ar Eiropas Komisijas (EK) prognozēm, 2008.gadā IKP samazinājums Latvijā būs sasniedzis (-2,3%) un 2009.gadā (-6,9%), 2010.gadā (-2,4%). Latvijas Banka 2008.gadā prognozē iekšzemes kopprodukta samazinājumu par 2%, 2009.gadā prognozē samazinājumu par 12%.

Iepriekšējo gadu iekšzemes kopprodukta pieauguma galvenās komponentes (operācijas ar nekustamo īpašumu, tirdzniecība, būvniecība, finanšu starpniecība) ir būtiski samazinājušās, un 2 - 3 gadu laikā tām nebūs līdzvērtīgu aizstājēju. Latvijas uzņēmumu konkurētspēju ir būtiski ierobežojusi inflācija un strauji augušās ražošanas izmaksas, kā arī pieprasījuma krišanās un pieaugošā konkurence esošajos noieta tirgos.

Latvijas eksports 2008.gadā palielinājies par 9%, bet imports – samazinājies par 4%. Eksporta pieaugums galvenokārt ir noticis uz metāla, ķīmiskās produkcijas un pārtikas rēķina, bet daļu no pieauguma ir radījis arī reeksports. Importam sarūkot, bet eksportam palielinoties, Latvijas ārējās tirdzniecības deficīts 2008.gadā samazinājās.

Tautsaimniecības attīstības tempiem bremsējoties straujāk nekā sākotnēji gaidīts, pagājušā gada nogalē inflācijas kritums apsteidza prognozes un decembrī tā sasniedza jau vien 10,5%. Straujā krituma iemesli - stiprs pieprasījuma samazinājums, kā arī pasaules energoresursu cenu kritums, kā rezultātā būtiski mazinājās izmaksu spiediens. Tādējādi kopš pērnā maija, kad inflācija sasniedza zenītu - turpat 18% - tā sarukusi vairāk nekā par trešdaļu. Ņemot vērā straujo inflācijas pieaugumu pērnā gada sākumā un būtisku patēriņa cenu pieauguma tempu kritumu gada otrajā pusē, 2008.gada vidējā inflācija sasniedza 15,4%.

Bezdarba līmenis valstī 2008.gada decembrī sasniedza 7% (2007.gada decembrī – 4,9%). Kopš 2008.gada 3.ceturkšņa šī parametra raksturlielne no dilstošas pārvērtusies par augošu. Pieaugums vēl ir salīdzinoši neliels, jo uzņēmumu darbības sašaurināšanās rezultātā daļa atlaisto darbinieku spēj aizpildīt vakances, kuras līdz šim ilgstoši bijušas brīvas vai maz pieprasītas, pastāv sezonāla rakstura darba pieprasījums, kā arī cilvēki vēl nesteidzas reģistrēties bezdarbnieku uzskaitē. Tomēr 2009.gada sākumā bezdarbs pieaugs straujāk un pēc Bankas speciālistu aplēsēm, varētu sasniegt 10%. EK prognozē, ka Latvijā bezdarba līmenis 2010.gadā varētu sasniegt pat 12,7%.

2008.gada decembrī banku pakalpojumus Latvijā sniedza 21 banka un piecas ārvalstu banku filiāles. Latvijas Bankā reģistrētas arī septiņas elektroniskās naudas institūcijas un trīs naudas tirgus fondi. VAS „Latvijas Hipotēku un zemes banka” darbojas kā vienīgā valstij 100% piederošā komercbanka. 2008.gada novembrī, realizējot Ministru kabineta lēmumus Latvijas finanšu sistēmas stabilitātes nodrošināšanai, Hipotēku banka, samaksājot 2 latus, kļuva par 84,83% Parex bankas akciju īpašnieci, kas faktiski nozīmē, ka valsts kontrolē ir arī šī komercbanka. Ņemot vērā minētā ieguldījuma īstermiņa raksturu un ar to saistīto darbības specifiku, tam nav būtiskas ietekmes uz Hipotēku bankas darbību un tas nepaaugstina Bankas uzņemtos riskus.

2008.gada laikā banku aktīvi ir pieauguši par 6%, decembra beigās sasniedzot 23,2 miljardus latu, izsniegto kredītu apjoms palielinājies par 11%, taču noguldījumi (ar tranzītfondu) samazinājušies par 4%, bet banku kapitāls un rezerves - par 1%. Banku neauditētā peļņa 2008.gadā sasniedza 77,6 miljonus latu, kas ir tikai 1/5 no 2007.gadā nopelnītā.

Kopš 2007.gada vidus Latvijā ir strauji samazinājies kreditēšanas pieaugums, ko ietekmēja inflācijas apkarošanas plāna prasības, kredītu resursu sadārdzināšanās, kā arī dažādu kredītrisku palielināšanās. Kredītu tirgus ir kļuvis caurskatāmāks, pateicoties 2008.gadā ieviestajam Kredītņēmēju reģistram.

V A/S „LATVIJAS HIPOTĒKU UN ZEMES BANKA”
PADOMES UN VALDES ZIŅOJUMS
(turpinājums)

Latvijas ekonomikas izaugsmes tempu samazināšanās un kredītresursu cenu pieaugums ir ietekmējis Latvijas komercbanku kredītportfeļa kvalitāti, kas pēdējā gada laikā ir pakāpeniski pasliktinājusies. Noslēdzot 2008.gadu, kredītu īpatsvars, kuriem maksājumi tiek kavēti vairāk kā 30 dienas, ir sasniedzis 8% (1294 milj. latu) no kopējā kredītportfeļa.

Kredītportfeļa kvalitāte komercbanku sistēmā galvenokārt ir pasliktinājusies šādos segmentos:

- 1) privātpersonu aizdevumi – augsto cenu segments un spekulatīvie darījumi;
- 2) nekustamā īpašuma projekti;
- 3) tirdzniecība;
- 4) kokapstrāde un mēbeļu ražošana;
- 5) viesnīcas un izklaides objekti;
- 6) sauszemes transports.

Problemātisko kredītu atgūšanas iespējas kļūst aizvien sarežģītākas, jo, līdz ar nekustamā īpašuma tirgus stagnāciju, piedziņai nododamo objektu cenas krītas, realizācijas termiņi kļūst garāki, bet izmaksas – pieaug. Tā rezultātā finanšu sektorā palielinās zaudējumos norakstāmo aizdevumu apjoms.

2009.gadā kredītēšanas tempi būs mēreni, bankām galveno uzmanību koncentrējot uz piešķirto un esošo aizdevumu kvalitāti. Jauni aizdevumi galvenokārt tiks piešķirti nozaru un projektu finansēšanai eksporta veicināšanai, infrastruktūras projektiem un dažādām inovācijām, kas veicinātu Latvijas uzņēmumu konkurētspēju.

Ņemot vērā, ka ekonomikas izaugsme strauji samazinās, un līdz ar lēnāku kredītēšanas kāpumu, ir mazinājusies banku sektora loma iekšzemes pieprasījuma uzturēšanā, Latvijas Bankas padome 2008.gadā vairākas reizes samazināja rezervju normu banku saistībām virs 2 gadiem – kopējais samazinājums no 8% līdz 3%, kā arī samazināja rezervju normu visām pārējām rezervju bāzē iekļautajām saistībām no 8% līdz 5%.

Lai gan ASV Federālo rezervju sistēma 2008.gada laikā vairākas reizes samazināja dolāra bāzes procentu likmi (kopējais likmes samazinājums no 4,25% līdz 0,25%) un Eiropas Centrālā banka samazināja eiro bāzes procentu likmi – no 4% līdz 2,5%, šai periodā ir palielinājušās Latvijas komercbanku izsniegto kredītu vidējās procentu likmes (izņemot aizdevumus juridiskām personām ārvalstu valūtā). Privātpersonām izsniegto aizdevumu (latos) vidējās procentu likmes pieauga no 17,3% (2007.gada decembrī) līdz 17,5% (2008.gada decembrī), bet juridiskām personām - no 9,7% līdz 13,4% attiecīgajā periodā. Vidējās procentu likmes kredītiem (ārvalstu valūtā), kas piešķirti privātpersonām, pieauga no 6,8% (2007.gada decembrī) līdz 7,5% (2008.gada decembrī), bet juridiskām personām samazinājās - no 7,2% līdz 6,7% attiecīgajā periodā.

Hipotēku bankas izaugsmes tempi 2008.gada laikā, līdzīgi kā banku sistēmā, ir samazinājušies. Hipotēku bankas bruto aktīvu apjoms pieauga par 38,3 milj. latu jeb par 4,1% līdz 962,2 milj. latu. Banka pēc aktīvu apjoma uz decembra beigām ierindojās 8.vietā Latvijas komercbanku vidū (tirgus daļa – 4,1%). Savukārt Bankas neauditētā peļņa 2008.gadā sasniedza 1,3 milj. latu, kas ir par 4,8 milj. latu jeb par 79% mazāk nekā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā. Galvenais iemesls peļņas samazinājumam ir lielāku uzkrājumu izveidošana nedrošiem aktīviem.

Hipotēku bankas bruto kredītportfelis 2008.gada laikā ir palielinājies par 69 milj. latu jeb par 10,4%, sasniedzot 731,6 milj. latu. Banka pēc kredītportfeļa apjoma decembrī ieņēma 6.vietu Latvijas komercbanku vidū (tirgus daļa - 4,4%). Hipotēku banka bija septītā lielākā banka Latvijā pēc uzņēmumiem izsniegto kredītu apjoma (tirgus daļa – 5,2%), un septītā lielākā banka pēc privātpersonām izsniegto kredītu apjoma (tirgus daļa – 3,3%).

Noguldījumu apjoms Bankā 2008.gada laikā ir palielinājies par 19 milj. latu jeb par 7%, sasniedzot 298 milj. latu. Hipotēku banka pēc noguldījumu (ieskaitot tranzītfondus) apjoma decembra beigās ieņēma 10.vietu Latvijas komercbanku vidū (tirgus daļa – 3,1%).

Hipotēku bankas emitēto parāda vērtspapīru apjoms 2008.gada laikā samazinājās par 11,4 milj. latu jeb par 21%, sasniedzot 42 milj. latu. Maijā Banka emitēja hipotekārās ķīlu zīmes 12,7 miljoni eiro apmērā, savukārt jūnijā tika dzēstas īstermiņa parādzīmes 10 miljoni latu un 9 miljoni eiro apmērā, kas bija pirmās Baltijas valstīs emitētās īstermiņa parādzīmes, kas tika kotētas fondu biržā un kuras nav emitējusi Valsts Kase.

Lai nodrošinātu klientiem iespēju izdevīgi izvietot naudas līdzekļus un veidot uzkrājumus pensiju fondos, Hipotēku banka 2008.gada 1.pusgadā pabeidza IPS „Suprema Fondi” iegādes procesu un izveidoja AS „Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību „HIPO FONDI”, kā arī uzsāka klientu piesaisti trim 2.pensiju līmeņa plāniem visās Bankas filiālēs.

2008.gada 2.pusgadā un 2009.gada sākumā starptautiskās kredītreitingu aģentūras ir pakāpeniski samazinājušas Latvijas kredītreitingus līdz zemākajam investīciju līmenim, norādot, ka reitingu samazināšana atspoguļo ekonomiskās situācijas lejupslīdi, kas bijusi straujāka par iepriekš prognozēto.

V A/S „LATVIJAS HIPOTĒKU UN ZEMES BANKA”
PADOMES UN VALDES ZIŅOJUMS
(turpinājums)

Hipotēku banka ir 100% valstij piederoša banka un tās reitings nevar pārsniegt valstij noteikto reitingu. Tāpēc starptautiskā aģentūra *Moody's Investor service*, samazinot Latvijas kredītreitingu, samazināja arī Hipotēku bankas kredītreitingus. Bankai piešķirtie reitingi ir šādi:

- ilgtermiņa ārvalstu valūtas ieguldījumiem – **Baa1** (nākotnes perspektīva - negatīva),
- īstermiņa ārvalstu valūtas ieguldījumiem – **P2**,
- finansiālās stabilitātes reitings – **D-** (nākotnes perspektīva - negatīva),
- hipotekāro ķīlu zīmju reitings – **A2**,

kas ir investīciju līmeņa reitingi.

Hipotēku banka 2008.gadā turpināja realizēt dažādas attīstības programmas, kuru ietvaros valdības uzdevumā tiek sniegts atbalsts noteiktām uzņēmēju un iedzīvotāju grupām – Mazo un vidējo uzņēmēju kredīvēšanas programmas, Mājokļu garantiju programma, lauku attīstības programmas. Sevišķu uzmanību Banka, kā valsts banka, pievērš tādu programmu realizācijai, kuras palīdzētu Latvijas uzņēmējiem turpināt vai uzsākt savu uzņēmējdarbību arī šādos nelabvēlīgos ekonomikas apstākļos.

2008.gadā tika pabeigta Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētās programmas „Apmācības, konsultācijas un finansiālais atbalsts komercdarbības un pašnodarbinātības uzsācējiem” realizācija. Projekta ietvaros tika apmācīti 998 topošie uzņēmēji, biznesa plānus iesniedza 600 finansiālā atbalsta pretendenti, no tiem finansiālo atbalstu grantu un aizdevumu veidā saņēma 327 jaunie uzņēmēji.

2008.gadā tika pabeigta arī Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansētās Komercdarbības uzsācēju kredīvēšanas programmas īstenošana. Programmas ietvaros piešķirti un izsniegti 291 aizdevums par 22,76 miljoniem latu.

Lai aktivizētu uzņēmējdarbību Latvijā, Ministru kabinets 2008.gada 22.maijā pieņēma lēmumu (rīkojums Nr.275) uzsākt jaunu programmu – “Uzņēmumu konkurētspējas uzlabošanas atbalsta programma”, kuras realizāciju veic Hipotēku banka. Līdz gada beigām šīs programmas ietvaros piešķirti 32 aizdevumi par kopējo summu 14,17 miljoni eiro.

Augustā Hipotēku banka uzsāka sadarbību ar nodibinājumu *Latvijas Lauku sieviešu uzņēmējdarbības atbalsta fonds* par lauku sieviešu uzņēmējdarbības atbalstīšanu Latvijā, piedāvājot saņemt mikrokredītus biznesa attīstībai. Projekta ietvaros paredzētie līdzekļi 50 tūkstoši latu ir apgūti.

2008.gada laikā Hipotēku banka sadarbībā ar vides aizsardzības aktīvistu grupām ir realizējusi vairākus projektus, kas aicina sabiedrību rīkoties videi draudzīgi un domāt ilgtermiņā. Kā piemērus var minēt sadarbībā ar organizāciju Zaļā brīvība izdoto un popularizēto zaļam dzīvesveidam veltīto rokasgrāmatu Zaļais ceļvedis, kā arī kopīgi ar Latvijas Zaļo kustību realizēto kāpu saglabāšanas projektu. Tādējādi Hipotēku banka prezentē sevi kā sociāli atbildīgu uzņēmumu.

Hipotēku banka turpināja sadarbību ar mūzikas ierakstu kompāniju „Platforma Records”, izdodot bērniem un viņu vecākiem domātus pasaku CD. Kopā tika izdoti četri ieraksti – „Brāļu Grimmu pasakas”, „Emīls un Berlīnes zēni”, „Pīters Pens”, „Kaķīša dzirnaviņas”. Ar šo projektu Banka apliecina, ka ģimene ir viena no Bankas galvenajām vērtībām.

2008.gada 2.ceturksnī Hipotēku banka un Aizkraukles banka noslēdza vienošanos par mazo un vidējo uzņēmumu kredīvēšanas programmas realizēšanu, kur Hipotēku banka sindicētā aizdevuma ietvaros nodrošina Aizkraukles banku ar programmas realizēšanai nepieciešamajiem līdzekļiem – 10 miljoniem eiro.

Gada sākumā Banka parakstīja sadarbības līgumus ar visiem Latvijā nodibināto novadu fondu vadītājiem, kā arī ar Limbažu rajona padomi par projektu konkursu organizēšanu. Hipotēku banka atbalstīja fondu rīkoto projektu konkursu labākos darbus, kas veicina vietējo iedzīvotāju pašiniciatīvu un uzņēmību savas dzīves vides uzlabošanā.

2008.gada sākumā tika uzsākta plaša iedzīvotājus un namu apsaimniekotājus izglītojoša programma par dzīvojamo ēku renovēšanu – sākot no reģionāliem semināriem, izglītojošiem rakstiem presē, ekspertu viedokļiem, informējošiem video sižetiem un izdales materiāliem līdz līdzdalībai citu organizāciju koordinētajos projektos. 2008.gadā piešķirti 100 dzīvojamo māju renovācijas aizdevumi ar kopējo aizdevumu summu 2,5 miljoni lati.

Bankas sniegto pakalpojumu kvalitāti ir novērtējuši mūsu klienti. Martā Hipotēku bankas filiāles piedalījās organizācijas *Labsserviss.lv* rīkotajā akcijā „Uzslavē labu servisu” (kurā piedalījās 50 dažādi Latvijas uzņēmumi ar 800 klientu apkalpošanas vietām), un Bankas Rēzeknes filiāle iekļuva 10 šī konkursa laureātu pulkā.

V A/S „LATVIJAS HIPOTĒKU UN ZEMES BANKA”
PADOMES UN VALDES ZIŅOJUMS
(turpinājums)

Viena no Hipotēku bankas darbības prioritātēm 2008.gadā bija inovatīvu projektu finansēšana. Pie šī uzstādījuma realizācijas tika aktīvi strādāts un, rezultātā, 10% no visiem izsniegtiem aizdevumiem 2008.gadā izsniegti inovāciju ieviešanai uzņēmumos.

Hipotēku banka 2008.gadā turpinājusi modernizēt un labiekārtot savu filiāļu un norēķinu grupu tīklu. Janvārī darbu pilnīgi jaunās telpās sāka Balvu filiāle, bet jūnijā – Rīgas filiāles norēķinu grupa, kas atrodas Rīgā, Zemesgrāmatu nodaļas telpās. Oktobrī jaunās, plašākās telpās darbu uzsākusi arī Ūnijas filiāle. Bankas darbības optimizācijas ietvaros 2008.gada martā tika slēgta Salacgrīvas norēķinu grupa. 2008.gada beigās Banka savus klientus apkalpo 29 filiālēs, kas atrodas gan Rīgā, gan katrā Latvijas rajona centrā un 8 norēķinu grupās dažādos Latvijas reģionos.

2008.gada laikā uzstādīti 17 jauni bankas automāti (ATM): jaunatvērtajā Balvu filiālē, Ādažos, Ezerē, Jūrkalnē, Piltenē, Dobelē, Cesvainē, Barkavā, Rīgā (Rīgas filiāles NG telpās), Lēdmanē, Rēzeknē, Krāslavā, Pļaviņās, Rugājos, Nītaurē, Skaistkalnē un Lejasciemā. Tādējādi Hipotēku bankas ATM tīkls uz 2008.gada beigām ir paplašinājies līdz 58 bankomātiem. 2008.gada septembrī turklāt noslēgts līgums par „draudzīgo bankomātu” izmantošanu ar SEB banku – no 1.oktobra Hipotēku bankas klientiem ir iespēja bez komisijas maksas izņemt skaidru naudu ne tikai Hipotēku bankas (58 ATM), Rietumu bankas (14 ATM) un Latvijas Krājbankas (202 ATM) bankomātos, bet papildus arī SEB bankas 218 bankomātos visā Latvijā. 2008.gada nogalē Hipotēku bankas un „draudzīgo bankomātu” tīkls veido jau gandrīz pusi no visa Latvijas ATM tīkla.

2008.gada 4.ceturksnī Bankas Informācijas tehnoloģiju pārvalde veiksmīgi realizēja arī Hipotēku bankas ATM tīkla pārkonfigurēšanu no „First Data Latvija” (FDL) tīkla uz Bankas ATM vadības tīklu, tādējādi uzlabojot bankomātu funkcionalitāti un arī ATM monitoringa iespējas.

Baiba Bāne
Padomes priekšsēdētāja

Inesis Feiferis
Valdes priekšsēdētājs

**V A/S „LATVIJAS HIPOTĒKU UN ZEMES BANKA”
PADOMES UN VALDES SASTĀVS**

Padome (2008. gada 31. decembrī)

Baiba Bāne	Padomes priekšsēdētāja
Dāvids Tauriņš	Padomes priekšsēdētājas vietnieks (no 2008. gada 1. novembra)
Jānis Šnore	Padomes loceklis
Matīss Markuss	Padomes loceklis (no 2008. gada 1. novembra)
Iveta Strautiņa	Padomes locekle

Pārskata perioda laikā Padomes locekļu amatus atstāja Gundega Šulca, Andris Liepiņš, Vija Gēme, Baiba Paševica un Dace Ratniece un par Padomes locekļiem tika ievēlēti Dāvids Tauriņš un Matīss Markuss.

Valde (2008. gada 31. decembrī)

Inesis Feiferis	Valdes priekšsēdētājs
Rolands Paņko	Valdes priekšsēdētāja vietnieks
Aija Laicāne	Valdes locekle
Jēkabs Krieviņš	Valdes loceklis
Andris Riekstiņš	Valdes loceklis

Pēc pārskata perioda beigām, 2009. gada 21. janvārī, valdes locekles amatu atstāja Aija Laicāne.

Pēc pārskata gada beigām, 2009. gada 11. februārī, Padome ievēlēja Jāni Bērziņu par Bankas valdes locekli.

PAZIŅOJUMS PAR PADOMES UN VALDES ATBILDĪBU

Rīgā

2009. gada 11. martā

Padome un Valde (Vadība) ir atbildīga par finanšu pārskatu sagatavošanu, balstoties uz sākotnējo grāmatvedības uzskaiti par katru pārskata periodu, kas patiesi atspoguļo Koncerna un Bankas finansiālo stāvokli uz pārskata perioda beigām, kā arī darbības rezultātiem un naudas plūsmām par šo periodu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajos Starptautiskajos finanšu pārskatu standartos noteiktajiem vispārpieņemtajiem grāmatvedības principiem.

Vadība apstiprina, ka no 9. līdz 67. lappusei iekļautie finanšu pārskati par 2008.gadu ir sagatavoti, pamatojoties uz atbilstošām grāmatvedības metodēm, kuru pielietojums ir bijis konsekvents, un vadības lēmumi un pieņēmumi attiecībā uz šo pārskatu sagatavošanu ir bijuši piesardzīgi un saprātīgi. Vadība apstiprina, ka finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, balstoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. Pārskata periodā ir konsekventi izmantotas atbilstošas uzskaites metodes. Finanšu pārskatu sagatavošanas gaitā vadības pieņemtie lēmumi un izdarītie novērtējumi ir bijuši piesardzīgi un pamatoti.

Vadība ir atbildīga par atbilstošas grāmatvedības uzskaites kārtošānu, par Koncerna un Bankas līdzekļu saglabāšanu, kā arī krāpšanas un citas negodīgas rīcības novēršanu, kā arī par Bankas darbības atbilstību Latvijas Republikas Kredītiestāžu likumam, Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas norādījumiem un citu Latvijas Republikā spēkā esošo likumu prasībām.

Vadības vārdā

Baiba Bāne
Padomes priekšsēdētāja

Inesis Feiferis
Valdes priekšsēdētājs

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

PEĻNAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINS (visas summas ir tūkstošos latu)

	Pielikumi	2008		2007	
		Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Procentu ieņēmumi	5	66,106	63,546	52,447	49,974
Procentu izdevumi	6	(44,935)	(44,064)	(30,138)	(29,961)
Tīrie procentu ieņēmumi		21,171	19,482	22,309	20,013
Komisijas naudas ieņēmumi	7	4,091	4,006	4,112	4,103
Komisijas naudas izdevumi	8	(997)	(972)	(924)	(860)
Tīrie komisijas ieņēmumi		3,094	3,034	3,188	3,243
Dividenžu ienākumi		13	813	-	500
Peļņa no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu	9	2,156	2,184	2,142	2,111
Citi ieņēmumi	10	4,767	3,440	4,207	3,129
Personāla izmaksas	11	(10,098)	(8,995)	(10,036)	(9,096)
Administratīvie un citi saimnieciskās darbības izdevumi	12	(9,151)	(8,114)	(8,420)	(7,663)
Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu vērtības nolietojums		(2,337)	(2,022)	(2,467)	(2,298)
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	13	(9,280)	(8,545)	(3,225)	(2,850)
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		335	1,277	7,698	7,089
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	14	(154)	(70)	(1,183)	(943)
Pārskata perioda peļņa		181	1,207	6,515	6,146
Attiecināma uz:					
Bankas akcionāriem		179	-	-	-
Mazākuma līdzdalību		2	-	-	-

Pielikumi no 14. līdz 67. lapai ir neatņemama šo finanšu pārskatu sastāvdaļa.

Šos finanšu pārskatus no 9. līdz 67. lapai ir akceptējusi Valde 2009. gada 3. martā un akceptējusi Padome 2009. gada 11. martā un tos ir parakstījuši:

Baiba Bāne
Padomes priekšsēdētāja

Inesis Feiferis
Valdes priekšsēdētājs

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

BILANCE (visas summas ir tūkstošos latu)

	Pielikumi	31/12/08		31/12/07	
		Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
<u>Aktīvi</u>					
Kase un prasības uz pieprasījumu pret					
Centrālo Banku	15	45,115	45,115	66,265	66,265
Tirgojamie vērtspapīri	16	3,859	3,711	3,269	3,269
Ieguldījumu vērtspapīri – līdz termiņa beigām turētie	16	64,070	63,969	13,060	13,060
Ieguldījumu vērtspapīri – pieejami pārdošanai	16	26,296	26,296	54,131	54,131
Prasības pret citām kredītiestādēm	18	65,587	65,334	104,871	104,662
Atvasinātie līgumi	19	1,581	1,581	84	84
Kredīti	20	742,386	726,575	667,858	660,350
Ieguldījumu īpašumi	17	1,826	1,826	2,116	2,116
Līdzdalība saistīto un meitas uzņēmumu pamatkapitālā	21	296	898	552	922
Nemateriālie aktīvi	22	2,434	1,942	2,018	1,927
Pamatlīdzekļi	23	8,707	7,638	8,975	7,947
Uzņēmumu ienākuma nodokļa prasības		1,147	1,004	320	284
Pārējie aktīvi	24	5,000	1,456	3,260	721
Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi		718	564	811	689
Kopā aktīvi		969,022	947,909	927,590	916,427
<u>Pasīvi</u>					
Saistības pret kredītiestādēm	25	515,228	495,927	497,302	488,738
Noguldījumi	26	302,098	302,209	282,124	282,550
Atvasinātie līgumi	19	546	546	130	130
Tranzītresursi		2,276	2,276	2,575	2,575
Emitētie parāda vērtspapīri	27	40,660	40,660	52,494	52,494
Pārējās saistības	28	13,083	12,379	11,963	11,211
Nākamo periodu ieņēmumi un uzkrātie izdevumi		2,610	1,882	2,789	2,082
Maksājamais ienākuma nodoklis		-	-	49	-
Atliktā nodokļa saistības	29	1,006	1,006	963	936
Pakārtotās saistības	30	31,089	31,089	13,302	13,302
Kopā saistības		908,596	887,974	863,691	854,018
<u>Kapitāls un rezerves</u>					
Akciju kapitāls	31	48,513	48,513	48,513	48,513
Rezerves kapitāls	31	2,524	2,063	2,524	2,063
Mazākuma līdzdalība		29	-	-	-
Pārdošanai pieejamo ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve		(3,562)	(3,562)	(1,540)	(1,540)
Nesadalītā peļņa		12,922	12,921	14,402	13,373
Kopā kapitāls un rezerves		60,426	59,935	63,899	62,409
Kopā pasīvi		969,022	947,909	927,590	916,427
<u>Ārpusbilances posteni</u>					
Iespējamās saistības	34	24,007	24,007	11,456	11,456
Finansiālās saistības	34	29,746	39,399	42,495	66,125

Pielikumi no 14. līdz 67. lapai ir neatņemama šo finanšu pārskatu sastāvdaļa.

Šos finanšu pārskatus no 9. līdz 67. lapai ir akceptējusi Valde 2009. gada 3. martā un akceptējusi Padome 2009. gada 11. martā un tos ir parakstījuši:

Baiba Bāne
Padomes priekšsēdētāja

Inesis Feiferis
Valdes priekšsēdētājs

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

KONSOLIDĒTAIS KAPITĀLA UN REZERVJU IZMAIŅU PĀRSKATS
(visas summas ir tūkstošos latu)

	Attiecināms uz Bankas akcionāriem				Mazākuma līdzdalība	Kopā kapitāls
	Akciju kapitāls	Rezerves kapitāls	Pārdošanai pieejamo ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	Nesadalītā peļņa		
Bilance 2006. gada 31. decembrī	48,513	2,524	(615)	9,287	-	59,709
Pārdošanai pieejamie ieguldījuma vērtspapīri:						
- peļņa vai zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām	-	-	(925)	-	-	(925)
Neto zaudējumi, kas atzīti pašu kapitālā	-	-	(925)	-	-	(925)
Pārskata gada peļņa	-	-	-	6,515	-	6,515
2007. gadā atzītie ieņēmumi kopā	-	-	(925)	6,515	-	5,590
Peļņas sadale – maksa par valsts kapitāla izmantošanu	-	-	-	(1,400)	-	(1,400)
Bilance 2007. gada 31. decembrī	48,513	2,524	(1,540)	14,402	-	63,899
Pārdošanai pieejamie ieguldījuma vērtspapīri:						
- peļņa vai zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām	-	-	(2,022)	-	-	(2,022)
Neto zaudējumi, kas atzīti pašu kapitālā	-	-	(2,022)	-	-	(2,022)
Pārskata gada zaudējumi	-	-	-	179	2	181
2008. gadā atzītie ieņēmumi kopā	-	-	(2,022)	179	2	(1,841)
IPS „Hipo Fondi” mazākuma akcijas līdzdalības iegūšanas datumā*	-	-	-	-	27	27
Peļņas sadale – maksa par valsts kapitāla izmantošanu	-	-	-	(1,659)	-	(1,659)
Bilance 2008. gada 31. decembrī	48,513	2,524	(3,562)	12,922	29	60,426

* Līdzdalība IPS „Hipo Fondi” tika iegūta 2008. gada februārī un Koncernam pieder 83% no IPS „Hipo Fondi” akciju kapitāla

Pielikumi no 14. līdz 67. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

BANKAS KAPITĀLA UN REZERVJU IZMAIŅU PĀRSKATS

(visas summas ir tūkstošos latu)

	Akciju kapitāls	Rezerves kapitāls	Pārdošanai pieejamo ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	Nesadalītā peļņa	Kopā kapitāls
Bilance 2006. gada 31. decembrī	48,513	2,063	(615)	8,627	58,588
Pārdošanai pieejamie ieguldījuma vērtspapīri:					
- peļņa vai zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām	-	-	(925)	-	(925)
Neto ieņēmumi, kas atzīti pašu kapitālā	-	-	(925)	-	(925)
Pārskata gada peļņa	-	-	-	6,146	6,146
2007. gadā atzītie ieņēmumi kopā:	-	-	(925)	6,146	5,221
Peļņas sadale – maksa par valsts kapitāla izmantošanu	-	-	-	(1,400)	(1,400)
Bilance 2007. gada 31. decembrī	48,513	2,063	(1,540)	13,373	62,409
Pārdošanai pieejamie ieguldījuma vērtspapīri:					
- peļņa vai zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām	-	-	(2,022)	-	(2,022)
Neto ieņēmumi, kas atzīti pašu kapitālā	-	-	(2,022)	-	(2,022)
Pārskata gada peļņa	-	-	-	1,207	1,207
2008. gadā atzītie zaudējumi kopā:	-	-	(2,022)	1,207	(815)
Peļņas sadale – maksa par valsts kapitāla izmantošanu	-	-	-	(1,659)	(1,659)
Bilance 2008. gada 31. decembrī	48,513	2,063	(3,562)	12,921	59,935

Pielikumi no 14. līdz 67. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats

NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

(visas summas ir tūkstošos latu)

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Naudas plūsma pamatdarbības rezultātā				
Peļņa pirms nodokļiem	335	1,277	7,698	7,089
Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu nolietojums	2,337	2,022	2,467	2,298
Uzkrājumu vērtības samazinājumam pieaugums	7,245	6,681	1,450	1,096
Ārvalstu valūtas pārvērtēšanas zaudējumi	-	-	2	33
Pamatlīdzekļu pārdošanas peļņa	(98)	(1)	(5)	(8)
Nākamo periodu ieņēmumu un uzkrāto izdevumu pieaugums	701	524	1,294	1,040
Nākamo periodu izdevumu un uzkrāto ieņēmumu (pieaugums) / samazinājums	93	125	(206)	(177)
Pārējo aktīvu pieaugums	(5,904)	(4,687)	(1,765)	(1,316)
Pārējo saistību pieaugums	1,536	1,584	6,913	6,717
Naudas un tās ekvivalentu pieaugums pamatdarbības rezultātā pirms izmaiņām aktīvos un saistībās	6,245	7,525	17,848	16,772
Prasību pret kredītiestādēm pieaugums	(9,320)	(9,320)	(15,049)	(15,049)
Kredītu pieaugums	(79,782)	(71,046)	(169,781)	(172,153)
Tirgojamo vērtspapīru samazinājums	(590)	(442)	(398)	(398)
Saistību pret kredītiestādēm pieaugums	13,200	2,659	188,997	191,226
Noguldījumu pieaugums	19,974	19,659	8,081	8,365
Tranzītresursu samazinājums	(299)	(299)	(294)	(294)
Emitēto parāda vērtspapīru pieaugums / (samazinājums)	(11,834)	(11,834)	9,283	9,283
Pamatdarbības neto naudas plūsma	(62,406)	(63,098)	38,687	37,752
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	(1,037)	(721)	(2,148)	(1,749)
Naudas plūsma ieguldīšanas darbības rezultātā				
Ieguldījumu vērtspapīros pieaugums	(25,031)	(24,931)	(17,017)	(17,017)
Pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu iegāde	(2,751)	(1,769)	(4,067)	(3,094)
Pamatlīdzekļu pārdošana	364	42	60	16
Līdzdalības uzņēmumu kapitālā pārdošana	271	24	20	2
Līdzdalības uzņēmumu kapitālā (pirkšana)	(15)	-	(150)	(500)
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma	(27,162)	(26,634)	(21,154)	(20,593)
Naudas plūsma finansēšanas darbības rezultātā				
Pakārtotā kapitāla piesaiste	21,084	21,084	-	-
Pakārtotā kapitāla atmaksa	(3,300)	(3,300)	-	-
Izmaksātās dividendes	(1,659)	(1,659)	(1,400)	(1,400)
Finansēšanas darbības naudas plūsma	16,125	16,125	(1,400)	(1,400)
Naudas un tās ekvivalentu pieaugums / (samazinājums)				
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda sākumā	(74,480)	(74,328)	13,985	14,010
Ārvalstu valūtas pārvērtēšanas zaudējumi	131,936	131,857	117,953	117,880
	-	-	(2)	(33)
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda beigās (skat. 32. pielikumu)	57,456	57,529	131,936	131,857

Pielikumi no 14. līdz 67. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

1 VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA

Latvijas Hipotēku un zemes banku nodibināja Latvijas valdība 1993. gada 19. martā ar LR Ministru kabineta rīkojumu Nr. 140, kā valsts komercbanku. Banka tika reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā 1993. gada 3. jūnijā. Saskaņā ar Komerclikuma reformu Banka 2004. gada 14. jūlijā ir reģistrēta komercreģistrā.

Bankas darbību regulē Kredītiestāžu likums, kā arī citi LR spēkā esošie likumi, tās Statūti, Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas norādījumi, kā arī LR Ministru kabineta rīkojumi un noteikumi. Banka atrodas LR Finanšu ministrijas pārziņā, kas Latvijas Republikas Ministru kabineta vārdā pārstāv akcionāra intereses un ir 100% Bankas akciju turētāja.

Bankas un Koncerna 2008. gada finanšu pārskatus no 9. līdz 67. lapai ir akceptējusi Valde 2009. gada 3. martā un akceptējusi Padome 2009. gada 11. martā.

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS

(1) Vispārējie uzrādīšanas pamatprincipi

Finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS), balstoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. Finanšu pārskata sastādīšanā balstoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu vadība ir apsvērusi Bankas un Koncerna finanšu stāvokli, finanšu resursu pieejamību un veikusi nesenās finanšu krīzes ietekmes uz Bankas un Koncerna nākotnes darbību analīzi. Finanšu pārskati ir sastādīti, saskaņā ar sākotnējo izmaksu uzskaites principu, papildus pielietojot pārvērtēšanu pēc patiesās vērtības pārdošanai pieejamiem finanšu aktīviem, tirgojamiem vērtspapīriem, atvasinātajiem finanšu instrumentiem un ieguldījumu īpašumiem.

Finanšu pārskatu sagatavošana saskaņā ar vispārpieņemtajiem grāmatvedības uzskaites principiem ietver aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē aktīvu un saistību vērtību un ārpusbilances aktīvus un saistības finanšu pārskatu sastādīšanas datumā, kā arī pārskata periodā atzītos ienākumus un izdevumus. Lai arī šādas aplēses ir balstītas uz vadībai pieejamo ticamāko informāciju par attiecīgajiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm.

Nesenais svārstīgums pasaules un Latvijas finanšu tirgos. Pašlaik notiekošā globālā likviditātes krīze, kas sākās 2007. gada vidū, cita starpā, ir izraisījusi zemāku kapitāla tirgus finansēšanas līmeni, zemāku banku sektora likviditātes līmeni, lielākas starpbanku kredītu procentu likmes un ļoti lielu svārstīgumu fondu biržās. Nenoteiktība globālajos finanšu tirgos izraisījusi banku bankrotus un rosinājusi plānus banku glābšanai ASV, Rietumeiropā, Krievijā, Latvijā un citur. Pašreiz notiekošās finanšu krīzes ietekmi nav iespējams pilnībā noteikt, tāpat nav iespējams no tās pilnībā pasargāties.

Vadība nevar ticami noteikt ietekmi uz Koncerna un Bankas finansiālo stāvokli, ko izraisītu turpmāka likviditātes pasliktināšanās finanšu tirgos, kā arī svārstīguma palielinājums valūtu un ieguldījumu tirgos. Vadība ir pārliecināta, ka pašreizējos apstākļos tā izmanto visus rīcībā esošus līdzekļus, lai nodrošinātu ilgtspējīgu Koncerna un Bankas uzņēmējdarbības attīstību.

Ietekme uz likviditāti:

Pēdējā laikā ir būtiski samazinājies starpbanku finansēšanas apjoms. Šādi nosacījumi var būtiski ietekmēt Koncerna un Bankas spēju saņemt jaunus aizdevumus un refinansēt esošās saistības uz tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem kā iepriekš.

Aktīva tirgus izzušana kotētajiem finanšu instrumentiem:

Nesenā finanšu tirgus svārstīguma rezultātā tirgū vairs nenotiek regulāri kotēto fiksētā ienākuma vērtspapīru darījumi tirgus cenās, tādēļ vadība veic to tirgu, kur tiek tirgoti Bankai piederošie fiksēta ienākuma vērtspapīri, novērtējumu, lai noteiktu, vai saskaņā ar 39.SGS AG71 fiksētā ienākuma vērtspapīri tiek kotēti aktīvā tirgū. Pārskata periodā Banka pārklasificēja noteiktus vērtspapīrus no tirgojamiem un pārdošanai pieejamiem vērtspapīriem uz līdz termiņa beigām turētiem vērtspapīriem.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

(1) Vispārējie uzrādīšanas pamatprincipi (turpinājums)

Tirgojamo vērtspapīru pārklasifikācija tika veikta saskaņā ar SGSP izdotajiem 39.SGS *Finanšu instrumenti* papildinājumiem, kas pieļauj vērtspapīru izslēgšanu no tirgojamo vērtspapīru portfeļa retos gadījumos, kas radušies kāda vienreizēja notikuma rezultātā un kuram ir maza iespēja atkārtoties, ja aktīvu vairs nav plānots pārdot tuvākajā laikā un uzņēmumam ir nodoms un spēja to turēt līdz termiņa beigām. Pārdošanai pieejamo vērtspapīru pārklasifikācija tika veikta saskaņā ar 39. SGS *Finanšu instrumenti* 54. paragrāfu, kas mainoties nodomam, pieļauj uzskaitīt finanšu aktīvus iegādes vai amortizētajā iegādes vērtībā. Pārklasifikācija tika veikta 2008. gada 1. jūlijā. Tirgojamo un pārdošanai pieejamo vērtspapīru patiesā vērtība šajā datumā kļuva par jauno iegādes vai amortizēto iegādes vērtību. Skat. 16. pielikumu.

Ietekme uz kredītņēmējiem:

Koncerna un Bankas kredītņēmēju maksātspēju var ietekmēt to likviditātes samazināšanās. Debitoru saimnieciskās darbības apstākļu pasliktināšanās var ietekmēt vadības noteiktās nākotnes naudas plūsmu prognozes un finanšu un nefinanšu aktīvu vērtības samazināšanās aplēses. Vadība ir balstījusi savus spriedumus par aktīvu atgūstamo vērtību uz tai pieejamo informāciju un atspoguļojusi pārskatītās nākotnes naudas plūsmu prognozes aktīvu vērtības samazināšanās izvērtējumā.

Ietekme uz nodrošinājumu:

Uzkrājumu lielums nedrošiem aizdevumiem balstās uz vadības veiktu aktīvu novērtējumu bilances datumā, ņemot vērā naudas plūsmas, kas rastos no ieķīlātā nodrošinājuma realizācijas, atskaitot nodrošinājuma pārņemšanas un pārdošanas izmaksas. Vairāku nodrošinājuma veidu, īpaši Latvijas nekustamā īpašuma, tirgu būtiski ietekmēja vietējās ekonomikas lejupslīde, samazinot likviditātes līmeni noteiktiem aktīvu veidiem. Tā rezultātā faktiskā nodrošinājuma realizācijas vērtība var atšķirties no vērtības, kura tika izmantota naudas plūsmas aprēķinā uzkrājuma noteikšanai.

Finanšu pārskati ir sastādīti tūkstošos latu, ja vien nav norādīts citādi. Bankas un Koncerna uzskaites valūta ir Latvijas lati.

Salīdzinājumā ar grāmatvedības uzskaites metodēm, kuras tika izmantotas, sagatavojot 2007. gada finanšu pārskatus, 2008. gada finanšu pārskatu sagatavošanā izmantotās grāmatvedības uzskaites metodes nav mainītas, izņemot šī punkta sadaļā "Aktīva tirgus izzušana kotētajiem finanšu instrumentiem" aprakstīto.

(2) Konsolidācija un ieguldījumi meitas uzņēmumos

Konsolidācija

Meitas uzņēmumi, kuros Bankai tieši vai netieši ir tiesības pārvaldīt finanšu un darbības politiku un kuru darbības apjomi ir būtiski, šajā pārskatā ir konsolidēti, apvienojot attiecīgus aktīvu, saistību, ienākumu un izdevumu posteņus.

Konsolidētā finanšu pārskata sagatavošanas gaitā ir izslēgti Koncernā ietilpstošo un konsolidēto uzņēmumu savstarpējie bilances atlikumi un peļņas un zaudējumu aprēķinā atspoguļotie darījumi, tajā skaitā procentu ienākumi un izdevumi, kā arī savstarpējo darījumu nerealizētā peļņa un zaudējumi. Kur nepieciešams, meitas uzņēmumu grāmatvedības politikas tiek mainītas, lai nodrošinātu to konsekveni ar Koncerna pieņemtajām politikām.

Ieguldījumi meitas uzņēmumos

Bankas nekonsolidētajos finanšu pārskatos līdzdalība meitas uzņēmumu pamatkapitālā tiek uzskaitīta pēc izmaksu metodes. Banka atzīst ienākumus no līdzdalības tikai saņemtās dividendes no meitas uzņēmumu peļņas, kas gūta pēc to iegādes.

Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos

Asociētie uzņēmumi ir visi tie uzņēmumi, kuros Koncernam un Bankai ir būtiska līdzdalība, bet nav kontrole. Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos Bankas pārskatā tiek atspoguļoti iegādes vērtībā, bet Koncerna pārskatā tiek uzskaitīti pēc pašu kapitāla metodes.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

(3) Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Darījumi ārvalstu valūtā tiek pārvērtēti latos pēc darījuma dienā spēkā esošā Latvijas Bankas noteiktā ārvalstu valūtas maiņas kursa. Monetārie aktīvi un pasīvi, kā arī ārpusbilances prasības un saistības ārvalstu valūtās tiek pārvērtētas latos pēc Latvijas Bankas noteiktā ārvalstu valūtu kursa pārskata perioda beigās. Ar ārvalstu valūtu kursu izmaiņām saistītie ienākumi vai zaudējumi tiek iekļauti pārskata perioda peļņas un zaudējumu aprēķinā.

Pielietotie ārvalstu valūtu kursi nozīmīgākajām valūtām pārskata perioda beigās bija šādi:

2008. gada 31. decembrī		2007. gada 31. decembrī	
1 EUR	=	LVL 0.702804	1 EUR = LVL 0.702804
1 USD	=	LVL 0.495000	1 USD = LVL 0.484000
1 GBP	=	LVL 0.728000	1 GBP = LVL 0.963000

(4) Ieņēmumu un izdevumu atzīšana

Visi nozīmīgie procentu ienākumi un izdevumi tiek uzskaitīti, pamatojoties uz uzkrājumu veidošanas principu, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi.

Efektīvā procentu likmes metode ir finanšu aktīva vai finanšu saistības amortizētās iegādes vērtības aprēķina metode, kas balstīta uz procentu ieņēmumu un izdevumu atzīšanu attiecīgajā periodā. Efektīvā procentu likme paredz, ka nākotnē paredzētie maksājumi vai saņemamā nauda tiek precīzi diskontēti finanšu instrumenta sagaidāmajā dzīves laikā vai, kur nepieciešams, īsākā laika periodā līdz finanšu aktīva vai finanšu saistības neto bilances vērtībai. Aprēķinot efektīvo procentu likmi, Koncerns aplēs naudas plūsmas balstoties uz finanšu instrumenta līgumā paredzētajiem nosacījumiem (piemēram, priekšapmaksas iespējas), bet neņem vērā nākotnes zaudējumus. Aprēķins ietver visus maksājumus, kas veikti vai saņemti starp līgumslēdzēju pusēm, un ir efektīvās procentu likmes neatņemama sastāvdaļa, darījuma veikšanas izmaksas un citas prēmijas vai diskontus.

Tiklīdz finanšu aktīvs vai finanšu aktīvu grupa tiek norakstīta vērtības samazināšanās rezultātā, procentu ieņēmumi tiek atzīti izmantojot to procentu likmi, kas lietota diskontējot nākotnes naudas plūsmas, lai novērtētu vērtības samazinājuma apjomu.

Komisijas ieņēmumi tiek atzīti pēc uzkrāšanas principa, kad pakalpojums tiek sniegts. Ar kredītu izsniegšanu saistītās komisijas tiek atliktas (kopā ar saistītajām tiešajām izmaksām) un atzītas kā kredīta efektīvās procentu likmes korekcija.

(5) Tirgojamie un ieguldījumu vērtspapīri

Tirgojamos un ieguldījumu vērtspapīrus veido šādu kategoriju vērtspapīri:

- Tirgojamie vērtspapīri sastāv no parāda vērtspapīriem un biržās kotētām akcijām, kurus Banka tur tirdzniecības nolūkā, ar mērķi gūt peļņu no īstermiņa cenu svārstībām. Tie tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā, visa pārvērtēšanas un tirdzniecības peļņa vai zaudējumi tiek atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā un ietverti postenī „Peļņa no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu”.
- Pārdošanai pieejamie ieguldījumu vērtspapīri ir valsts parādzīmes un citi parāda vērtspapīri, kurus Banka tur nenoteiktu laiku un kas var tikt pārdoti likviditātes vajadzībām vai arī mainoties procentu likmēm un valūtas kursiem. Tie tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā, visa pārvērtēšanas peļņa vai zaudējumi tiek atzīti pašu kapitālā, caur kapitāla izmaiņu pārskatu, izņemot aktīvu vērtības samazināšanās zaudējumus. Izslēdzot aktīvus no bilances, kumulatīvā peļņa vai zaudējumi, kas iepriekš tika atzīti pašu kapitālā, tiek atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā un ietverti postenī „Uzkrājumi vērtības samazinājumam”.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

(5) Tirgojamie un ieguldījumu vērtspapīri (turpinājums)

- Līdz termiņa beigām turētie vērtspapīri ir parāda vērtspapīri ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem un fiksētu termiņu, kurus Banka ir izlēmusi un spēj turēt līdz to termiņa beigām. Tie tiek uzskaitīti amortizētajā vērtībā, uzskaites vērtībai par pamatu ņemot vērtspapīru iegādes vērtību, kura koriģēta ar vērtspapīra diskontu vai prēmiju, kas tiek amortizēta līdz vērtspapīru dzēšanas termiņam, izmantojot efektīvo procentu likmi.

Koncerns katrā pārskata datumā novērtē, vai pastāv objektīvi pierādījumi pārdošanai pieejamo un līdz termiņa beigām turēto ieguldījumu vērtspapīru vērtības samazinājumam, vai nu individuāli vai arī klasei, ja individuāli tie nav nozīmīgi. Ja pastāv šādi pierādījumi, kumulatīvie zaudējumi no vērtības samazināšanās pārdošanai pieejamajiem ieguldījuma vērtspapīriem, kas aprēķināti kā starpība starp aktīva iegādes vērtību un pašreizējo patieso vērtību, atskaitot iepriekš atzītos zaudējumus no vērtības samazināšanās, tiek izslēgti no kapitāla un atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā. Kumulatīvie zaudējumi no vērtības samazināšanās līdz termiņa beigām turētajiem ieguldījuma vērtspapīriem, kas aprēķināti kā starpība starp aktīva pašreizējo bilances vērtību un nākotnes naudas plūsmu tagadnes vērtību (neskaitot nākotnē paredzamos zaudējumus, kas vēl nav iestājušies), kas diskontēti izmantojot finanšu aktīva sākotnējo efektīvo procentu likmi, tiek atzīti izmantojot uzkrājumu kontu, un zaudējumi tiek atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā. Zaudējumi no kapitāla vērtspapīru vērtības samazināšanās, kas atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, netiek atcelti.

Zaudējumi no parāda vērtspapīru vērtības samazināšanās, kas atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, vēlāk var tikt atcelti, ja ir notikusi patiesās vērtības palielināšanās, kuru var objektīvi attiecināt uz notikumu pēc zaudējumu no vērtības samazināšanās atzīšanas. Vērtības samazināšanās pierādījumi tiek novērtēti, kā arī uzkrājumu veidošana vai to samazinājums tiek noteikts, izmantojot vadības vērtējumus un pieņēmumus.

(6) Prasības pret kredītiestādēm

Prasības pret kredītiestādēm tiek atzītas, kad Koncerns un Banka pārskaita naudu darījumā iesaistītajai kredītiestādei bez nodoma pārdot no darījuma izrietošo nekotēto neatvasināto prasību, ko paredzēts atgūt fiksētos vai noteiktos datumos. Prasības pret kredītiestādēm tiek uzskaitītas amortizētajā iegādes vērtībā.

(7) Aizdevumi un prasības

Izsniegtie kredīti tiek uzskaitīti kā aizdevumi un avansi un uzskaitīti amortizētajā vērtībā. Aizdevumi un avansi ir neatvasināti finanšu aktīvi, kuriem ir fiksēti vai nosakāmi maksājumi un kuri netiek kotēti aktīvā tirgū. Visi kredīti tiek atzīti Koncerna un Bankas pārskatā, pamatojoties uz naudas izsniegšanas brīdi.

Šo finanšu pārskatu nolūkiem finanšu nomas debitoru parādi tiek ieskaitīti izsniegtajos kredītos.

Visiem kredītiem vadība apsver riskus un nosaka atbilstošus uzkrājumus to vērtības samazinājumam un iespējamiem zaudējumiem.

Uzkrājumi individuālajiem kredītiem to vērtības samazinājumam tiek veidoti, ja ir radusies pārliecība, ka netiks atmaksāta daļa vai viss aizdevums, kuru būtu jāatmaksā saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem.

Uzkrājumu apjoms ir starpība starp kredīta uzskaites vērtību un atgūstamo vērtību, kas ir noteikta kā sagaidāmās naudas plūsmas tagadnes vērtība, ieskaitot atgūstamos līdzekļus no garantijām un citiem kredīta nodrošinājumiem. Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam tiek atzīti izmantojot uzkrājumu kontu.

Papildus uzkrājumiem individuālajiem kredītiem, ir izveidoti uzkrājumi viendabīgu aizdevumu grupām. Viendabīgu aizdevumu grupā tiek iekļauti aizdevumi ar līdzīgu kredītrisku, aizdevumu apmēru, kvalitāti un termiņu.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

(7) Aizdevumi un prasības (turpinājums)

Veidojot uzkrājumus viendabīgu aizdevumu grupām, tiek ņemta vērā Koncerna un Bankas iepriekšējo darbības periodu pieredze ar šī veida aizdevumiem, t.sk., vēsturisko maksājumu savlaicīgums un zaudējumu apjoms, kā arī konkrētas nozares ekonomiskā situācija.

Ja turpmākajos periodos kredīta uzkrājumu vērtības samazinājuma apmērs samazinās un šādu samazinājumu var objektīvi attiecināt uz notikumu, kas noticis pēc vērtības samazināšanās atzīšanas (piemēram, aizņēmēja kredītreitinga uzlabošanās), iepriekš atzītais vērtības samazinājums tiek apvērsts koriģējot uzkrājumu kontu un atzīts peļņas un zaudējumu aprēķinā kā samazinājums uzkrājumiem kredītu vērtības samazinājumam.

Uzkrājumu kredītu vērtības samazinājumam un iespējamiem zaudējumiem metodes un pieņēmumi tiek regulāri pārskatīti, lai novērstu jebkuras atšķirības starp izveidoto uzkrājumu vērtības samazinājumam un faktisko zaudējumu apjomu.

(8) Nemateriālie aktīvi

Iegūtās datorprogrammas un to licences tiek atzītas kā nemateriālie aktīvi pēc to pašizmaksas, ieskaitot pirkšanas cenu un izmaksas, kas saistītas ar datorprogrammu sagatavošanu to paredzētajai izmantošanai. Nemateriālie aktīvi tiek amortizēti visā to lietderīgās izmantošanas laikā (5 gados).

Izmaksas, kas saistītas ar datorprogrammu attīstību un uzturēšanu tiek atzītas izdevumos, kad tās rodas.

Uzņēmuma nemateriālā vērtība attiecas uz iegādes izmaksu pārsniegumu pār Koncernam piederošās daļas patieso vērtību iegādātā meitas uzņēmuma aktīvos iegādes dienā. Uzņēmuma nemateriālā vērtība tiek atspoguļota bilancē kā nemateriālais aktīvs un tiek uzskaitīta iegādes izmaksās, no kurām ir atskaitīti zaudējumi no vērtības samazināšanās. Nemateriālā vērtība tiek novērtēta katrā pārskata gadā, lai pārbaudītu, vai nav notikusi aktīva vērtības samazināšanās. Ja šāda vērtības samazināšanās ir notikusi, zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek aprēķināti, pamatojoties uz nemateriālās vērtības atgūstamo summu. Zaudējumi no aktīva vērtības samazināšanās tiek noteikti, izmantojot vadības vērtējumus, tajā skaitā pieņēmumus par no atbilstošās ienākumu radošās struktūrvienības vadības biznesa plāniem izrietošās nākotnes naudas plūsmām, kas diskontētas ar atbilstošu diskonta likmi. Identificējamie nemateriālie aktīvi, kas veidojas uzņēmumu iegādes brīdī, un kuru patieso vērtību var ticami noteikt, tiek atzīti atdalīti no nemateriālās vērtības un amortizēti visā to lietderīgās izmantošanas laikā, izmantojot lineāro metodi. Lai identificētu un novērtētu pēc patiesās vērtības šādus nemateriālos aktīvus, tiek izmantoti vadības vērtējumi un, atbilstošos gadījumos, attiecināmo izmaksu novērtējumi vai nākotnes naudas plūsmas no Koncernam uz īpašumtiesību pamata piederoša aktīva, kas diskontēta ar atbilstošu diskonta likmi.

(9) Pamatlīdzekļi un to nolietojums

Pamatlīdzekļi tiek uzskaitīti to iegādes vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums.

Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes attiecīgo pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas perioda garumā, lai norakstītu pamatlīdzekļu vērtību līdz to aplēstajai atlikušajai vērtībai lietderīgās izmantošanas perioda beigās. Aktīvu atlikušās vērtības un lietderīgās izmantošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katrā pārskata datumā.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

(9) Pamatlīdzekļi un to nolietojums (turpinājums)

Nolietojuma aprēķinā izmanto šādas likmes:

<u>Pamatlīdzekļu kategorija</u>	<u>Nolietojums procentos</u>
Ēkas	2% gadā
Mēbeles un aprīkojums	10 - 20% gadā
Datori un iekārtas	10 - 33% gadā
Transporta līdzekļi	17% gadā
Ieguldījumi nomāto telpu rekonstrukcijā	pēc noslēgto nomas līgumu termiņa

Ja pamatlīdzekļa atgūstamā vērtība kļūst mazāka par tā bilances vērtību, šī pamatlīdzekļa bilances vērtība tiek samazināta līdz tā atgūstamajai vērtībai.

Peļņa vai zaudējumi, kas rodas, pamatlīdzekļus pārdodot vai norakstot, ir starpība starp pārdošanas ieņēmumiem un pamatlīdzekļu bilances vērtību un tiek iekļauti pamatdarbības ieņēmumos vai izdevumos. Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteni saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūdis Koncernā un šī posteņa izmaksas var ticami noteikt. Citi pamatlīdzekļu uzturēšanas un remontu izdevumi tiek ieskaitīti peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī. Pamatlīdzekļi tiek periodiski pārskatīti, lai noteiktu to vērtības samazināšanos.

(10) Ieguldījumu īpašumi

Ieguldījumu īpašumus veido zeme un ēkas, kuras tiek turētas ar mērķi gūt nomas ienākumu vai vērtības pieaugumu, vai abus divus, un kurus Koncerns neizmanto savām vajadzībām, kā arī netur pārdošanai. Īpašumi, kas tiek turēti nomas bez izpirkuma tiesībām vajadzībām, tiek uzskaitīti kā ieguldījumu īpašumi tikai un vienīgi tad, ja tie atbilst ieguldījumu īpašumu definīcijai.

Ieguldījumu īpašumi tiek atspoguļoti to patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība balstās uz aktīva tirgus cenām, kuras nepieciešamības gadījumā tiek koriģētas par jebkādam izmaiņām īpašuma būtībā, izvietojumā vai stāvoklī. Ja šāda informācija nav pieejama, Koncerns pielieto alternatīvas novērtējuma metodes, piemēram, diskontētās naudas plūsmas metodi.

Izmaiņas ieguldījumu īpašumu patiesajā vērtībā tiek atzītas peļņas un zaudējumu aprēķinā.

(11) Noma, ja Koncerns ir nomas devējs

No neto nomas ar izpirkuma tiesībām izrietošās prasības nomas sākumā tiek uzrādītas kā aktīvi, kas atspoguļoti zemākajā no nomātā īpašuma patiesās vai minimālo nomas maksājumu pašreizējās vērtības. No nomas ar izpirkuma tiesībām izrietošās prasības pret klientiem tiek uzskaitītas bilancē, atskaitot nodokļus un attiecīgos uzkrājumus aizdevumu vērtības samazinājumam. Ienākumi no nomas bez izpirkuma tiesībām tiek iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā visā nomas līguma laikā, izmantojot lineāro metodi un ir iekļauti "citos pamatdarbības ieņēmumos".

Aktīvi, kas tiek iznomāti nomā bez izpirkuma tiesībām, tiek uzrādīti pamatlīdzekļu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu. Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes attiecīgo pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas perioda garumā, lai norakstītu pamatlīdzekļa vērtību līdz tā aplēstajai atlikušajai vērtībai lietderīgās izmantošanas perioda beigās, izmantojot likmes, kas noteiktas līdzīgiem Koncerna pamatlīdzekļiem.

(12) Finanšu saistības, kas atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu saistības, kas atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā, ietver galvenokārt saistības pret kredītiestādēm un noguldījumus. Tās tiek sākotnēji atzītas iegādes vērtībā, kas ir to izveides ieņēmumi (saņemtās atlīdzības patiesā vērtība), atskaitot darījuma izmaksas. Finanšu saistības pēc tam tiek atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā un jebkura starpība starp saņemto vērtību un dzēšanas vērtību tiek atzīta peļņas un zaudējumu aprēķinā aizņēmumu periodā, izmantojot efektīvās procentu likmes aprēķināšanas metodi.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

(13) Atvasinātie finanšu instrumenti

Atvasinātie finanšu instrumenti, tajā skaitā valūtas mijmaiņas līgumi, sākotnēji bilancē tiek atzīti to iegādes vērtībā (ieskaitot darījuma izmaksas) un turpmāk tiek pārvērtēti to patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība tiek noteikta pēc kotētām tirgus cenām vai diskontētas naudas plūsmas modeļiem. Visi atvasinātie līgumi tiek atspoguļoti kā aktīvi, ja to patiesā vērtība ir pozitīva, un kā saistības, ja to patiesā vērtība ir negatīva. Izmaiņas patiesajā vērtībā tiek iekļautas peļņas un zaudējumu aprēķinā. Koncerns un Banka neizmanto riska ierobežošanas uzskaiti.

(14) Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Pārskata gada uzņēmumu ienākuma nodokļa izmaksas ir iekļautas finanšu pārskatā, pamatojoties uz vadības saskaņā ar Latvijas Republikas nodokļu likumdošanu veiktajiem aprēķiniem.

Atliktais nodoklis tiek uzkrāts pilnā apmērā saskaņā ar saistību metodi attiecībā uz visām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību vērtībām finanšu pārskatos un to vērtībām nodokļu aprēķinu mērķiem.

Atliktā nodokļa aprēķinos tiek izmantota spēkā esošā nodokļu likme, kas sagaidāma periodos, kad pagaidu atšķirības izlīdzināsies, pamatojoties uz bilances datumā noteiktajām nodokļu likmēm. Pagaidu atšķirības galvenokārt rodas, izmantojot atšķirīgas pamatlīdzekļu nolietojuma likmes, kā arī no ieguldījumu īpašumu pārvērtēšanas un nodokļu zaudējumiem, kas pārnesami uz nākošajiem taksācijas periodiem. Atliktā nodokļa aktīvi un saistības tiek savstarpēji ieskaitīti tikai viena Koncerna uzņēmuma ietvaros.

Gadījumos, kad kopējais atliktā nodokļa aprēķina rezultāts būtu atspoguļojams bilances aktīvā, to iekļauj finanšu pārskatā tikai tad, kad tā atgūšana ir droši sagaidāma.

(15) Nauda un naudas ekvivalenti

Naudas līdzekļi un to ekvivalenti ietver kases atlikumu, prasības uz pieprasījumu pret Latvijas Banku un citām kredītiestādēm, un noguldījumus citās kredītiestādēs un citu kredītiestāžu noguldījumus ar atlikušo dzēšanas termiņu līdz 3 mēnešiem.

(16) Hipotekāro ķīlu zīmju seguma reģistrs

Hipotekāro ķīlu zīmju seguma reģistra vešana Bankā tiek veikta saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanu, tajā skaitā normatīvajiem dokumentiem, kas regulē hipotekāros darījumus.

Hipotekāro ķīlu zīmju seguma reģistrā iekļautos hipotekāros prasījumus pēc to atlikušās vērtības un aizstājējsegumu Banka pārvalda šķirti no pārējiem aktīviem.

Hipotekāro ķīlu zīmju seguma reģistrā iekļautos hipotekāros prasījumus pēc to atlikušās vērtības un aizstājējsegumu Banka izmanto tikai to saistību izpildes nodrošinājumam, kuras rodas uz ķīlu zīmju emisijas pamata.

Apgrozībā esošās hipotekārās ķīlu zīmes pēc to kopējās nominālvērtības ir pilnībā segtas ar hipotekārajiem aizdevumiem. Ķīlu zīmju kopējie procentu izdevumi ir segti ar tāda paša apjoma kopējiem procentu ienākumiem no hipotekārajiem kredītiem.

(17) Uzkrājumi

Uzkrājumi izdotajām garantijām un citiem ārpusbilances posteņiem tiek atzīti, kad Koncernam un Bankai ir pašreizējās juridiskas vai prakses radītas saistības iepriekšējo notikumu rezultātā, un ir iespējams, ka būs nepieciešama uzņēmuma resursu samazināšana šo saistību segšanai un var tikt aprēķināta ticama saistību vērtība.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

(18) Darbinieku labumi

Koncerns un Banka veic sociālās apdrošināšanas maksājumus valsts pensiju apdrošināšanai un valsts fondēto pensiju shēmā saskaņā ar Latvijas likumdošanu.

Valsts fondēto pensiju shēma ir fiksētu iemaksu pensiju plāns saskaņā ar kuru Koncernam un Bankai jāveic likumā noteikta apjoma maksājumi un tiem nerodas papildus juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildus maksājumus, ja valsts pensiju apdrošināšanas sistēma vai valsts fondēto pensiju shēma nevar nokārtot savas saistības pret darbiniekiem. Sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek atzītas kā izmaksas, izmantojot uzkrājumu principu un ir iekļautas darbinieku izmaksās.

(19) Finanšu aktīvu un saistību patiesā vērtība

Patiesā vērtība ir summa, par kādu aktīvu iespējams apmainīt, vai saistību iespējams samaksāt darījumā starp labi informētām, ieinteresētām pusēm, kuras nav finansiāli saistītas.

Finanšu aktīvu un saistību, ieskaitot atvasinātos finanšu instrumentus, patiesās vērtības tiek noteiktas, izmantojot aktīvā tirgū kotētas tirgus cenas.

Ja finanšu aktīva vai saistības tirgus nav aktīvs (kā arī biržā nekotētām akcijām), Koncerns nosaka patieso vērtību, izmantojot vērtēšanas modeļus, tajā skaitā diskontētās naudas plūsmas analīzi, iespēju līgumu cenošanas modeļus un nesen veiktus salīdzināmus darījumus.

Ja pēc Bankas vadības domām, finanšu aktīvu un saistību patiesā vērtība būtiski atšķiras no to bilancē uzrādītās vērtības, tad šo aktīvu un pasīvu patiesā vērtība tiek atsevišķi atspoguļota finanšu pārskata pielikumos.

(20) Finanšu aktīvu un saistību savstarpējais ieskaits

Finanšu aktīvi un saistības tiek savstarpēji ieskaitīti un bilancē uzrādīti neto vērtībā gadījumos, ja pastāv juridiskas tiesības veikt šo posteņu ieskaitu vai posteņi tiks dzēsti to neto vērtībā, vai arī aktīvi tiks dzēsti un saistības nokārtotas vienlaicīgi.

(21) Finanšu aktīvu atzīšana un izslēgšana no bilances

Gadījumā, ja vērtspapīri tiek piegādāti laika posmā, ko nosaka tirgus noteikumi vai tradīcijas ("parasta veida" pirkšana vai pārdošana), tirgojamo un ieguldījumu vērtspapīru pirkšana tiek atzīta norēķinu datumā, tas ir datumā, kad aktīvs tiek piegādāts Koncernam vai Bankai. Aktīva vērtības izmaiņas starp tirdzniecības datumu un norēķinu datumu tiek atzītas peļņas un zaudējumu aprēķinā vai kapitāla rezervē. Pretējā gadījumā šādi darījumi tiek uzrādīti kā atvasinātie instrumenti līdz norēķinu datumam.

Koncerns un Banka izslēdz finanšu aktīvus no bilances, kad (a) aktīvi ir dzēsti vai beidzas tiesības saņemt naudu no finanšu aktīva vai (b) Koncerns un Banka nodod tiesības uz naudas plūsmām no finanšu aktīviem vai noslēdz attiecīgu vienošanos (i) nododot visus būtiskos aktīva īpašumtiesībām raksturīgos riskus un atdevi, vai (ii) ne nododot, ne saglabājot visus būtiskos aktīva īpašumtiesībām raksturīgos riskus un atdevi, ne arī saglabājot kontroli. Koncerns un Banka saglabā kontroli, ja darījuma otrai pusei nav praktiskas iespējas pilnībā pārdot aktīvu nesaistītai trešajai pusei bez nepieciešamības uzlikt pārdošanas darījumam papildus ierobežojumus.

(22) Finanšu instrumentu sākotnējā novērtēšana

Tirgojamie vērtspapīri, atvasinātie finanšu instrumenti un citi finanšu instrumenti, kas turēti patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos, tiek sākotnēji atzīti patiesajā vērtībā. Citi finanšu instrumenti sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā pieskaitot darījuma izmaksas.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

(22) Finanšu instrumentu sākotnējā novērtēšana (turpinājums)

Patieso vērtību sākotnējā novērtēšanā vislabāk raksturo darījuma cena. Peļņa vai zaudējumi sākotnējā novērtēšanā tiek atzīti tikai gadījumos, kad ir pieejami pierādījumi no neseniem tirgus darījumiem tādiem pašiem instrumentiem, ka pastāv starpība starp patieso vērtību un darījuma cenu.

(23) Pārdošanai paredzētais īpašums

Pārdošanai paredzētais īpašums ir īpašums, kura uzskaites vērtību Koncerns vai Banka plāno atgūt šo īpašumu pārdodot, nevis izmantojot savā darbībā. Pārdošanai paredzētais īpašums tiek atzīts zemākajā no tā uzskaites vērtības un patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas.

(24) Finanšu garantijas

Koncerns izdotās garantijas sākotnēji vērtē to patiesajā vērtībā, kas parasti ir vienāda ar saņemtām komisijas naudām par garantijas izsniegšanu. Šī summa pēc tam tiek norakstīta pēc lineārās metodes garantijas termiņa laikā. Balances datumā izsniegtās garantijas tiek vērtētas augstākajā no (a) neamortizētās vērtības un (b) labākās izdevumu aplēses, kas būtu nepieciešami, lai nokārtotu iespējamās saistības bilances datumā.

(25) Citi ārpusbilances finanšu darījumi

Ikdienas uzņēmējdarbībā Koncerns un Banka ir iesaistīti ārpusbilances finanšu darījumos, kas saistīti ar kredītu piešķiršanu, galvojumu izsniegšanu un akreditīvu noformēšanu. Šie finanšu darījumi tiek atspoguļoti finanšu pārskatos attiecīgo līgumu noslēgšanas brīdī. Uzkrājumu veidošanas metodoloģija ārpusbilances finanšu darījumiem ir atbilstoša 2(7) pielikumā aprakstītajiem principiem.

(26) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi

Koncerns izmanto aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē atzīto aktīvu un saistību novērtējumu nākamajā finanšu gadā. Aplēses un pieņēmumi tiek regulāri izvērtēti un tie ir balstīti uz vēsturisko pieredzi un citiem faktoriem, tai skaitā paredzamajiem nākotnes notikumiem, kuri tiek uzskatīti par iespējamiem konkrētajos apstākļos. Šādas aplēses un pieņēmumi ir aprakstīti turpmāk:

- Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam. Koncerns regulāri izvērtē savu kredītportfeli, lai noteiktu vērtības samazināšanos, kā aprakstīts pielikumā 2(7). Koncerns izmanto stresa testus, lai noteiktu viena vai vairāku mainīgo, kuri tiek izmantoti uzkrājumu vērtības samazināšanai noteikšanai, izmaiņu ietekmi uz finanšu rezultātu. Ja kavēto aizdevumu īpatsvars kredītportfelī palielinātos par 1%, uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam tiktu palielināti par LVL 653 tūkstošiem (2007. gadā LVL 700 tūkstošiem)
- Vērtības samazināšanās pārdošanai pieejamajiem un līdz termiņa beigām turētajiem vērtspapīriem. Koncerns un Banka izmanto šādus kritērijus:
  - kāds no maksājumiem ir kavēts un tā iemesls nav kavēšanās norēķinu sistēmā;
  - emitentam ir nopietnas finanšu grūtības, ko pierāda Koncerna rīcībā esošā emitenta finanšu informācija;
  - emitents apsver bankrota iespēju vai arī finanšu reorganizāciju;
  - valstisku vai lokālu ekonomisku apstākļu rezultātā notikušas nelabvēlīgas izmaiņas emitenta maksāspējā.
- Vērtspapīri, kas novērtēti patiesajā vērtībā. Koncerns ir izmantojis kotētās tirgus cenas, lai novērtētu vērtspapīrus, kas bilancē atspoguļoti patiesajā vērtībā, tiem vērtspapīriem, kuri vadības vērtējumā tiek tirgoti aktīvā tirgū. Vadība ir izvērtējusi Latvijas vērtspapīru tirgus aktivitāti un secinājusi, ka, lai arī Latvijas tirgū ir vērojams būtisks aktivitātes kritums, tirgus ir uzskatāms par aktīvu attiecībā uz Koncerna īpašumā esošajiem vērtspapīriem, tāpēc Rīgas fondu biržā kotētās cenas ir izmantotas patiesās vērtības noteikšanā vērtspapīriem, ko emitējuši Latvijas emitenti, un kuri gada beigās tiek tirgoti Rīgas fondu biržā.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

(26) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

- Ieguldījums a/s "Parex banka" akcijās. Lai nodrošinātu Latvijas valsts finanšu sistēmas stabilitāti, 2008. gada 8. novembrī LR Ministru kabinets pieņēma lēmumu V a/s „Latvijas Hipotēku un zemes banka” pārņemt a/s „Parex banka” kontroli, iegādājoties 51% a/s „Parex banka” akciju par nosacītu samaksu LVL 2.00 (divi lati). 2008. gada 3. decembrī LR Ministru kabinets pieņēma lēmumu uzdot Bankai pārņemt papildus a/s „Parex banka” akcijas, kļūstot par 84.83% akciju īpašnieku. Tādējādi, Banka ir kā instruments, ar kura palīdzību tiek realizēti LR Ministru kabineta mērķi attiecībā uz LR finanšu sistēmas stabilizēšanu un visas būtiskās darbības, kas attiecas uz a/s „Parex banka”, tiek realizētas uz LR Ministru kabineta lēmumu pamata. Tādējādi, visa kontrole ir valsts pārziņā, tādēļ ieguldījums a/s "Parex banka" akcijās tiek klasificēts kā ieguldījums tirgojamos vērtspapīros saskaņā ar 39. SGS. A/s „Parex banka” akcijas netiek kotētas aktīvā tirgū un to patieso vērtību nav iespējams ticami aplēst, tādēļ tās ir novērtētas iegādes vērtībā (skat. 21. pielikumu).

(27) Jauno vai pārskatīto standartu un interpretāciju un jauno grāmatvedības paziņojumu piemērošana

Ar 2008. gada 1. janvāri spēkā stājās vairāki jauni SFPS, kas piemērojami Koncerna finanšu pārskatu sastādīšanā. Turpmāk tekstā ir sniegts to pārskatīto standartu vai interpretāciju uzskaitījums, kuriem ir tieša ietekme uz Koncerna ikdienas darbību, un to ietekmi uz Koncerna uzskaites principiem.

39. SGS, *Finanšu instrumenti: Atzīšana un novērtēšana* un 7. SGS *Finanšu instrumenti: Informācijas atklāšana attiecībā uz „Finanšu aktīvu pārklasificēšanu”* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2008. gada 1. jūlijā vai vēlāk) – Šie grozījumi, ierobežotos gadījumos, ļauj pārklasificēt noteiktus finanšu aktīvus, kas iepriekš tika klasificēti kā „tirgojamie” vai „pārdošanai pieejamie”, uz citu kategoriju. Pārklasificēšanas gadījumā nepieciešams atklāt informāciju par pārklasificēšanas ietekmi finanšu pārskata pielikumos. Pārklasificēšana neattiecas uz atvasinātiem finanšu instrumentiem un aktīviem, kurus vadība klasificējusi kā „patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos” izmantojot patiesās vērtības opciju. Ņemot vērā apskatāmā jautājuma steidzamību, pieņemšanas procedūra tika atcelta un nav bijis apspriešanas periods. Grozījums nosaka, ka jebkura pārklasificēšana, kas veikta 2008. gada 1. novembrī vai vēlāk, stājas spēkā ar pārklasificēšanas datumu un nevar tikt piemērota ar atpakaļejošu spēku. Banka ir veikusi 2008. gada vērtspapīru pārklasifikāciju. (skat. 16. pielikumu).

Ir publicēti vairāki jauni standarti un interpretācijas, kas stājas spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. janvārī vai vēlāk un kuriem ir tieša ietekme uz Koncernu, bet kurus Koncerns nav piemērojis ar agrāku datumu.

1. SGS, *Finanšu pārskatu sniegšana* (pārskatīts 2007. gada septembrī; ir spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. janvārī vai vēlāk) - Galvenās izmaiņas 1. SGS ir peļņas vai zaudējumu aprēķina aizstāšana ar visu ieņēmumu pārskatu, kas ietver arī visas izmaiņas pašu kapitālā, kas nav saistītas ar akcionāru ieguldījumiem, piemēram, pārdošanai pieejamo finanšu aktīvu pārvērtēšana. Alternatīvi, sabiedrībām ir tiesības iesniegt divus pārskatus: atsevišķu peļņas vai zaudējumu aprēķinu un visu ieņēmumu pārskatu.

Grozītais 1. SGS papildus ievieš prasību sniegt finansiālā stāvokļa pārskatu agrākā salīdzinošo rādītāju perioda sākumā, gadījumos, kad sabiedrība veikusi salīdzinošo rādītāju korekciju pārklasifikācijas grāmatvedības politikas izmaiņu vai kļūdu korekciju rezultātā. Koncerna vadība sagaida, ka 1. SGS ietekmēs informācijas uzrādīšanu finanšu pārskatos, bet neietekmēs noteiktu darījumu un bilances posteņu atzīšanu un novērtēšanu.

27. SGS, *Konsolidētie atsevišķie finanšu pārskati* (pārskatīts 2008. gada janvārī; spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. jūlijā vai vēlāk). Pārskatītais standarts nosaka, ka visu darījumu, kas veikti ar mazākumakcionāriem, rezultāts ir jāiekļauj pašu kapitālā, ja nav notikusi kontroles maiņa un šo darījumu rezultātā turpmāk neradīsies nemateriālā vērtība vai peļņa vai zaudējumi.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

(27) Jauno vai pārskatīto standartu un interpretāciju un jauno grāmatvedības paziņojumu piemērošana (turpinājums)

Standartā arī atrunāta uzskaites gadījumos, kad kontrole tiek zaudēta. Atlikusī līdzdalības daļa ir jānovērtē patiesajā vērtībā un ieņēmumi vai zaudējumi jāatspoguļo peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Standarts nav apstiprināts izmantošanai Eiropas Savienības teritorijā. Koncerns piemēros 27. SGS (pārskatīto) darījumus, kas veikti ar mazākumakcionāriem, sākot ar tā spēkā stāšanos ES. Koncerns un Banka pašlaik izvērtē pārskatītā standarta ietekmi uz finanšu pārskatiem.

3. SFPS, *Uzņēmējdarbības apvienošana (pārskatīts 2008. gada janvārī; spēkā darījumos, kuros iegādes datums ir pārskata periodā, kas sākas 2009. gada 1. jūlijā vai vēlāk)*. Pārskatītais 3. SFPS atļauj sabiedrībām noteikt mazākumakcionāru daļu, izmantojot esošo 3. SFPS metodi (iegādātā uzņēmuma neto aktīvu proporcionāla daļa) vai patiesajā vērtībā. Pārskatītais 3. SFPS sniedz detalizētākus norādījumus par iegādes metodes piemērošanu uzņēmējdarbības apvienošanai. Ir atcelta prasība noteikt katra aktīva un saistības patieso vērtību katrā pakāpeniskās iegādes posmā, lai aprēķinātu nemateriālās vērtības daļu. Tā vietā, pakāpeniskās uzņēmējdarbības apvienošanas (iegādes) gadījumā, pircējam ir jāpārvērtē iepriekš turētā daļa iegādātā uzņēmuma pašu kapitālā patiesajā vērtībā iegādes brīdī un peļņu vai zaudējumus, ja tādi ir radušies, jāatspoguļo peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Ar uzņēmuma iegādi saistītās izmaksas tiks uzskaitītas atsevišķi un atzītas izmaksās nevis iekļautas nemateriālajā vērtībā. Pircējam iegādes datumā ir jāatzīst saistības par jebkuru atlikto maksājumu. Izmaiņas minēto saistību vērtībā pēc iegādes datuma ir atbilstoši jāatzīst saskaņā ar pārējiem piemērojamiem SFPS, nevis koriģējot nemateriālo vērtību. Standarts nav apstiprināts izmantošanai Eiropas Savienības teritorijā. Pārskatītais 3. SFPS attiecas tikai uz uzņēmējdarbības apvienošanu savstarpējiem uzņēmumiem un uzņēmējdarbības apvienošanu līguma rezultātā. Koncerns piemēros 3. SFPS (pārskatīto) visām uzņēmējdarbības apvienošanām, kas tiks veiktas pēc 2010. gada 1. janvāra, ja pārskatītais standarts līdz tam brīdim stāšies spēkā ES. Koncerna vadība pašlaik izvērtē pārskatītā standarta ietekmi uz tā finanšu pārskatiem.

8. SFPS, *Darbības segmenti (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. janvārī vai vēlāk)*. Standarts ir piemērojams sabiedrībām, kuru parāda vai kapitāla instrumenti atrodas publiskajā apgrozībā vai kuras sniedz, vai gatavojas sniegt, finanšu pārskatus uzraudzības iestādei ar mērķi izlaist jebkuras klases instrumentus publiskajā apgrozībā. 8. SFPS nosaka, ka sabiedrībai jāsniedz finanšu un aprakstošā informācija par tās darbības segmentiem, segmentu informāciju atspoguļojot līdzīgi, kā tā tiek izmantota iekšējo atskaišu mērķiem. Koncerna vadība pašlaik izvērtē kādu ietekmi var atstāt šī standarta prasības uz segmentu informācijas atklāšanu finanšu pārskatos.

Starptautisko finanšu pārskatu standartu uzlabojumi (publicēti 2008. gada maijā).

2007. gadā Starptautisko grāmatvedības standartu padome nolēma ierosināt ikgadējo uzlabojumu projektu kā instrumentu, lai veiktu nepieciešamos, bet ne steidzīgos, papildinājumus SFPS. Papildinājumi tika izdoti 2008. gada maijā un sastāv no dažādām izmaiņām pēc būtības, paskaidrojumiem un terminoloģijas labojumiem vairākos standartos. Izmaiņas pēc būtības attiecas uz šādām jomām: klasifikācija pārdošanai pieejamiem aktīviem saskaņā ar 5. SFPS gadījumos, kad tiek zaudēta kontrole pār meitas sabiedrību; iespēja uzrādīt pārdošanai pieejamos finanšu instrumentus kā ilgtermiņa aktīvus saskaņā ar 1. SGS; saskaņā ar 16. SGS uzskaitīto aktīvu, kas iepriekš turēti nomai, uzskaites pārdošanas gadījumā un ar to saistītās naudas plūsmas klasifikācija saskaņā ar 7. SGS kā saimnieciskās darbības naudas plūsma; samazinājuma definīcijas uzskaidrojums saskaņā ar 19. SGS; valsts aizdevumu ar procentu likmēm, kas zemākas par tirgus likmēm, uzskaites saskaņā ar 20. SGS; 23. SGS aizņēmumu izdevumu definīcijas saskaņošana ar efektīvās procentu likmes metodi; skaidrojums par pārdošanai turēto meitas uzņēmumu uzskaiti saskaņā ar 27. SGS un 5. SFPS; informācijas atklāšanas prasību samazinājums attiecībā uz asociētajām sabiedrībām un kopuzņēmumiem saskaņā ar 28. SGS un 31. SGS; informācijas atklāšanas prasību pastiprināšana saskaņā ar 36. SGS; skaidrojums par reklāmas izdevumu uzskaiti saskaņā ar 38. SGS; patiesās vērtības definīcijas izmaiņas patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos uzskaitītajiem finanšu instrumentiem kategorijai, lai tā atbilstu riska ierobežošanas uzskaiti saskaņā ar 39. SGS; nepabeigto ieguldījumu īpašumu uzskaites ieviešana saskaņā ar 40. SGS; un ierobežojumu samazinājums sakarā ar patiesās vērtības noteikšanas veidu bioloģiskajiem aktīviem saskaņā ar 41. SGS.

Labojumi 8., 10., 18., 20., 29., 34., 40., 41. SGS un 7. SFPS ir pārsvarā terminoloģijas un redakcionāla rakstura izmaiņas, kurām pēc SGSP domām nav ietekmes vai ir minimāla ietekme uz uzskaiti. Koncerna vadība uzskata, ka uzlabojumiem nav būtiskas ietekmes uz finanšu pārskatiem.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

(27) Jauno vai pārskatīto standartu un interpretāciju un jauno grāmatvedības paziņojumu piemērošana (turpinājums)

Ir publicēti vairāki jauni standarti un interpretācijas, kas stājas spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. janvārī vai vēlāk un kuriem nav tiešas ietekmes uz Koncernu.

23. SGS, *Aizņēmumu izmaksas (pārskatīts 2007. gada martā; spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. janvārī vai vēlāk)*. Galvenās izmaiņas 23. SGS ir iespējas atcelšana tūlīt atzīt kā izdevumus tādas aizņēmumu izmaksas, kas attiecināmas uz tādu aktīvu iegādi, kuru sagatavošanai darba kārtībā vai pārdošanai ir nepieciešams ilgāks laika periods. Sabiedrībai ir jākapitalizē aizņēmumu izmaksas kā daļa no aktīva iegādes vērtības. Pārskatītais standarts ir piemērojams aizņēmumu izmaksām, kas attiecināmas uz atbilstošajiem aktīviem, kuru izveidošanas sākuma datums ir 2009. gada 1. janvāris vai vēlāk. Standartam nav ietekmes uz Koncerna un Bankas finanšu pārskatiem.

2. SFPS, *Maksājums ar akcijām (publicēts 2008. gada janvārī, spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. janvārī vai vēlāk)*. Grozītais standarts ir par garantētajiem nosacījumiem un to atcelšanu. Tas izskaidro, ka tikai pakalpojumu nosacījumi un darbības rezultātu stāvoklis ir uzskatāmi par garantētajiem nosacījumiem. Citas maksājuma ar akcijām pazīmes nav uzskatāmas par garantētajiem nosacījumiem. Tas arī skaidro, ka visām atcelšanām ir jāpiemēro vienāda grāmatvedības uzskaitē. Šiem grozījumiem nav ietekmes uz Koncerna un Bankas finanšu pārskatiem.

32. SGS *Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana un sniegšana un 1. SGS (Grozījumi) Finanšu pārskatu sniegšana – pārdodamie finanšu instrumenti un likvidācijas rezultātā radušās saistības (stājas spēkā 2009. gada 1. janvārī)*. Grozījumos ir iestrādāta prasība atsevišķus finanšu instrumentus, kas atbilst finanšu saistību definīcijai, klasificēt pašu kapitāla sastāvā. Šiem grozījumiem nav ietekmes uz Koncerna un Bankas finanšu pārskatiem.

1. SFPS *Starptautisko finanšu pārskatu standartu piemērošana pirmo reizi un 27. SGS Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati (grozījumi) (publicēti 2008. gada maijā; spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. janvārī vai vēlāk)*. Gadījumos, kad Koncerns Starptautiskos finanšu pārskatu standartus piemēro pirmo reizi, Koncerna mātes sabiedrībai ir atļauts ieguldījumus meitas sabiedrībās, kopuzņēmumos vai asociētajos uzņēmumos vērtēt patiesajā vērtībā vai uzskaites vērtībā saskaņā ar vietējās likumdošanas prasībām. Grozījumi nosaka, ka dividendes par periodu pirms meitas sabiedrības iegādes brīža jāatzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā, nevis par tām jāsamazina iegādes vērtība. Šiem grozījumiem nav ietekmes uz Koncerna konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

39. SGS *Finanšu instrumenti: Atzīšana un novērtēšana: Pret risku nodrošinātie instrumenti (Grozījumi) (piemērojami retrospektīvi pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. jūlijā vai vēlāk)*. Grozījums izskaidro, kā konkrētās situācijās jāpiemēro kritēriji, kuri nosaka, vai kāds risks vai naudas plūsmas daļa atzīstami par riska ierobežotiem instrumentiem. Šie grozījumi nav apstiprināti izmantošanai Eiropas Savienības teritorijā. Šiem grozījumiem nav ietekmes uz Koncerna un Bankas finanšu pārskatiem, jo Koncerns neizmanto riska ierobežošanas uzskaiti.

SFPIK 12 *Pakalpojumu koncesiju līgumi (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2008. gada 1. janvārī vai vēlāk)*. Šī interpretācija attiecas uz līgumsaistībām, kurās privātā sektora pārstāvis piedalās publiskā sektora pakalpojumu attīstīšanā, finansēšanā, darbības nodrošināšanā un uzturēšanā. Saskaņā ar šiem darījumiem, aktīvi tiek atzīti kā nemateriālie ieguldījumi vai finanšu aktīvi. Interpretācija nav apstiprināta izmantošanai Eiropas Savienības teritorijā. Šai interpretācijai nav ietekmes uz Koncerna un Bankas finanšu pārskatiem.

SFPIK 13 *Klientu uzticības programmas (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2008. gada 1. jūlijā vai vēlāk; sabiedrībām, kas piemēro Eiropas Savienībā apstiprinātos SFPS, spēkā pārskata periodiem, kas sākas pēc 2008. gada 31. decembra)*. Šī interpretācija nosaka, ka gadījumos, kad preces vai pakalpojumi tiek pārdoti par to izsniedzot klientu uzticības bonusu (piemēram, uzticības programmas punktus vai bezmaksas preces), darījums jāuzskata par vairākus elementus ietverošu darījumu un atbildība, kas saņemama no pircēja, jāsadala starp elementiem, izmantojot to patiesās vērtības. Šai interpretācijai nav ietekmes uz Koncerna un Bankas finanšu pārskatiem.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

2 NOZĪMĪGĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

(27) Jauno vai pārskatīto standartu un interpretāciju un jauno grāmatvedības paziņojumu piemērošana (turpinājums)

SFPIK 14, 19. SGS – *Ierobežojumi fiksēta labuma aktīvam, Minimālās finansējuma prasības un to savstarpējās sakarības (spēkā pārskata periodiem, kas sākās 2008. gada 1. janvārī vai vēlāk; sabiedrībām, kas piemēro Eiropas Savienībā apstiprinātos SFPS, spēkā pārskata periodiem, kas sākās pēc 2008. gada 31. decembra)*. Interpretācija nosaka, kādā veidā saskaņā ar 19. SGS jānosaka limits fiksēta labuma pensiju shēmas aktīvu atzīšanai. Tā nosaka arī to, kādā veidā pensiju aktīvus vai saistības ietekmē ar likumu vai līgumā noteiktās minimālās finansēšanas prasības. Šai interpretācijai nav ietekmes uz Koncerna un Bankas finanšu pārskatiem.

SFPIK 15 *Nekustamā īpašuma būvniecības līgumi (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. janvārī vai vēlāk)*. Interpretācija attiecas uz ieņēmumu un izmaksu atspoguļošanu sabiedrībās, kas veic nekustamā īpašuma būvniecību saviem spēkiem vai izmantojot apakšuzņēmējus, un dod norādes par to, vai šāds darījums atspoguļojams saskaņā ar 11. SGS vai 18. SGS. Interpretācija ietver arī kritērijus šādu darījumu ieņēmumu atzīšanai. Šī interpretācija nav apstiprināta izmantošanai Eiropas Savienības teritorijā. SFPIK 15 neattiecas uz Koncerna un Bankas finanšu pārskatiem, jo tam nav nekustamā īpašuma būvniecības darījumi.

SFPIK 16, *Neto ieguldījumu ārvalstu darījumos riska ierobežošana (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2008. gada 1. oktobrī vai vēlāk)*. IFRIC 16 precizē, kāda ir neto ieguldījumu riska ierobežošanas instrumentu uzskaitē. Tas ietver situācijas, kad neto ieguldījuma riska ierobežošana attiecas uz starpībām funkcionālajā nevis uzrādīšanas valūtā un riska ierobežošanas instruments var būt jebkura Koncerna grupas uzņēmuma pārvaldībā. Šī interpretācija nav apstiprināta izmantošanai Eiropas Savienības teritorijā. Šai interpretācijai nav ietekme uz Koncerna un Bankas finanšu pārskatiem, jo Koncerns neizmanto riska ierobežošanas uzskaiti.

SFPIK 17 *Nefinanšu aktīvu sadale dalībniekiem (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. jūlijā vai vēlāk)*. Grozījumi precizē, kad un kā ir atzīstama nefinanšu aktīvu sadale dalībniekiem. Sabiedrībai nefinanšu aktīvu sadale kā dividendžu izmaksa jānovērtē kā saistības patiesajā vērtībā. Ieņēmumi vai izmaksas no sadalei paredzamo aktīvu norakstīšanas jāatzīst norēķina brīdī. SFPIK 17 neietekmēs Koncerna un Bankas finanšu pārskatus, jo tas nesadala nefinanšu aktīvus dalībniekiem.

SFPIK 18 *Aktīvu pārvešana no klientiem (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. jūlijā vai vēlāk)*. Interpretācija sniedz skaidrojumu, kā jāveic aktīvu, kas pārvesti no klientiem, uzskaitē, precīzāk, skaidro apstākļus, pie kuriem pārvestais aktīvs atbilst aktīva definīcijai, aktīva atzīšanu un tā sākotnējo atzīšanas vērtību, atsevišķi nodalāmu pakalpojumu identificēšanu (viena vai vairāku pakalpojumu apmaiņa pret aktīvu), ieņēmumu atzīšanu un naudas pārskaitījuma no klienta atzīšanu. Šī interpretācija neattiecas uz Koncerna un Bankas finanšu pārskatiem.

3 RISKU PĀRVALDĪŠANA

Koncerns un Banka īsteno visu būtiskāko Koncerna un Bankas darbību ietekmējošo risku pārvaldīšanu atbilstoši Bankas Padomes apstiprinātajai Risku pārvaldīšanas politikai, kas apraksta un nosaka līdzekļu kopumu, ar kuru palīdzību var tikt maksimāli samazināta varbūtība Koncernam vai Bankai ciest zaudējumus gadījumos, kad Koncerna vai Bankas ieguldītie vai tai pienākošies līdzekļi netiktu atmaksāti vai atgūti laikā vai pilnā apmērā vai arī Koncerns vai Banka ciestu cita veida zaudējumus vai negūtu plānoto peļņu.

Pārskata periodā notika būtiskas izmaiņas gan vietējā, gan ārvalstu finanšu tirgos, līdz ar to Koncernā un Bankā tika ieviestas vai pilnveidotas vairākas risku pārvaldības metodes, kas ļauj precīzāk un savlaicīgāk identificēt riskus un novērtēt to ietekmi uz Koncerna un Bankas turpmāko darbību. Vairums no ieviestajām metodēm bija saistītas ar kredītriska pārvaldības uzlabošanu, t.sk. pilnveidojot risku vadību viena klienta, savstarpēji saistītu klientu un portfeļu līmenī. Risku pārvaldības attīstību Koncernā un Bankā 2008. gadā sekmēja arī Bāzeles II prasību stāšanās spēkā, kas nosaka minimālās kapitāla prasības visiem būtiskajiem Koncerna un Bankas darbības riskiem, kā arī vadlīnijas to pārvaldīšanā.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

3 RISKU PĀRVALDĪŠANA (turpinājums)

Risku pārvaldīšanā Koncerns un Banka ievēro sekojošus principus:

- uzņemoties riskus, Koncerns un Banka saglabā ilgtermiņa spēju īstenot tās attīstības stratēģijā noteiktos mērķus un uzdevumus;
- Koncerns un Banka veic savu darbību, uzturot optimālu attiecību starp ienesīgumu un Koncerna un Bankas aizsargātību pret riskiem, tas ir, ienesīgumam jābūt pēc iespējas lielākam, bet tādēļ Koncerns un Banka nedrīkst tikt pakļauta būtiskiem riskiem;
- riska novērtēšana un vadība ir Koncerna un Bankas darbības ikdienas funkciju sastāvdaļa;
- Koncerna un Bankas darbiniekam, atbilstoši pilnvarojumam un kompetencei, ir jāzina klients un pilnībā jāizprot katra konkrētā darījuma (operācijas) saturs, lai spētu noteikt un novērtēt ar darījumu (operāciju) saistītos riskus un rastu gan klientam, gan Koncernam un Bankai optimālu risinājumu;
- Koncerns un Banka novērtē iespējamus zaudējumus, ko tie varētu ciest, uzņemoties riskus, un izvairās no ārkārtas zaudējumiem savā darbībā;
- Koncerns un Banka nosaka un novērtē iespējamus riskus pirms jaunu produktu vai pakalpojumu pārdošanas vai iesaistīšanās jaunos tirgos;
- Koncerns un Banka, kur tas nepieciešams, pazemina riska limitus, pārdod riskam pakļautos aktīvus vai pat aiziet no attiecīgiem tirgiem, ja tos novērtē par pārāk riskantiem.

Risku pārvaldīšanā Koncerns un Banka pielieto dažādas risku analīzes metodes un instrumentus, kā arī nosaka limitus un ierobežojumus. Visas risku pārvaldīšanas politikas ir apstiprinājuši Bankas padome.

Kredītrisks

Koncerns un Banka ir pakļauti kredītriskam, kas ir risks, ja Koncerna vai Bankas klients vai sadarbības partneris nespēj vai atsakās pildīt saistības pret Koncernu vai Banku pilnā apmērā un noteiktajā termiņā. Koncerns un Banka pārvalda kredītrisku saskaņā ar Kredītpolitiku, kā arī iekšējiem kredītooperāciju noteikumiem, procedūrām un instrukcijām.

Kredītpolitikā noteiktie principi, novērtēšanas metodes un pārvaldes instrumenti attiecas uz visām Koncerna un Bankas darbībām, kas ietver kredītrisku – kredīšanu, finanšu tirgus darījumus (operācijas), starpniekdarbību klienta vārdā un galvojumu sniegšanu trešajām pusēm.

Kredītriska, t.sk. kredītriska koncentrāciju, un kredītportfeļa kvalitātes uzraudzību veic Risku vadības komiteja, savukārt lēmumus par kredītriska uzņemšanos noteikto limitu ietvaros pieņem Centrāles, reģionu un filiāļu kredītkomitejas. Risku vadības departaments ir atbildīgs par kredītriska koncentrāciju analīzi, limitu noteikšanu un kontroli, kredītportfeļa kvalitātes novērtēšanu, kamēr Bankas Aizdevumu departaments un Finanšu vadības departaments ir atbildīgs par attiecīgi ikdienas kredītriska vadību kredītooperācijās, kā arī ikdienas kredītriska vadību operācijās ar finanšu instrumentiem.

Koncerns un Banka regulāri veic kredītriska uzraudzību, patstāvīgi novērtējot klienta vai darījuma partnera kredītspēju un saistību nodrošinājuma pietiekamību, kā arī kontrolējot kredītrisku atsevišķa klienta, savstarpēji saistītu klientu un tautsaimniecības nozaru līmenī atbilstoši Koncernā un Bankā apstiprinātajiem limitiem. Parasti aizdevumu nodrošinājums ir nekustamā īpašuma ķīla, kā arī biznesa aktīvi tādi kā ēkas, krājumi un debitoru parādi.

Pārskatā periodā, būtiski pieaugot kredītriskam un veidojamo uzkrājumu apjomam, Banka un Koncerns turpināja attīstīt kredītriska pārvaldīšanas metodiku. Uzkrājumu veidošanā nedrošiem parādiem Banka un Koncerns ņem vērā gan aizņēmēja maksātspēju raksturojošos faktorus, gan kredītrisku mazinošos elementus, piemēram, nodrošinājumu. Bankas un Koncerna izmantotā pieeja paredz, ka Banka un Koncerns veido uzkrājumus nedrošiem parādiem situācijās, kad nedz maksātspēja, nedz nodrošinājums nespēj segt aizņēmēja saistības vai to daļu, kā rezultātā pastāv objektīvi apstākļi finanšu aktīva vērtības samazinājumam.

Banka un Koncerns uztur atsevišķu datu bāzi zaudējumos norakstīto finanšu aktīvu novērtēšanai dažādos griezumos, piemēram, dalījumā pēc reģioniem, produktu veidiem, tautsaimniecības nozarēm utt. Nodrošinot secīgu šādu datu uzkrāšanu, Banka un Koncerns nodrošina gan informācijas uzkrāšanu par zaudējumiem dažādos periodos, gan pilnveido savu kredītriska analīzes un pārvaldīšanas metodiku. Tā kā vēsturiskie dati neuzrāda šī brīža apstākļiem atbilstošu kredītriska līmeni, Banka un Koncerns veic šo datu prognozes korekciju, atbilstoši Bankas un Koncerna ekspertu, kā arī statistisko analīžu rezultātiem. Banka un Koncerns veic stresa testēšanu un scenāriju analīzi attiecībā uz dažādu makrovīdi raksturojošo faktoru izmaiņām, piemēram, nekustamā īpašuma cenu kritumu, iedzīvotāju ienākumu samazināšanos, iespējamām izmaiņām dažādu tautsaimniecības nozaru attīstībā un tamlīdzīgi.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

3 RISKU PĀRVALDĪŠANA (turpinājums)

Koncerns un Banka pārvalda kredītriska koncentrāciju saskaņā ar Riska darījumu kontroles politiku, kas nosaka kredītriska koncentrācijas analīzes metodes un kontroles instrumentus, t.sk. kredītriska koncentrācijas limitus. Kredītriska koncentrācija tiek pārvaldīta, novērtējot un nosakot limitus šādām pozīcijām:

- lielo riska darījumu attiecība pret Bankas pašu kapitālu (iešējais limits - 400%, Kredītiestāžu likumā noteiktais - 800%), uz 31.12.2008. bija 78.6% (uz 31.12.2007. – 79.0%);
- maksimālā viena klienta (savstarpēji saistītu klientu grupas) koncentrācija pret pašu kapitālu, kas nevar pārsniegt 25%, uz 31.12.2008. bija 22.1% (uz 31.12.2007.-16.6%);
- ar Banku saistīto personu riska darījumu attiecība pret Bankas pašu kapitālu, kas nevar pārsniegt 15%, uz 31.12.2008. bija 3.8% (uz 31.12.2007. - 6.1%);
- maksimālā kredīportfeļa koncentrācija vienā tautsaimniecības nozarē uz 31.12.2008. bija 172.6% (uz 31.12.2007. – 195.9%).

Tā kā Bankas attīstības stratēģija nav vērsta uz nerezidentu apkalpošanu, Bankas prasību pret nerezidentiem īpatsvars aktīvos ir mazs un uz 31.12.2008. sastādīja 8.9% (uz 31.12.2007. – 7.7%). Valsts riska, kas veidojas kredītooperāciju ar nerezidentiem rezultātā, pārvaldīšanu nosaka Valsts riska pārvaldīšanas politika. Šo finanšu pārskatu 20. pielikums atspoguļo Koncerna un Bankas individuāli izvērtējamo aizdevumu sadalījumu riska klasēs.

Koncerna un Bankas vadība ir veikusi zaudējumu aprēķinus, pamatojoties uz visiem tai zināmajiem faktiem, objektīviem vērtības samazināšanās apliecinājumiem, un uzskata, ka tie aprēķini, kas atspoguļoti finanšu pārskatos ir saprātīgi, ņemot vērā pieejamo informāciju. Tomēr, ņemot vērā esošās zināšanas, ir iespējams, ka nākamā gada faktisko notikumu rezultātā, kuri būs atšķirīgi no pieņēmumiem, būs nepieciešami attiecīgo aktīvu un saistību bilances vērtības labojumi.

Likviditātes risks

Likviditātes risks ir saistīts ar Koncerna un Bankas spēju savlaicīgi dzēst klientu un citu Koncerna vai Bankas kreditoru juridiski pamatotās prasības un nodrošināt iepriekš plānoto prasību pieaugumu ar saprātīgām izmaksām. Likviditātes riska pārvaldīšanas principi ir noteikti Likviditātes riska vadības politikā. Banka patstāvīgi kontrolē, lai tās likviditātes aktīvi nebūtu mazāki par 30% no Bankas īstermiņa saistībām, ko nosaka Finanšu un kapitāla tirgus komisija. Likviditātes riska uzraudzību veic Bankas Aktīvu un pasīvu vadības komiteja, savukārt likviditātes riska vadību ikdienā nodrošina Finanšu vadības departaments. Likviditātes riska novērtēšanā Banka pielieto aktīvu un pasīvu termiņu nesakritības metodi (GAP). Lai ierobežotu likviditātes risku, Banka ir noteikusi likviditātes neto pozīciju limitus katrā būtiskajā valūtā un kopējo likviditātes neto pozīcijas limitu, kā arī maksimālo viena noguldītāja noguldījuma summu. Likviditātes rādītāja (min – 30%) izpilde uz 31.12.2008. bija 60.4% (uz 31.12.2007. - 99.4%). Šo finanšu pārskatu 40. pielikums atspoguļo Koncerna un Bankas likviditātes rādītājus 2008. gada 31. decembrī.

Ārvalstu valūtu risks

Ārvalstu valūtu risks ir saistīts ar ārvalstu valūtu aktīvu un saistību pozīciju atšķirībām, kas valūtas kursu izmaiņu rezultātā ietekmē Koncerna un Bankas naudas plūsmu un finanšu rezultātu. Ārvalstu valūtu riska pārvaldīšanas principi ir noteikti Valūtas riska pārvaldīšanas politikā. Ārvalstu valūtu riska uzraudzību veic Bankas Aktīvu un pasīvu vadības komiteja, savukārt Ārvalstu valūtu riska vadību ikdienā nodrošina Finanšu vadības departaments.

Koncerns un Banka kontrolē ārvalstu valūtu risku, nosakot atvērto valūtas pozīciju limitus katrā atsevišķā valūtā un konsolidēti latos visām valūtām, kā arī ievēro Kredītiestāžu likumā noteiktos atvērto valūtas pozīciju ierobežojumus. Koncerna un Bankas atvērtās valūtas pozīcijas sadalījumā pa valūtām 2008. gada 31. decembrī ir atspoguļotas šo finanšu pārskatu 42. pielikumā.

Procentu likmju risks

Procentu likmju risks ir saistīts ar tirgus likmju izmaiņu ietekmi uz Koncerna un Bankas procentu ieņēmumiem un ekonomisko vērtību. Lai novērtētu procentu likmju risku, Koncerns un Banka regulāri analizē procentu likmju jutīgo aktīvu un pasīvu termiņstruktūru un tās jutīgumu pret iespējamām procentu likmju izmaiņām. Procentu likmju riska uzraudzību veic Aktīvu un pasīvu vadības komiteja, savukārt par procentu likmju riska pārvaldi ikdienā ir atbildīgs Finanšu vadības departaments.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

3 RISKU PĀRVALDĪŠANA (turpinājums)

Banka ir noteikusi limitu ekonomiskās vērtības izmaiņām 10% apmērā no pašu kapitāla un tīro procentu ienākumu izmaiņām 2% apmērā no pašu kapitāla, kas 31.12.2008. bija attiecīgi 9.76% (31.12.2007. – 7.96%) un 0.27% (31.12.2007. – 0.93%). Koncerna un Bankas aktīvu un saistību sadalījums pēc atlikušā laika līdz procentu pārskatīšanas datumam atspoguļots šo finanšu pārskatu 41. pielikumā.

Operacionālais risks

Operacionālais risks izriet no apzinātām vai neapzinātām atkāpēm no pieņemtajiem principiem Koncerna un Bankas ikdienas darbībā, piemēram, cilvēku kļūdas vai krāpšana, informācijas sistēmu darbības traucējumi, nepietiekamas kontroles procedūras vai to neievērošana. Operacionālā riska pārvaldīšanu Koncernā un Bankā nosaka Operacionālā riska pārvaldīšanas politika. Operacionālā riska vadība un kontrole Koncernā un Bankā tiek veikta ar Iekšējās kontroles sistēmas palīdzību. Operacionālā riska novērtēšana tiek veikta izmantojot pašnovērtējuma metodi. Savukārt operacionālā riska identificēšanu, analīzi un kontroli nodrošina operacionālā riska vadības informācijas sistēma, kurā reģistrē un analizē operacionālā riska incidentus un novērtē iespējamo zaudējumu lielumu. Koncerna un Bankas struktūrvienības ir atbildīgas par operacionālā riska pārvaldīšanu ikdienas darbībā, savukārt Bankas Risku vadības komiteja veic operacionālā riska uzraudzību. Risku vadības departaments ir atbildīgs par operacionālā riska pārvaldības ieviešanu Koncernā un Bankā.

Pilnveidojot risku vadības sistēmu, Bankā ir ieviests darbības nepārtrauktības plāns, kas paredz Bankas, tās struktūrvienību un darbinieku rīcību krīzes situācijā, iestājoties riskiem, kas var nelabvēlīgi ietekmēt Bankas darbību.

Kapitāla pietiekamība

Kapitāla pietiekamība atspoguļo tos Koncerna un Bankas kapitāla resursus, kas nepieciešami, lai nodrošinātos pret kredīta un tirgus riskiem, kas saistīti ar aktīviem un ārpusbilances posteņiem.

Sākot ar 01.01.2008 ir stājušies spēkā Eiropas Savienības jaunie kapitāla pietiekamības aprēķināšanas noteikumi (Bāzele II). Kredītriska un tirgus riska minimālo kapitāla prasību aprēķināšanai Koncerns un Banka izmanto standartizēto pieeju, bet operacionālā riska kapitāla prasības aprēķināšanai – pamatrādītāja pieeju.

Atbilstoši Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) prasībām aprēķinātais Bankas kapitāla pietiekamības rādītājs 31.12.2008. bija 9.6% (31.12.2007. – 9.9%), kas pārsniedz noteikto pašu kapitāla un riska svērto aktīvu un ārpusbilances posteņu kopsummas attiecības minimumu – 8%. Kapitāla pietiekamības rādītāja aprēķina izvērsums atspoguļots šo finanšu pārskatu 43. pielikumā.

Koncernā un Bankā ir veikta arī iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšana, papildus aprēķinot kapitāla prasības tiem būtiskajiem riskiem, kuriem nav noteiktas regulējošās minimālās kapitāla prasības. Iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas rezultāti uz 31.12.2008. bija šādi:

	31/12/08	
	Koncerns	Banka
Pašu kapitāls iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanai	84,819	84,822
Iekšējā kapitāla prasību kopsumma	80,613	78,654
Iekšējā kapitāla pietiekamības rādītājs	8.4%	8.6%
Pašu kapitāla pārpalikums	4,206	6,167

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

4 PAZIŅOJUMS PAR KORPORATĪVO PĀRVALDĪBU

Hipotēku bankā tiek īstenota korporatīvā pārvaldība, kas izveidota, ievērojot starptautiskos standartus, vadoties no labākās korporatīvās pārvaldības prakses un ievērojot LR likumdošanas prasības.

Savā ikdienas darbībā Hipotēku banka ievēro augstus korporatīvās pārvaldības standartus, kā arī nepārtraukti veic pasākumus korporatīvās pārvaldības pilnveidošanai.

Korporatīvās pārvaldības mērķis ir izveidot, uzturēt un nepārtraukti attīstīt tādu Hipotēku bankas darbības organizāciju, kas nodrošina LR valdības Bankai noteikto mērķu sasniegšanu, darbības kontroli un ar darbību saistīto risku pārvaldīšanu, tai pašā laikā rūpējoties par klientu apmierinātību un realizējot labu sadarbību ar biznesa partneriem.

Korporatīvās pārvaldības ietvaros Hipotēku bankā tiek īstenota:

- investoru, klientu un citu ieinteresēto pušu tiesību aizsardzība un interešu nodrošināšana;
- savlaicīga un pietiekama informācijas atklāšana par Hipotēku bankas darbību, finanšu rezultātiem un citiem būtiskiem notikumiem;
- augstu vispārpieņemto ētikas principu ievērošana;
- akcionāra tiesību aizsardzība un interešu nodrošināšana.

Hipotēku bankā ir izveidota un ieviesta efektīva Bankas darbību aptveroša iekšējā kontroles sistēma, kuras ietvaros ir izveidota Bankas darbībai piemītošo risku vadības sistēma. Bankas Padome un Valde regulāri izvērtē iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti, uzrauga un nodrošina tās pastāvīgu pilnveidošanu, atbilstoši pārmaiņām Hipotēku bankas darbībā un Bankas darbību ietekmējošiem iekšējiem un ārējiem apstākļiem.

Iekšējās kontroles sistēmas ietvaros ir noteiktas un precīzi definētas atbildības sfēras par atsevišķu iekšējās kontroles sistēmas sastāvdaļu efektīvas funkcionēšanas nodrošināšanu, nosakot akcionāra, Padomes, Valdes, Valdes izveidoto speciālo komiteju, struktūrvienību un darbinieku pienākumus un atbildību.

Ņemot vērā tāda korporatīvās pārvaldības elementa kā Bankas finansiālā stāvokļa neatkarīgas novērtēšanas un kontroles nozīmīgumu, Bankas Padome un Valde nodrošina tādu iekšējās kontroles sistēmas funkcionēšanu finanšu pārskatu sagatavošanā, kas dod patiesu un skaidru priekšstatu par Bankas darbību un finansiālo situāciju.

Iekšējās kontroles ietvaros ir izstrādāti un dokumentēti kontroles procesi, kas sevī ietver gan ikdienas darbības kontroli, gan finanšu pārskatu sagatavošanas un tajā iekļaujamās informācijas uzraudzību un kontroli, t.sk., neatkarīgu uzraudzību un kontroli no iekšējā audita, revīzijas komitejas, ārējā audita un citu kontroles institūciju puses.

Hipotēku banka pilnībā pieder Latvijas valstij. Banka atrodas LR Finanšu ministrijas pārziņā, kas Latvijas Republikas Ministru kabineta vārdā pārstāv akcionāra intereses un ir 100% Bankas akciju turētāja.

Valdes locekļu ievēlēšanas un izmaiņu valdes sastāvā kārtību, kā arī valdes locekļu pilnvaras reglamentē VAS „Latvijas Hipotēku un zemes banka” Statūti, kas ir publicēti Hipotēku bankas mājas lapā. Statūtu grozīšanas kārtību reglamentē LR likumdošana. Pēc grozījumu veikšanas Statūtos tie tiek publicēti Bankas mājas lapā.

V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

5 PROCENTU IEŅĒMUMI

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Procentu ieņēmumi:				
- no prasībām pret kredītiestādēm	6,334	6,327	4,247	4,247
- no kredītiem	55,064	52,517	45,196	42,723
- no ieguldījumiem vērtspapīros	4,708	4,702	3,004	3,004
	66,106	63,546	52,447	49,974
Saņemtie procenti	64,147	61,573	50,428	48,019

6 PROCENTU IZDEVUMI

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Procentu izdevumi:				
- par saistībām pret kredītiestādēm	27,506	26,632	17,008	16,577
- par noguldījumiem	12,781	12,784	9,451	9,705
- par tranzītresursiem	153	153	148	148
- par pakārtotajām saistībām	1,637	1,637	777	777
- par emitētajiem parāda vērtspapīriem	2,805	2,805	2,705	2,705
- pārējie procentu izdevumi	53	53	49	49
	44,935	44,064	30,138	29,961
Samaksātie procenti	42,008	41,333	28,081	27,967

7 KOMISIJAS NAUDAS IEŅĒMUMI

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Komisijas naudas ieņēmumi:				
- no kredītooperācijām	1,325	1,259	1,673	1,625
- no naudas pārskaitījumiem un kontu apkalpošanas	1,554	1,558	1,409	1,458
- no maksājumu karšu apkalpošanas	982	982	816	816
- no vērtspapīru kontu apkalpošanas	66	66	72	72
- no apdrošināšanas starpniecības	87	87	93	83
- pārējie komisijas naudas ieņēmumi	77	54	49	49
	4,091	4,006	4,112	4,103

8 KOMISIJAS NAUDAS IZDEVUMI

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Komisijas naudas izdevumi:				
- par kontu apkalpošanu	213	200	226	225
- par maksājumu kartēm	604	604	512	512
- par darījumiem ar vērtspapīriem	89	87	53	53
- pārējie komisijas naudas izdevumi	91	81	133	70
	997	972	924	860

V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

9 PEĻŅA NO DARĪJUMIEM AR VĒRTSPAPĪRIEM UN ĀRVALSTU VALŪTU

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Peļņa no tirgojamiem vērtspapīriem	250	260	292	292
Peļņa no ārvalstu valūtu un citu finanšu instrumentu tirdzniecības un pārvērtēšanas	1,906	1,924	1,850	1,819
	2,156	2,184	2,142	2,111

10 CITI IEŅĒMUMI

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Maksa par pakalpojumiem īpašuma privatizācijā	329	329	390	390
Soda naudas par kavētiem kredītmaksājumiem	1,285	816	662	395
Kompensācijas	761	761	742	742
Operatīvās nomas ieņēmumi	231	-	621	-
Norakstīto kredītu atgūšanas ieņēmumi	961	961	1,198	1,180
Citi ieņēmumi	1,200	573	594	422
	4,767	3,440	4,207	3,129

11 PERSONĀLA IZMAKSAS

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Padomes un Valdes locekļu atalgojums	613	445	507	416
Personāla atalgojums	7,686	6,957	7,713	7,035
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	1,799	1,593	1,816	1,645
	10,098	8,995	10,036	9,096

Pārskata gada laikā Bankas vidējais darbinieku skaits bija 667 (2007: 641).

12 ADMINISTRATĪVIE UN CITI SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IZDEVUMI

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Personāla attīstības izdevumi	593	554	578	559
Telpu un tehnikas ekspluatācijas izdevumi	2,693	2,500	2,270	2,072
Informācijas un sakaru sistēmu izdevumi	1,819	1,716	1,548	1,474
Reklāmas un sabiedrisko attiecību izdevumi	1,462	1,299	1,971	1,789
Profesionālie pakalpojumi	436	431	427	444
Nekustamā īpašuma nodoklis	58	58	62	62
Pamatlīdzekļu norakstīšana	55	34	7	7
Maksājumi noguldījumu garantijas fondā	452	452	508	508
Ieguldījumu īpašumu pārvērtēšana	290	290	138	138
Citi izdevumi	1,293	780	911	610
	9,151	8,114	8,420	7,663

V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

13 UZKRĀJUMI VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMAM

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Izdevumi uzkrājumu veidošanai:				
- uzkrājumi kredītiem	7,886	7,331	4,131	3,748
- uzkrājumi citiem aktīviem	360	180	155	155
- uzkrājumi parāda vērtspapīriem	1,885	1,885	-	-
- uzkrājumi ārpusbilances saistībām	30	30	4	4
	10,161	9,426	4,290	3,907
Uzkrājumu samazināšanas ieņēmumi:				
- uzkrājumi kredītiem	(838)	(838)	(955)	(947)
- uzkrājumi citiem aktīviem	(43)	(43)	(67)	(67)
- uzkrājumi ārpusbilances saistībām	-	-	(43)	(43)
	(881)	(881)	(1,065)	(1,057)
Kopā uzkrājumi vērtības samazinājumam				
- izdevumi	9,280	8,545	3,225	2,850

14 UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	111	-	1,119	897
Atliktais nodoklis (skatīt 29. pielikumu)	43	70	64	46
	154	70	1,183	943

Uzņēmumu ienākuma nodoklis atšķiras no teorētiskā nodokļa summas, kas būtu jāmaksā, ja Bankas un Koncerna peļņai pirms nodokļiem piemērotu likumā noteikto 15% likmi:

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Peļņa pirms nodokļiem	335	1,277	7,698	7,089
Teorētiski aprēķinātais nodoklis, piemērojot 15% likmi	50	192	1,155	1,063
Sponsorēšanas atlaides	-	-	(161)	(161)
Saņemtās dividendes	-	(122)	-	-
Zaudējumi, kas nav atskaitāmi uzņēmumu ienākuma nodokļa mērķiem, neto	104	-	189	41
Nodoklis par gadu, kas beidzās 31. decembrī	154	70	1,183	943

15 KASE UN PRASĪBAS UZ PIEPRASĪJUMU PRET CENTRĀLO BANKU

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Kase	9,184	9,184	7,374	7,374
Prasības pret Latvijas Banku	35,931	35,931	58,891	58,891
	45,115	45,115	66,265	66,265

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

15 KASE UN PRASĪBAS UZ PIEPRASĪJUMU PRET CENTRĀLO BANKU (turpinājums)

Prasības pret Latvijas Banku atspoguļo Bankas korespondentkonta atlikumu, par kuru procenti tiek maksāti obligāto rezervju prasību apjomā.

Saskaņā ar Latvijas Bankas padomes lēmumu Bankai jānodrošina minimālo rezervju prasību izpilde. Bankas mēneša vidējam korespondentkonta atlikumam Latvijas Bankā prasību izpildes periodā ir jāpārsniedz rezervju prasības noteiktais minimālais apjoms.

Pārskata gada laikā Banka bija izpildījusi Latvijas Bankas noteikto rezervju prasību

16 TIRGOJAMIE UN IEGULDĪJUMU VĒRTSPAPĪRI

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Tirgojamie				
Latvijas valdības obligācijas un parādzīmes	2,150	2,150	-	-
Ne-OECD valstu valdības obligācijas	-	-	619	619
Latvijas kredītiestāžu obligācijas	1,112	1,112	453	453
OECD valstu kredītiestāžu obligācijas	344	344	1,275	1,275
Ne-OECD valstu kredītiestāžu obligācijas	46	46	712	712
Latvijas uzņēmumu akcijas	41	41	100	100
OECD valstu uzņēmumu akcijas	18	15	80	80
Ne-OECD valstu uzņēmumu akcijas	-	-	30	30
Pārējie ieguldījumi	148	3	-	-
Tirgojamie vērtspapīri kopā	3,859	3,711	3,269	3,269
Līdz termiņa beigām turētie				
Latvijas valdības obligācijas un parādzīmes	101	-	-	-
OECD valstu valdības obligācijas	1,263	1,263	-	-
Ne-OECD valstu valdības obligācijas	9,158	9,158	35	35
OECD valstu kredītiestāžu obligācijas	24,522	24,522	-	-
Ne-OECD valstu kredītiestāžu obligācijas	14,718	14,718	-	-
Latvijas kredītiestāžu obligācijas	16,164	16,164	13,025	13,025
Līdz termiņa beigām turētie vērtspapīri kopā	65,926	65,825	13,060	13,060
Pieejami pārdošanai				
Latvijas valdības obligācijas un parādzīmes	26,296	26,296	13,342	13,342
OECD valstu valdības obligācijas	-	-	2,040	2,040
Ne-OECD valstu valdības obligācijas	-	-	8,586	8,586
OECD valstu kredītiestāžu obligācijas	-	-	16,034	16,034
Ne-OECD valstu kredītiestāžu obligācijas	-	-	12,710	12,710
Latvijas kredītiestāžu obligācijas	-	-	1,419	1,419
Pārdošanai pieejamie vērtspapīri kopā	26,296	26,296	54,131	54,131
Uzkrājumi vērtspapīru vērtības samazinājumam	(1,856)	(1,856)	-	-
Neto tirgojamie un ieguldījumu vērtspapīri kopā	94,225	93,976	70,460	70,460

Pārskata periodā Banka ir izveidojusi uzkrājumus vērtības samazinājumam par kopējo summu LVL 1,856 tūkstošiem prasībām pret ASV investīciju bankas Lehman Brothers un Īslandes banku parāda vērtspapīriem. Uzkrājumu apjoms izveidots, balstoties uz Bankas aplēsēm par atgūstamo summu. Kopējā prasījuma summa pret iepriekš minētajām bankām 2008. gada 31. decembrī bija LVL 3,336 tūkstoši.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

16 TIRGOJAMIE UN IEGULDĪJUMU VĒRTSPAPĪRI (turpinājums)

Pārklasificēto vērtspapīru apjomi atspoguļoti nākamajā tabulā:

Pārklasifikācija no / uz kategoriju	Pārklasificētie finanšu aktīvi	Patiesā vērtība pārklasifikācijas datumā
Pārklasifikācija no <i>tirgojamiem</i> uz <i>līdz termiņa beigām turētiem</i>	Parāda vērtspapīri	2,562
Pārklasifikācija no <i>pieejamiem pārdošanai</i> uz <i>līdz termiņa beigām turētiem</i>	Parāda vērtspapīri	48,206
Kopā		50,768

Gadījumā, ja vērtspapīru pārklasifikācija netiktu veikta, pārdošanai pieejamo ieguldījumu pārvērtēšanas negatīvā rezerve, kas iekļauta kapitāla un rezervju sastāvā 2008. gada 31. decembrī būtu bijusi LVL 7,226 tūkstoši.

Nākamā tabula atspoguļo Bankas parāda vērtspapīru sadalījumu pēc emitentiem piešķirtajiem ilgtermiņa kredītreitingiem (*Moody's Investors Service*) 2008. gada 31. decembrī:

	Tirgojamie	Pārdošanai pieejamie	Līdz termiņa beigām turētie	Neto kopā
Aaa	-	-	486	486
Aa1 - Aa3	293	-	10,345	10,638
A1 - A3	-	-	11,039	11,039
Baa1 - Baa3	2,150	26,296	12,736	41,182
Zem Baa3	329	-	22,225	22,554
Bez reitinga	880	-	8,994	9,874
Kopā	3,652	26,296	65,825	95,773

Nākamā tabula atspoguļo Bankas parāda vērtspapīru sadalījumu pēc emitentiem piešķirtajiem ilgtermiņa kredītreitingiem (*Moody's Investors Service*) 2007. gada 31. decembrī:

	Tirgojamie	Pārdošanai pieejamie	Līdz termiņa beigām turētie	Neto kopā
Aaa	554	975	-	1,529
Aa1 - Aa3	369	8,114	-	8,483
A1 - A3	352	24,535	-	24,887
Baa1 - Baa3	450	11,534	-	11,984
Zem Baa3	1,081	8,223	1,797	11,101
Bez reitinga	253	750	11,263	12,266
Kopā	3,059	54,131	13,060	70,250

Visi vērtspapīri tiek kotēti biržā. Vidējā ienesīguma likme no parāda vērtspapīriem 2008. gada 31. decembrī bija 7.9% (2007. gada 31. decembrī: 6.6%).

17 IEGULDĪJUMU ĪPAŠUMI

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Uzskaites vērtība 1. janvārī	2,116	2,116	2,253	2,253
Pārvērtēšanas zaudējumi	(290)	(290)	(137)	(137)
Uzskaites vērtība 31. decembrī	1,826	1,826	2,116	2,116

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

17 IEGULDĪJUMU ĪPAŠUMI (turpinājums)

Ieguldījumu īpašumi ietver nekustamo īpašumu Jēkabā ielā 6/8, Rīgā, ar uzskaites vērtību 2008. gada 31. decembrī LVL 1,826 tūkstoši (2007. gada 31. decembrī – LVL 2,116 tūkstoši).

Minētais īpašums tiek uzskaitīts tā patiesajā vērtībā, pamatojoties uz neatkarīgu vērtētāju vērtējumu. Izmantotajiem vērtētājiem ir liela pieredze attiecīgā izvietojuma un kategorijas nekustamā īpašuma vērtēšanā, kā arī atbilstošs nekustamā īpašuma vērtēšanas profesionālas kvalifikācijas sertifikāts. Vērtēšana tiek veikta, pamatojoties uz jaunākajiem salīdzināmajiem datiem no vietējā tirgus un/vai pamatojoties uz nomas ieņēmumiem, kas diskontēti ar atbilstošu likmi.

18 PRASĪBAS PRET CITĀM KREDĪTIESTĀDĒM

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
OECD reģistrētas kredītiestādes	5,487	5,487	14,555	14,555
LR reģistrētās kredītiestādes	48,100	47,847	76,537	76,328
Pārējās valstīs reģistrētās kredītiestādes	12,000	12,000	13,779	13,779
	65,587	65,334	104,871	104,662

Piešķirot aizdevumus monetārajām finanšu institūcijām un nosakot limitus naudas tirgus darījumiem un Nostro korespondējošiem kontiem, Banka veic korespondējošām bankām un kredītiestādēm piešķirto ārējo kredītreitingu analīzi, kā arī finanšu un darbības novērtējumu. Pēc darījumu attiecību uzsākšanas Banka veic korespondējošo banku un monetāro finanšu institūciju uzraudzību un seko piešķirto limitu atbilstībai kredītriska novērtējumam. Lai nodrošinātu efektīvu un kvalitatīvu darījumu partneru un aizņēmēju turpmāku uzraudzību, Banka tiem piešķir kategoriju no A (augstākā) līdz D (zemākā): A – ja darījumu partnera finanšu situācija ir stabila un pēc Bankas vērtējuma tā maksāspēja ir laba attiecīgajos darbības vides apstākļos; B – ja darījumu partnerim pasliktinās atsevišķi finanšu rādītāji vai tā darbība var liecināt par nopietnākām finanšu problēmām nākotnē, C – ja pēc Bankas vērtējuma darījuma partnerim ir nopietnas finanšu problēmas, kas apdraud tā stabilitāti un maksāspēju, pasliktinoties ārējās vides apstākļiem, D – ja Bankai kļūst zināms par darījuma partnera maksātnespējas vai bankrota stāvokli.

Nākamā tabula atspoguļo Bankas prasību pret kredītiestādēm sadalījumu pēc kategorijām 2008. gada 31. decembrī:

	A	B	C	D	Kopā
OECD reģistrētas kredītiestādes	5,296	191	-	-	5,487
LR reģistrētās kredītiestādes	27,099	8,844	11,904	-	47,847
Pārējās valstīs reģistrētās kredītiestādes	10,492	1,008	500	-	12,000
Kopā	42,887	10,043	12,404	-	65,334

Nākamā tabula atspoguļo Bankas prasību pret kredītiestādēm sadalījumu pēc kategorijām 2007. gada 31. decembrī:

	A	B	C	D	Kopā
OECD reģistrētas kredītiestādes	14,555	-	-	-	14,555
LR reģistrētās kredītiestādes	74,079	2,249	-	-	76,328
Pārējās valstīs reģistrētās kredītiestādes	12,069	1,710	-	-	13,779
Kopā	100,703	3,959	-	-	104,662

Bankai ir korespondējošie konti 18 bankās (2007: 19 bankās).

Vidējā ienesīguma likme no prasībām pret kredītiestādēm 2008. gada 31. decembrī bija 4.5% (2007. gada 31. decembrī: 5.5%).

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

19 ATVASINĀTIE LĪGUMI

Koncerns un Banka izmanto šādus atvasinātos finanšu instrumentus: valūtas nākotnes līgumi (*currency forward*) - līgumi par valūtas pirkšanu nākotnē un valūtas mijmaiņas līgumi (*currency swaps*) - līgumi, kas paredz apmaiņu ar maksājumu plūsmām. Mijmaiņas līgumu rezultātā notiek apmaiņa ar valūtām.

Koncerna un Bankas kredītrisks ir potenciālie nākotnes un mijmaiņas līgumu aizvietošanas izdevumi, ja darījumu partneri nepildīs savas saistības. Lai kontrolētu kredītriska līmeni, Koncerns un Banka novērtē darījumu partneru risku pēc tās pašas metodes, kā vērtēnot kredītēšanas darījumus.

Finanšu instrumentu līgumu nosacītā pamatvērtība nosaka salīdzināšanas bāzi ar instrumentiem, kas tiek atzīti bilancē, bet ne vienmēr norāda uz nākotnes naudas plūsmas apjomu vai instrumenta patieso vērtību, tādēļ nevar tikt izmantota, lai noteiktu, kādā līmenī Koncerns un Banka ir pakļauti kredītriskam. Atvasinātie finanšu instrumenti kļūst izdevīgi vai neizdevīgi atkarībā no valūtas kursu svārstībām.

Atvasināto finanšu instrumentu nosacītās līgumu pamatvērtības un patiesās vērtības ir atspoguļotas sekojošajā tabulā:

	31/12/08			31/12/07		
	Nosacītā līguma pamatvērtība	Patiesā vērtība Aktīvi	Saistības	Nosacītā līguma pamatvērtība	Patiesā vērtība Aktīvi	Saistības
Valūtas mijmaiņas līgumi	114,828	1,569	522	14,509	84	117
Valūtas nākotnes līgumi	1,456	12	24	504	-	13
Kopā		1,581	546		84	130

20 KREDĪTI

Izsniegto kredītu sadalījumu pēc aizņēmēja veida:

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Kredīti centrālajām valdībām	-	-	7,040	7,028
Kredīti pašvaldībām	1,896	1,530	2,179	1,688
Kredīti valsts uzņēmumiem	2,934	2,934	2,353	2,353
Kredīti finanšu institūcijām	485	77,145	414	85,186
Kredīti privātu uzņēmumiem	511,718	431,919	428,055	348,549
Kredīti privātpersonām	222,586	211,168	222,736	211,256
Kredīti vadībai un personālam	7,919	6,216	6,853	5,708
Kredīti sabiedriskajām un reliģiskajām organizācijām	690	674	714	684
Bruto kredīti kopā	748,228	731,586	670,344	662,452
Uzkrātie procenti	4,418	4,462	2,520	2,550
Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	(10,260)	(9,473)	(5,006)	(4,652)
Neto kredīti kopā	742,386	726,575	667,858	660,350

97.8% no izsniegtajiem kredītiem ir Bankas un Koncerna prasības pret Latvijas rezidentiem.

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

20 KREDĪTI (turpinājums)

Izsniegto kredītu sadalījumu pēc tautsaimniecības nozarēm:

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Lauksaimniecība un mežsaimniecība	100,993	85,080	90,868	80,105
Zvejniecība	4,545	4,460	5,536	5,430
Apstrādājošā rūpniecība	95,418	82,529	68,877	56,652
Elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	7,211	7,130	7,818	7,687
Būvniecība	35,580	31,004	15,615	9,706
Tirdzniecība	63,859	50,944	50,019	39,347
Viesnīcas un restorāni	25,094	24,613	17,860	17,396
Transports, noliktavu saimniecība un sakari	42,355	17,444	43,641	15,082
Finanšu starpniecība	851	77,216	9,079	93,671
Darbības ar nekustamo īpašumu	88,076	88,028	96,886	97,192
Pašvaldības	1,896	1,530	9,227	8,716
Privātpersonas	230,505	217,384	229,589	216,964
Pārējās nozares	51,845	44,224	25,329	14,504
Bruto kredīti kopā	748,228	731,586	670,344	662,452

Nākamā tabula atspoguļo vienam klientam izsniegto kredītu apjomu, kas vienāds vai pārsniedz LVL 1,000 tūkst. latu, analīzi:

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Klientu skaits	74	76	57	57
Kopā izsniegtie kredīti	184,029	260,659	136,125	219,579
Procentos no visiem bruto kredītiem kopā	24.6%	35.6%	20.3%	33.2%

Uz 2008. gada 31. decembri desmit lielākie Koncerna kredītņēmēji veidoja 9.3 % (2007. gada 31. decembrī 8.3 %) no kopējā kredītportfeļa.

Atbilstoši Latvijas kredītiestāžu likumdošanai kopējais izsniegto kredītu apjoms vienai personai vai savstarpēji saistītu personu grupai, kas nav saistīti ar kredītiestādi, nedrīkst pārsniegt 25% no kredītiestādes pašu kapitāla. Savukārt visām ar kredītiestādi saistītām personām izsniegto kredītu kopējā summa nedrīkst pārsniegt 15% no kredītiestādes pašu kapitāla. Finanšu un kapitāla tirgus komisija ir piekritusi, ka šie limiti neattiecas uz darījumiem ar Bankai pilnībā piederošo meitasuzņēmumu SIA „Hipolīzings”.

Uz 2008. gada 31. decembri Banka bija izpildījusi iepriekš minētās prasības.

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

20 KREDĪTI (turpinājums)

Bankas izsniegto kredītu sadalījums pēc to novērtēšanas veida un riska grupām:

	31/12/08 Banka			31/12/07 Banka		
	Privāt- personas	Uzņēmumi	Kopā kredīti	Privāt- personas	Uzņēmumi	Kopā kredīti
Individuālie izvērtētie kredīti						
Standarta	30,907	348,074	378,981	40,012	312,306	352,318
Uzraugāmi	7,161	34,122	41,283	998	5,825	6,823
Zemstandarta	1,468	6,325	7,793	370	4,522	4,892
Šaubīgi	622	1,501	2,123	-	701	701
Zaudēti	-	-	-	-	181	181
Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	(2,304)	(4,529)	(6,833)	(273)	(2,633)	(2,906)
Neto individuāli izvērtētie kredīti kopā	37,854	385,493	423,347	41,107	320,902	362,009
Grupās izvērtētie kredīti						
Viendabīgas aizdevumu grupas	178,621	127,247	305,868	176,488	123,599	300,087
Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	(1,119)	(1,521)	(2,640)	(664)	(1,082)	(1,746)
Neto grupās izvērtētie kredīti kopā	177,502	125,726	303,228	175,824	122,517	298,341
Neto kredīti kopā	215,356	511,219	726,575	216,931	443,419	660,350

Koncerna izsniegto kredītu sadalījums pēc to novērtēšanas veida un riska grupām:

	31/12/08 Koncerns			31/12/07 Koncerns		
	Privāt- personas	Uzņēmumi	Kopā kredīti	Privāt- personas	Uzņēmumi	Kopā kredīti
Individuālie izvērtētie kredīti						
Standarta	30,907	269,309	300,216	40,012	225,718	265,730
Uzraugāmi	7,161	34,122	41,283	998	5,825	6,823
Zemstandarta	1,468	5,461	6,929	370	3,607	3,977
Šaubīgi	622	1,501	2,123	-	701	701
Zaudēti	-	-	-	-	181	181
Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	(2,304)	(4,529)	(6,833)	(273)	(2,633)	(2,906)
Neto individuāli izvērtētie kredīti kopā	37,854	305,864	343,718	41,107	233,399	274,506
Grupās izvērtētie kredīti						
Viendabīgas aizdevumu grupas	191,860	210,235	402,095	189,263	206,189	395,452
Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	(1,226)	(2,201)	(3,427)	(711)	(1,389)	(2,100)
Neto grupās izvērtētie kredīti kopā	190,634	208,034	398,668	188,552	204,800	393,352
Neto kredīti kopā	228,488	513,898	742,386	229,659	438,199	667,858

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

20 KREDĪTI (turpinājums)

Bankas izsniegto kredītu sadalījums pēc to kvalitatīvā novērtējuma:

	31/12/08			31/12/07		
	Banka			Banka		
	Privāt- personas	Uzņēmumi	Kopā kredīti	Privāt- personas	Uzņēmumi	Kopā kredīti
Kredīti, kas nav kavēti vai kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes	168,452	411,120	579,572	190,846	411,484	602,330
Kavētie kredīti, kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes	31,879	75,139	107,018	23,925	25,181	49,106
Kredīti, kuriem ir vērtības samazināšanās pazīmes	18,448	31,010	49,458	3,097	10,469	13,566
Kredīti kopā	218,779	517,269	736,048	217,868	447,134	665,002
Atskaitot uzkrājumus	(3,423)	(6,050)	(9,473)	(937)	(3,715)	(4,652)
Neto kredīti kopā	215,356	511,219	726,575	216,931	443,419	660,350

Uzkrātie procenti kredītiem, kuriem ir vērtības samazināšanās pazīmes, 2008. gada 31. decembrī bija LVL 1,372 tūkstoši (2007. gada 31. decembrī LVL 348 tūkstoši).

Koncerna izsniegto kredītu sadalījums pēc to kvalitatīvā novērtējuma:

	31/12/08			31/12/07		
	Koncerns			Koncerns		
	Privāt- personas	Uzņēmumi	Kopā kredīti	Privāt- personas	Uzņēmumi	Kopā kredīti
Kredīti, kas nav kavēti vai kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes	180,149	394,432	574,581	201,629	388,626	590,255
Kavētie kredīti, kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes	32,878	87,393	120,271	25,696	38,826	64,522
Kredīti, kuriem ir vērtības samazināšanās pazīmes	18,991	38,803	57,794	3,318	14,769	18,087
Kredīti kopā	232,018	520,628	752,646	230,643	442,221	672,864
Atskaitot uzkrājumus	(3,530)	(6,730)	(10,260)	(984)	(4,022)	(5,006)
Neto kredīti kopā	228,488	513,898	742,386	229,659	438,199	667,858

Nākamā tabula atspoguļo kredītu, kas kavēti vairāk nekā 30 dienas un kuru atlikums lielāks par LVL 100 tūkst., ģīļu patiesās vērtības:

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Kredīti, kas kavēti vairāk nekā 30 dienas un kuru atlikums lielāks par LVL 100 tūkst.	59,043	59,043	12,614	12,614
Ķīlas patiesā vērtība	62,208	62,208	16,981	16,981

Uzkrājumu kredītu vērtības samazinājumam kustības analīze:

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Uzkrājumi perioda sākumā	5,006	4,652	3,599	3,599
Uzkrājumu palielinājums pārskata perioda laikā	7,886	7,331	4,131	3,748
Uzkrājumu samazinājums pārskata perioda laikā	(838)	(838)	(955)	(947)
Korekcija (valūtas svārstības)	2	2	(33)	(33)
Norakstītie kredīti	(1,796)	(1,674)	(1,736)	(1,715)
Uzkrājumi perioda beigās	10,260	9,473	5,006	4,652

V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

20 KREDĪTI (turpinājums)

Bankas izsniegto kredītu sadalījums pēc to atlikušā atmaksas termiņa:

	31/12/08			31/12/07		
	Privāt- personas	Banka Uzņēmumi	Kopā kredīti	Privāt- personas	Banka Uzņēmumi	Kopā kredīti
Kredīti, kuru atmaksas termiņš nokavēts	2,346	7,408	9,754	620	1,757	2,377
Kredīti, kas atmaksājami:						
1 mēneša laikā	2,178	16,665	18,843	6,011	10,496	16,507
1 – 3 mēnešu laikā	5,421	21,270	26,691	2,245	22,064	24,309
3 – 6 mēnešu laikā	3,856	39,568	43,424	3,739	43,694	47,433
6 –12 mēnešu laikā	9,083	55,448	64,531	8,135	44,989	53,124
1 – 5 gadu laikā	51,934	186,629	238,563	52,051	148,840	200,891
pēc 5 gadiem	143,961	190,281	<u>334,242</u>	145,067	175,294	<u>320,361</u>
Kredīti kopā	218,779	517,269	736,048	217,868	447,134	665,002
Atskaitot uzkrājumus	(3,423)	(6,050)	<u>(9,473)</u>	(937)	(3,715)	<u>(4,652)</u>
Neto kredīti kopā	215,356	511,219	726,575	216,931	443,419	660,350

Koncerna izsniegto kredītu sadalījums pēc to atlikušā atmaksas termiņa:

	31/12/08			31/12/07		
	Privāt- personas	Koncerns Uzņēmumi	Kopā kredīti	Privāt- personas	Koncerns Uzņēmumi	Kopā kredīti
Kredīti, kuru atmaksas termiņš nokavēts	2,454	8,684	11,138	696	2,396	3,092
Kredīti, kas atmaksājami:						
1 mēneša laikā	2,413	17,558	19,971	6,208	12,134	18,342
1 – 3 mēnešu laikā	5,931	24,608	30,539	3,097	27,947	31,044
3 – 6 mēnešu laikā	4,254	42,599	46,853	4,452	49,137	53,589
6 –12 mēnešu laikā	10,748	65,146	75,894	9,996	54,504	64,500
1 – 5 gadu laikā	61,516	169,658	231,174	59,968	202,474	262,442
pēc 5 gadiem	144,702	192,375	<u>337,077</u>	146,226	93,629	<u>239,855</u>
Kredīti kopā	232,018	520,628	752,646	230,643	442,221	672,864
Atskaitot uzkrājumus	(3,530)	(6,730)	<u>(10,260)</u>	(984)	(4,022)	<u>(5,006)</u>
Neto kredīti kopā	228,488	513,898	742,386	229,659	438,199	667,858

Bankas izsniegto kredītu, kuru atmaksa ir kavēta un kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes, sadalījums pēc kavējumu termiņiem:

	31/12/08			31/12/07		
	Privāt- personas	Banka Uzņēmumi	Kopā kredīti	Privāt- personas	Banka Uzņēmumi	Kopā kredīti
Kavējums līdz 30 dienām	18,551	41,846	60,397	17,641	21,574	39,215
Kavējums no 30 – 60 dienām	7,478	16,983	24,461	5,403	2,589	7,992
Kavējums no 60 – 90 dienām	3,000	12,045	15,045	831	1,018	1,849
Kavējums virs 90 dienām	2,850	4,265	7,115	50	-	50
Bruto kredīti kopā	31,879	75,139	107,018	23,925	25,181	49,106

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

20 KREDĪTI (turpinājums)

Koncerna izsniegto kredītu, kuru atmaksa ir kavēta un kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes, sadalījums pēc kavējumu termiņiem:

	31/12/08 Koncerns			31/12/07 Koncerns		
	Privāt- personas	Uzņēmumi	Kopā kredīti	Privāt- personas	Uzņēmumi	Kopā kredīti
Kavējums līdz 30 dienām	19,550	54,100	73,650	19,412	32,870	52,282
Kavējums no 30 – 60 dienām	7,478	16,983	24,461	5,403	4,938	10,341
Kavējums no 60 – 90 dienām	3,000	12,045	15,045	831	1,018	1849
Kavējums virs 90 dienām	2,850	4,265	7,115	50	-	50
Bruto kredīti kopā	32,878	87,393	120,271	25,696	38,826	64,522

Bilances postenī Kredīti ir iekļautas no nomas ar izpirkuma tiesībām izrietošās prasības, kas pēc to atlikušā atmaksas termiņa bija sekojošas:

	31/12/08 Koncerns	31/12/07 Koncerns
1 mēneša laikā	1,860	2,518
1 – 3 mēnešu laikā	4,018	4,200
3 – 6 mēnešu laikā	5,893	5,850
6 – 12 mēnešu laikā	11,937	11,715
1 – 5 gadu laikā	52,803	58,976
pēc 5 gadiem	2,644	3,675
Kopā	79,155	86,934

Nākamā tabula atspoguļo no nomas ar izpirkuma tiesībām izrietošo prasību sadalījumu pēc iznomāto aktīvu veida:

	31/12/08 Koncerns	31/12/07 Koncerns
Ražošanas un lauksaimniecības iekārtas	18,192	15,379
Transporta līdzekļi	60,963	71,555
Kopā	79,155	86,934

Vidējā Bankas kredītportfeļa gada procentu likme 2008. gada 31. decembrī bija 7.8% (2007. gada 31. decembrī: 7.5%).

21 LĪDZDALĪBA SAISTĪTO UN MEITAS UZŅĒMUMU PAMATKAPITĀLĀ

Bankas līdzdalību saistīto un meitas uzņēmumu pamatkapitālā var atspoguļot šādi:

	Pamat- kapitāls	Kopā kapitāls un rezerves	Bankas daļa (%)	Līdzdalība 31/12/08	Līdzdalība 31/12/07
SIA "Hipolīzings"	645	908	100%	300	300
SIA "Hipotēku bankas nekustamā īpašuma aģentūra"	50	448	100%	50	50
SIA „Risku investīciju sabiedrība”	500	512	100%	500	500
KS „Mazo un vidējo komersantu atbalsta fonds”	101	95	47.62%	48	72
Kopā				898	922

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

21 LĪDZDALĪBA SAISTĪTO UN MEITAS UZŅĒMUMU PAMATKAPITĀLĀ (turpinājums)

Konsolidācijas grupā ietilpst arī šādi uzņēmumi: IPS „Hipo Fondi” (SIA „Risku investīciju sabiedrība” līdzdalība ir 83%), SIA „Rīgas centra namu pārvalde” (SIA „Risku investīciju sabiedrība” līdzdalība ir 100%), SIA Rapsis (SIA „Hipotēku bankas nekustamā īpašuma aģentūra” līdzdalība ir 100%).

2008. gada 08. novembrī LR Ministru kabinets, lai nodrošinātu valsts finanšu sistēmas stabilitāti, uzdeva Bankai pārņemt a/s „Parex banka”, kas ir viena no lielākajām privātajām bankām Latvijā, kontroli. Pamatojoties uz šo lēmumu, tika noslēgts līgums starp Finanšu Ministriju, Banku un a/s „Parex banka” par a/s „Parex banka” akciju kontrolpaketes pārņemšanu valsts īpašumā un 84.83% akciju nodošanu Bankai, samaksājot par to 2 (divus) latus.

Ņemot vērā minētā ieguldījuma īstermiņa raksturu un ar to saistīto darbības specifiku, tas ir iekļauts bilances postenī „Tirgojamie vērtspapīri” tā iegādes vērtībā, t.i., 2 (divu) latu apmērā. Ieguldījumam a/s „Parex banka” nav būtiskas ietekmes uz Bankas darbību un tas nepaaugstina Bankas uzņemtos riskus. (skat. 2(26) pielikumu)

Banka ir saņēmusi Finanšu un kapitāla tirgus komisijas atļauju neiekļaut a/s „Parex banka” Bankas konsolidācijas grupā.

22 NEMATERIĀLIE AKTĪVI

Nemateriālo aktīvu bilances vērtībā ir iekļauti šādi nemateriālie aktīvi:

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Programmnodrošinājums	2,030	1,942	2,018	1,927
Nemateriālā vērtība	404	-	-	-
Nemateriālo aktīvu atlikusī bilances vērtība	2,434	1,942	2,018	1,927

Nākamā tabula atspoguļo notikušās izmaiņas Koncerna un Bankas programmnodrošinājuma atlikušajā vērtībā:

	Nemateriālie aktīvi	
	Koncerns	Banka
<u>Sākotnējā vērtība</u>		
2008. gada 1. janvārī	4,464	4,333
Gada laikā iegādāti	536	514
2008. gada 31. decembrī	5,000	4,847
<u>Uzkrātais nolietojums</u>		
2008. gada 1. janvārī	2,446	2,406
Gada laikā aprēķinātais nolietojums	524	499
2008. gada 31. decembrī	2,970	2,905
Atlikusī bilances vērtība 2007. gada 31. decembrī	2,018	1,927
Atlikusī bilances vērtība 2008. gada 31. decembrī	2,030	1,942

Nemateriālo aktīvu sastāvā ir iekļauta nemateriālā vērtība LVL 404 tūkstoši apmērā, kas radusies Bankai piederošai meitas sabiedrībai SIA „Risku investīciju sabiedrība” pārskata periodā iegādājoties 87% IPS „Suprema Fondi” un 100% SIA „Rīgas centra namu pārvalde” kapitāla daļu. Jaunieģūto uzņēmumu iegādes izmaksas bija attiecīgi LVL 450 tūkstoši un LVL 150 tūkstoši. Pēc iegādes IPS „Suprema Fondi” nosaukums tika mainīts uz IPS „Hipo Fondi”.

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

22 NEMATERIĀLIE AKTĪVI (turpinājums)

Summas, kas tika atzītas iegādes dienā par IPS „Suprema Fondi” un SIA „Rīgas centra namu pārvalde” aktīviem, pasīviem un iespējamām saistībām bija šādas:

	IPS “Suprema fondi”	SIA “Rīgas centru namu pārvalde”
Aktīvi		
Prasības pret kredītiestādēm	166	3
Pamatlīdzekļi	-	37
Debitori	-	64
Citi aktīvi	1	22
Uzkrātie ieņēmumi un nākamo periodu izdevumi	1	-
Kopā aktīvi	168	126
Saistības		
Kreditori	-	55
Uzkrātie izdevumi un nākamo periodu ienākumi	9	7
Kapitāls un rezerves	159	64
Kopā saistības, kapitāls un rezerves	168	126

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna izmaiņas nemateriālās vērtības atlikumā:

	2008 Koncerns
Sākuma atlikums 1. janvārī	-
Nemateriālā vērtība, kas atzīta iegādājoties IPS „Suprema Fondi”	318
Nemateriālā vērtība, kas atzīta iegādājoties SIA „Rīgas centru namu pārvalde”	86
31. decembrī	404

23 PAMATLĪDZEKĻI

Nākamā tabula atspoguļo 2008. gadā notikušās izmaiņas Bankas pamatlīdzekļos:

	Ēkas un zeme	Transporta līdzekļi	Biroja aprīkojums	Ieguldījumi irēto telpu rekonstrukcijā	Kopā
<u>Sākotnējā vērtība</u>					
2008. gada 1. janvārī	4,092	1,112	8,818	1,459	15,481
Gada laikā iegādāti	19	141	1,031	64	1,255
Gada laikā pārdoti un norakstīti	-	(237)	(195)	(115)	(547)
2008. gada 31. decembrī	4,111	1,016	9,654	1,408	16,189
<u>Uzkrātais nolietojums</u>					
2008. gada 1. janvārī	489	625	6,014	406	7,534
Gada laikā aprēķinātais nolietojums	80	170	1,123	150	1,523
Nolietojuma norakstīšana	-	(224)	(189)	(93)	(506)
2008. gada 31. decembrī	569	571	6,948	463	8,551
Atlikusī bilances vērtība 2008. gada 31. decembrī	3,542	445	2,706	945	7,638

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

23 PAMATLĪDZEKĻI (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo 2007. gadā notikušās izmaiņas Bankas pamatlīdzekļos:

	Ēkas un zeme	Transporta līdzekļi	Biroja aprīkojums	Ieguldījumi īrēto telpu rekonstrukcijā	Kopā
<u>Sākotnējā vērtība</u>					
2007. gada 1. janvārī	4,010	1,043	7,687	1,179	13,919
Gada laikā iegādāti	82	155	1,315	292	1,844
Gada laikā pārdoti un norakstīti	-	(86)	(184)	(12)	(282)
2007. gada 31. decembrī	4,092	1,112	8,818	1,459	15,481
<u>Uzkrātais nolietojums</u>					
2007. gada 1. janvārī	413	515	4,860	309	6,097
Gada laikā aprēķinātais nolietojums	76	196	1,331	108	1,711
Nolietojuma norakstīšana	-	(86)	(177)	(11)	(274)
2007. gada 31. decembrī	489	625	6,014	406	7,534
<u>Atlikusī bilances vērtība</u>					
2007. gada 31. decembrī	3,603	487	2,804	1,053	7,947

Nākamā tabula atspoguļo 2008. gadā notikušās izmaiņas Koncerna pamatlīdzekļos:

	Ēkas un zeme	Transporta līdzekļi	Biroja aprīkojums	Ieguldījumi īrēto telpu rekonstrukcijā	Kopā
<u>Sākotnējā vērtība</u>					
2008. gada 1. janvārī	4346	1,782	9,114	1,520	16,762
Gada laikā iegādāti	19	647	1,092	69	1,827
Gada laikā pārdoti un norakstīti	(139)	(422)	(256)	(115)	(932)
2008. gada 31. decembrī	4,226	2,007	9,950	1,474	17,657
<u>Uzkrātais nolietojums</u>					
2008. gada 1. janvārī	531	713	6,131	412	7,787
Gada laikā aprēķinātais nolietojums	88	389	1,193	159	1,829
Nolietojuma norakstīšana	(27)	(310)	(236)	(93)	(666)
2008. gada 31. decembrī	592	792	7,088	478	8,950
<u>Atlikusī bilances vērtība</u>					
2008. gada 31. decembrī	3,634	1,215	2,862	996	8,707

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

23 PAMATLĪDZEKĻI (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo 2007. gadā notikušās izmaiņas Koncerna pamatlīdzekļos:

	Ēkas un zeme	Transporta līdzekļi	Biroja aprīkojums	Ieguldījumi īrēto telpu rekonstrukcijā	Kopā
<u>Sākotnējā vērtība</u>					
2007. gada 1. janvārī	4,217	1,104	7,864	1,180	14,365
Gada laikā iegādāti	129	843	1,438	352	2,762
Gada laikā pārdoti un norakstīti	-	(165)	(188)	(12)	(365)
2007. gada 31. decembrī	4346	1,782	9,114	1,520	16,762
<u>Uzkrātais nolietojums</u>					
2007. gada 1. janvārī	445	538	4,938	310	6,231
Gada laikā aprēķinātais nolietojums	86	294	1,373	113	1,866
Nolietojuma norakstīšana	-	(119)	(180)	(11)	(310)
2007. gada 31. decembrī	531	713	6,131	412	7,787
<u>Atlikusī bilances vērtība</u>					
2007. gada 31. decembrī	3,815	1,069	2,983	1,108	8,975

24 PĀRĒJIE AKTĪVI

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Finanšu aktīvi	1,782	1,500	1,177	538
Citi aktīvi	3,455	62	2,186	286
Bruto pārējie aktīvi kopā	5,237	1,562	3,363	824
Uzkrājumi pārējo aktīvu vērtības samazinājumam	(237)	(106)	(103)	(103)
Neto pārējie aktīvi kopā	5,000	1,456	3,260	721

25 SAISTĪBAS PRET KREDĪTIESTĀDĒM

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
OECD reģistrētas kredītiestādes	496,249	476,948	491,450	482,886
LR reģistrētas kredītiestādes	18,979	18,979	5,852	5,852
	515,228	495,927	497,302	488,738

V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

25 SAISTĪBAS PRET KREDĪTIESTĀDĒM (turpinājums)

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Saistības uz pieprasījumu	12,592	12,592	36	36
Termiņsaistības	502,636	483,335	497,266	488,702
	515,228	495,927	497,302	488,738

Vidējā gada procentu likme par aizņēmumiem no kredītiestādēm 2008. gada 31. decembrī bija 4.7% (2007. gada 31. decembrī: 5.0%).

26 NOGULDĪJUMI

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Centrālās valdības	5,000	5,000	-	-
Pašvaldības	5,166	5,166	6,720	6,720
Valsts uzņēmumi	4,499	4,499	5,885	5,885
Finanšu institūcijas	32,559	32,639	26,319	26,656
Privātuzņēmumi	43,844	43,875	36,971	37,058
Privātpersonas	202,125	202,125	200,670	200,670
Sabiedriskās un reliģiskās organizācijas	5,196	5,196	2,663	2,663
	298,389	298,500	279,228	279,652
Uzkrātie procenti	3,709	3,709	2,896	2,898
Kopā noguldījumi	302,098	302,209	282,124	282,550

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Pieprasījuma noguldījumi	67,880	67,991	79,310	79,413
Termiņnoguldījumi	234,218	234,218	202,814	203,137
Kopā noguldījumi	302,098	302,209	282,124	282,550

98.1% no Bankas piesaistītajiem noguldījumiem ir Bankas saistības pret Latvijas rezidentiem, atlikušie 1.9% no piesaistītajiem noguldījumiem ir saistības pret citu valstu rezidentiem.

Vidējā gada procentu likme par pieprasījuma noguldījumiem 2008. gada 31. decembrī bija 0.4% (2007. gada 31. decembrī: 0.5%), par termiņnoguldījumiem – 6.5% (2007. gada 31. decembrī: 5.8%).

27 EMITĒTIE PARĀDA VĒRTSPAPĪRI

	31/12/08	31/12/07
	Banka	Banka
Hipotekārās ķīlu zīmes	40,660	37,317
Īstermiņa parādzīmes	-	15,177
Kopā	40,660	52,494

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

27 EMITĒTIE PARĀDA VĒRTSPAPĪRI (turpinājums)

Ķīlu zīmju emitēšanas mērķis ir naudas līdzekļu piesaistīšana Bankas izsniegto ilgtermiņa hipotekāro kredītu refinansēšanai. Parādzīmju emitēšanas mērķis ir naudas līdzekļu piesaistīšana Bankas vispārējās darbības finansēšanai.

Bankas emitētajām ķīlu zīmēm ir piešķirts Moody's Investors Service kredītreitings A2. Visi Bankas emitētie parāda vērtspapīri tiek kotēti Rīgas Fondu biržas parāda vērtspapīru sarakstā.

2008. gadā Banka emitēja C01CC sērijas ķīlu zīmes par kopējo summu EUR 12,739 tūkstoši. Pārskata periodā Banka nodzēsa AI un AJ sērijas hipotekārās ķīlu zīmes par kopējo summu LVL 4,050 un P01AO un P01CB sērijas parādzīmes par kopējo summu attiecīgi LVL 10,000 tūkstoši un EUR 9,047 tūkstoši.

Vidējā gada procentu likme par Bankas emitētajiem parāda vērtspapīriem 2008. gada 31. decembrī bija 5.8% (2007. gada 31. decembrī: 5.9%).

Pārskats par hipotekāro ķīlu zīmju seguma reģistru 2008. gada 31. decembrī

(a) Apgrozībā esošās hipotekārās ķīlu zīmes

ISIN	Sērija	Skaitis	Nomināl- vērtība, valūtā	Reģistrētais apjoms, valūtā	Kupona likme	Dzēšanas datums	Apjoms apgrozībā (neto vērtībā), LVL	Uzskaites vērtība, LVL
LV0000800183	AK	30,000	100 LVL	3,000,000	6.5%*	15.08.2009.	3,000,000	3,073,667
LV0000800266	AN	30,000	100 LVL	3,000,000	7.625%*	15.08.2010.	3,000,000	3,089,064
LV0000800100	AH	20,000	100 LVL	2,000,000	7.5%	15.08.2011.	1,068,300	1,096,787
LV0000800217	BA	100,000	100 USD	10,000,000	3.875%**	15.08.2011.	2,762,100	2,802,534
LV0000800688	C01CC	250,000	100 EUR	25,000,000	5.70%	15.02.2011.	7,869,296	7,981,949
LV0000800340	CA	200,000	100 EUR	20,000,000	5.4375***	15.02.2012.	14,003,651	14,291,309
LV0000800142	AL	50,000	100 LVL	5,000,000	6.0%	15.08.2012.	4,497,100	4,593,494
LV0000800159	AM	70,000	100 LVL	7,000,000	5.25%	15.08.2013.	3,671,300	3,730,663
Kopā							39,871,747	40,659,466

* mainīga kupona likme (6 mēnešu RIGIBOR plus 0.5%), kas tiek pārskatīta katra gada 15. februārī un 15. augustā

** mainīga kupona likme (6 mēnešu LIBOR plus 0.8%), kas tiek pārskatīta katra gada 15. februārī un 15. augustā

*** mainīga kupona likme (6 mēnešu EURIBOR plus 0.29%), kas tiek pārskatīta katra gada 15. februārī un 15. augustā

(b) Hipotekāro ķīlu zīmju seguma reģistra struktūra

Apgrozībā esošās hipotekārās ķīlu zīmes ir nodrošinātas ar hipotekāro ķīlu zīmju seguma reģistrā iekļautajiem aktīviem, kas 2008. gada 31. decembrī bija LVL 120,219 tūkstoši (2007. gada 31. decembrī – LVL 145,788 tūkstoši). Hipotekāro ķīlu zīmju seguma reģistrā iekļautos aktīvus veidoja hipotekārie aizdevumi LVL 114,317 tūkstoši (2007. gada 31. decembrī – LVL 142,053 tūkstoši) un aizstājējsegums LVL 5,902 tūkstoši (2007. gada 31. decembrī – LVL 3,735 tūkstoši).

2008. gada 31. decembrī aizstājējseguma un apgrozībā esošo hipotekāro ķīlu zīmju apjomu attiecība (maksimāli pieļaujamā prasība - 20%) bija 14.0% (2007. gada 31. decembrī – 10.1%), savukārt hipotekāro ķīlu zīmju seguma reģistrā iekļauto aktīvu apjoma pārsniegums pār apgrozībā esošo ķīlu zīmju apjomu bija 68.4% (2007. gada 31. decembrī – 77.1%) no hipotekāro ķīlu zīmju seguma reģistrā iekļauto svērto aktīvu kopsomas (virssseguma minimālā prasība – 10%).

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

27 EMITĒTIE PARĀDA VĒRTSPAPĪRI (turpinājums)

(c) Apgrozībā esošo hipotekāro ķīlu zīmju seguma pietiekamības aprēķins

Ķīlu zīmju dzēšanas un procentu maksājumu datumi	Ķīlu zīmju seguma pietiekamība par stāvokli iepriekšējā maksājuma datumā*	Hipotekāro prasījumu maksājumi pamatsummas maksājumi	Hipotekāro prasījumu procentu maksājumi	Apgrozībā esošo ķīlu zīmju dzēšanas maksājumi	Ķīlu zīmju maksājumi procentu maksājumi	Aizstājēj-segums	Ķīlu zīmju seguma pietiekamība (1+2+3-4-5+6)
A	1	2	3	4	5	6	7
15.02.2009	-	1,431	1,233	-	(1,201)	-	(1,463)
15.08.2009	1,431	7,836	3,971	(3,000)	(1,201)	-	(9,037)
15.02.2010	6,267	6,869	3,626	-	(1,104)	-	(15,658)
15.08.2010	13,136	3,804	3,437	(3,000)	(1,104)	-	(16,273)
15.02.2011	13,940	3,872	3,287	(8,953)	(989)	-	(11,157)
15.08.2011	8,859	5,338	3,119	(4,120)	(734)	-	(12,462)
15.02.2012	10,077	3,303	2,953	(14,056)	(635)	-	(1,642)
15.08.2012	-	3,441	2,827	(5,000)	(251)	-	(1,017)
15.02.2013	-	3,381	2,693	-	(101)	-	(5,973)
15.08.2013	3,381	5,067	2,551	(3,863)	(101)	-	(7,035)
15.02.2014	4,585	3,830	2,396	-	-	-	(10,811)
15.08.2014	8,415	52,464	20,031	-	-	-	(80,910)
15.02.2015	60,879	13,681	5,869	-	-	-	(80,429)
Kopā		114,317	57,993	(41,992)	(7,421)		-

* ķīlu zīmju seguma pietiekamību par stāvokli iepriekšējā maksājuma datumā aprēķina: iepriekšējā maksājuma datumā atspoguļoto datu 7. aile - (3. aile - 5. aile)

(d) Hipotekāro ķīlu zīmju seguma reģistrā iekļauto hipotekāro aizdevumu struktūra pēc nekustamā īpašuma veidiem

	31/12/08	31/12/07
	Banka	Banka
Mājokļu hipotekārie aizdevumi	69,851	81,388
Komerčiālie hipotekārie aizdevumi	44,466	60,665
Kopā	114,317	142,053

28 PĀRĒJĀS SAISTĪBAS

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
<u>Finanšu saistības</u>				
Atbalsta programmu līdzfinansējuma līdzekļi*	9,249	9,249	7,742	7,742
Citas finanšu saistības	3,834	3,130	4,221	3,469
	13,083	12,379	11,963	11,211

* Līdzfinansējums Eiropas Sociālā fonda programmas „Apmācības, konsultācijas un finansiālais atbalsts komercdarbības un pašnodarbinātības uzsācējiem” un Eiropas Reģionālās attīstības fonda programmas „Komerccarbības uzsācēju kreditēšana” realizācijai.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

29 ATLIKTĀ NODOKĻA SAISTĪBAS

Izmaiņas uzkrājumos atliktā nodokļa saistībām:

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Atliktais nodoklis pārskata gada sākumā	963	936	899	890
Uzkrājumu atliktā nodokļa saistībām pieaugums	43	70	64	46
Atliktais nodoklis pārskata gada beigās	1,006	1,006	963	936

Atliktā nodokļa aprēķināšana:

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Atliktā nodokļa saistības:	1,175	1,075	1,169	1,123
Pamatlīdzekļu nolietojuma pagaidu atšķirības	918	818	859	813
Ieguldījumu īpašumu pārvērtēšana	218	218	262	262
Citas pagaidu atšķirības	39	39	48	48
Atliktā nodokļa aktīvi:	169	69	206	187
Uzkrājumi atvaļinājumiem	70	63	59	53
Citas pagaidu atšķirības	99	6	147	134
Kopā atliktā nodokļa saistības	1,006	1,006	963	936

30 PAKĀRTOTĀS SAISTĪBAS

2008. gada 31. martā tika noslēgts līgums starp Banku un Valsts kasi par subordinētā kapitāla piesaistīšanu EUR 30,000 tūkstoši, tā atmaksas termiņš ir 2015. gada 30. aprīlis un uz 2008. gada 31. decembri procentu likme bija 5.78%.

Pārskata periodā Banka veica subordinētā kapitāla atmaksu par kopējo summu LVL 3,300 tūkstoši.

31 AKCIJU KAPITĀLS

Bankas akciju kapitāls 2008. un 2007. gada 31. decembrī bija sekojošs:

	31/12/08		31/12/07	
	Skaitis	LVL	Skaitis	LVL
Apmaksātais akciju kapitāls				
Parastās akcijas	48,513,143	48,513,143	48,513,143	48,513,143
Kopā:	48,513,143	48,513,143	48,513,143	48,513,143

Bankas apmaksātais kapitāls saskaņā ar Statūtiem sadalās parastajās akcijās ar balsstiesībām skaitā 48,513,143 un summā LVL 48,513,143, kas pieder Latvijas valstij. Katras akcijas nominālvērtība ir LVL 1.

Pārskata periodā Banka ir izmaksājusi no 2007. gada peļņas Latvijas Republikas Finanšu ministrijai maksu par valsts kapitāla izmantošanu LVL 1,659 tūkstošu apmērā. Par pārskata gadu atbilstoši Ministru Kabineta noteikumiem Banka aprēķinājusi valsts nodevu LVL 604 tūkstošu apmērā, kas sastāda 50% no Bankas pārskata gada peļņas.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

31 AKCIJU KAPITĀLS (turpinājums)

Bankas rezerves kapitāls sastāv no 2003. gada nesadalītās peļņas LVL 1,249 tūkstošu apmērā, kas pārcelta uz rezerves kapitālu. Šī rezerves kapitāla daļa ir sadalāma pamatojoties uz akcionāra lēmumu. Rezerves kapitāla atlikušo daļu veido akcionāra mantiskais ieguldījums un pievienota uzņēmuma rezerves. Šī rezerves kapitāla daļa nav sadalāma.

Koncerna rezerves kapitālu veido Bankas rezerves kapitāls un SIA "Hipotēku bankas nekustamā īpašuma aģentūra" iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa LVL 549 tūkstošu apmērā un tā ir sadalāma pamatojoties uz akcionāra lēmumu.

32 NAUDA UN TĀS EKVIVALENTI

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Kase	9,184	9,184	7,374	7,374
Īstermiņa noguldījumi Latvijas Bankā	35,931	35,931	58,891	58,891
Īstermiņa noguldījumi citās kredītiestādēs	23,843	23,620	21,552	21,343
Noguldījumi citās kredītiestādēs ar atlikušo dzēšanas termiņu līdz 3 mēnešiem	10,988	10,958	61,883	61,883
Citu kredītiestāžu noguldījumi ar atlikušo dzēšanas termiņu līdz 3 mēnešiem	(22,490)	(22,164)	(17,764)	(17,634)
	57,456	57,529	131,936	131,857

33 DARĪJUMI AR SAISTĪTĀM PERSONĀM

Par saistītām personām tiek uzskatīti Bankas Padomes un Valdes locekļi un vadošie darbinieki, viņu tuvi radnieki, kā arī viņu kontrolē esošās uzņēmējdarbības, un Bankas meitas uzņēmumi un uzņēmumi, kuros Bankai ir būtiska ietekme.

Nākamā tabula atspoguļo saistīto personu aizdevumu un noguldījumu apjomu gada beigās:

	31/12/08	31/12/07
	Banka	Banka
Aizdevumi:		
- Padomes, Valdes locekļiem un vadošiem darbiniekiem	1,867	1,758
- meitas uzņēmumiem	78,545	86,394
- pārējām saistītām personām	3,800	1,227
Kopā aizdevumi saistītām personām	84,212	89,379
Noguldījumi:		
- Padomes, Valdes locekļu un vadošo darbinieku	463	524
- meitas uzņēmumu	88	431
- pārējo saistīto personu	347	246
Kopā saistīto personu noguldījumi	898	1,201

Bankas ieņēmumi / (izdevumi) no darījumiem ar saistītām personām:

	2008	2007
	Banka	Banka
Procentu ieņēmumi no aizdevumiem saistītām personām	5,249	3,573
Procentu izdevumi par saistīto personu noguldījumiem	(35)	(273)
Kopā ieņēmumi	5,214	3,300

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

33 DARĪJUMI AR SAISTĪTĀM PERSONĀM (turpinājums)

Vidējās procentu likmes šiem aizdevumiem 2008. gada 31. decembrī bija 6.4% gadā (2007. gada 31. decembrī: 5.1%). Noguldījumu vidējā likme 2008. gada 31. decembrī bija 3.1% gadā (2007. gada 31. decembrī: 3.9%).

Nākamā tabula atspoguļo Bankas prasības un saistības pret LR valdību, valsts uzņēmumiem un institūcijām:

	31/12/08	31/12/07
	Banka	Banka
Prasības:		
Latvijas valdības obligācijas un parādzīmes	28,446	13,342
Aizdevumi centrālai valdībai un valsts uzņēmumiem	2,934	9,381
Kopā	<u>31,380</u>	<u>22,723</u>
Saistības:		
Pakārtotās saistības	31,089	13,302
Centrālās valdības un valsts uzņēmumu noguldījumi	9,499	5,885
Kopā	<u>40,588</u>	<u>19,187</u>

Bankas ieņēmumi / (izdevumi) no prasībām un saistībām pret LR valdību, valsts uzņēmumiem un institūcijām:

	2008	2007
	Banka	Banka
Procentu ieņēmumi	1,182	656
Procentu izdevumi	(2,061)	(1,070)
Kopā izdevumi	<u>(879)</u>	<u>(414)</u>

34 ĀRPUSBILANCES POSTEŅI UN IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Iespējamās saistības				
galvojumi un garantijas	24,007	24,007	11,456	11,456
Finansiālās saistības				
saistības par kredītu izsniegšanu	29,448	39,101	40,781	64,411
citas saistības	298	298	1,714	1,714
Kopā:	<u>53,753</u>	<u>63,406</u>	<u>53,951</u>	<u>77,581</u>

35 NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA PERIODA BEIGĀM

Pamatojoties uz MK rīkojumu Nr. 275 2008. gada 22. maijā un saskaņā ar Bankas un LR Finanšu ministrijas vienošanos par V a/s „Latvijas Hipotēku un zemes banka” kapitāla palielināšanu, kas noslēgts 2009. gada 28. janvārī, un saistību pārņemšanu, valsts pārņēma Bankas saistības pret Ziemeļu Investīciju banku (Nordic Investment bank) EUR 42,000,000 (LVL 29,517,768) apmērā un palielināja Bankas pamatkapitālu par LVL 29,517,768.

2009. gada 07. janvārī reitingu aģentūra Moody's Investors Service samazināja Bankas ilgtermiņa un īstermiņa valūtas reitingu no A3 uz Baa1 un hipotekāro ķīlu zīmju reitingu no A1 uz A2. Izmāiņas reitingā ir saistītas ar veiktajām izmaiņām LR vietējās un ārvalstu valūtas reitinga izmaiņām no A3 uz Baa1, ņemot vērā LR ekonomiskās vides pasliktināšanos.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

35 NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA PERIODA BEIGĀM (turpinājums)

Pamatojoties uz LR Ministru kabineta lēmumu, 2009. gada 22. janvārī V a/s „Latvijas Hipotēku un zemes banka” noslēdza akciju pirkuma līgumu, iegādājoties par EUR 0.01 (viens eiro cents) papildus 200 000 a/s „Parex banka” akciju no Svenska Handelsbanken AB, tādejādi kļūstot par a/s „Parex banka” 85.15% akciju īpašnieku.

2009. gada 25. februārī tika noslēgts līgums starp V a/s „Latvijas Hipotēku un zemes banka” un V a/s „Privatizācijas aģentūra” par 85.15% Bankai piederošo a/s „Parex banka” akciju pārdošanu. Pirkuma maksa bija LVL 2.00 (divi lati) un EUR 0.01 (viens eiro cents).

36 MAKSIMĀLĀ PAKĻAUTĪBA KREDĪTRISKAM

Nākamā tabula atspoguļo bilances un ārpusbilances posteņu pakļautību kredītriskam (neskaitot pieejamās ķīlas un cita veida nodrošinājumu):

	31/12/08		31/12/07	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
Bilances aktīvi, kas pakļauti kredītriskam				
Tirgojamie vērtspapīri	3,859	3,711	3,269	3,269
Ieguldījumu vērtspapīri – līdz termiņa beigām turētie	64,070	63,969	13,060	13,060
Ieguldījumu vērtspapīri – pieejami pārdošanai	26,296	26,296	54,131	54,131
Prasības pret citām kredītiestādēm	65,587	65,334	104,871	104,662
Atvasinātie līgumi	1,581	1,581	84	84
Kredīti	742,386	726,575	667,858	660,350
Pārējie aktīvi	5,000	1,456	3,260	721
Kopā	908,779	888,922	846,853	836,277
Ārpusbilances posteņi, kas pakļauti kredītriskam				
Iespējamās saistības	24,007	24,007	11,456	11,456
Finansiālās saistības	29,746	39,399	42,495	66,125
Kopā	53,753	63,406	53,951	77,581

37 FINANŠU AKTĪVU UN SAISTĪBU PATIESĀS VĒRTĪBAS

Vadība uzskata, ka to finanšu aktīvu un saistību uzskaites vērtība, kas Koncerna bilancē netiek novērtēti to patiesajā vērtībā, atšķiras no šo finanšu aktīvu un saistību patiesās vērtības šādi:

	31/12/08		31/12/07	
	Uzskaites vērtība	Patiesā vērtība	Uzskaites vērtība	Patiesā vērtība
Aktīvi				
Prasības pret kredītiestādēm	65,587	65,578	104,871	104,853
Kredīti	742,386	732,785	667,858	665,434
Līdz termiņa beigām turētie vērtspapīri	64,070	62,792	13,060	12,770
Pasīvi				
Saistības pret kredītiestādēm	515,228	515,228	497,302	497,284
Noguldījumi	302,098	301,197	282,124	281,458
Emitētie parāda vērtspapīri	40,660	40,678	52,494	52,908

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

37 FINANŠU AKTĪVU UN SAISTĪBU PATIESĀS VĒRTĪBAS (turpinājums)

Nosakot atšķirības starp uzskaites un patiesajām vērtībām, vadība pielieto diskontēto naudas plūsmas analīzi tiem finanšu aktīviem un pasīviem, kuriem likmes ir fiksētas fiksētos termiņos. Visi posteņi, kuriem procentu likmes ir piesaistītas mainīgajām tirgus procentu likmēm, netiek pārrēķināti, to uzskaites vērtība tiek uzskatīta par vienādu ar patieso vērtību.

38 IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

Nodokļu institūcijas var jebkurā brīdī veikt grāmatvedības uzskaites revīziju trīs gadu laikā pēc nodokļa pārskata gada, kā rezultātā pastāv risks par iespējamām papildus nodokļa saistībām un soda naudām. Uzņēmuma vadībai nav zināmi jēlcādi apstākļi, kas varētu radīt iespējamās būtiskas saistības nākotnē.

39 PĀRDOŠANAI PIEEJAMO IEGULDĪJUMU VĒRTSPAPĪRU PĀRVĒRTĒŠANAS REZERVE

	2008		2007	
	Koncerns	Banka	Koncerns	Banka
1. janvārī	(1,540)	(1,540)	(615)	(615)
Tīrie zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām	(2,022)	(2,022)	(925)	(925)
31. decembrī	(3,562)	(3,562)	(1,540)	(1,540)

V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

40 AKTĪVU UN SAISTĪBU SADALĪJUMS PĒC TO ATLIKUŠĀ ATMAKSAS UN DZĒŠANAS TERMIŅA

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna aktīvu un saistību sadalījumu 2008.gada 31.decembrī pēc to atlikušā atmaksas un dzēšanas termiņa:

	Līdz 1 mēnesim	1 – 3 mēneši	3 – 6 mēneši	6 – 12 mēneši	1 – 5 gadi	Vairāk kā 5 gadi un bez datuma	Kopā
AKTĪVI							
Kase un prasības pret Latvijas Banku	45,115	-	-	-	-	-	45,115
Ieguldījumu vērtspapīri	886	12,659	8,076	7,706	56,865	8,033	94,225
Ieguldījumu īpašumi	-	-	-	-	-	1,826	1,826
Prasības pret citām kredītiestādēm	32,060	2,771	4,046	24,889	1,821	-	65,587
Kredīti	28,623	29,526	45,878	75,422	228,272	334,665	742,386
Atvasinātie līgumi	273	779	529	-	-	-	1,581
Līdzdalība saistīto un meitas uzņēmumu pamatkapitālā	-	-	-	-	-	296	296
Nemateriālie aktīvi	-	-	-	-	-	2,434	2,434
Pamatlīdzekļi	-	-	-	-	-	8,707	8,707
Pārējie aktīvi	-	-	-	-	-	6,147	6,147
Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi	-	-	-	-	-	718	718
Kopā aktīvi	106,957	45,735	58,529	108,017	286,958	362,826	969,022
PASĪVI							
Saistības pret kredītiestādēm	15,607	6,883	18,807	138,467	290,051	45,413	515,228
Noguldījumi	125,336	44,156	62,942	58,831	10,293	540	302,098
Atvasinātie līgumi	-	24	75	447	-	-	546
Tranzītresursi	-	-	177	157	1,369	573	2,276
Emitētie parāda vērtspapīri	-	908	-	3,000	36,752	-	40,660
Pārējās saistības	-	-	-	-	-	13,083	13,083
Nākamo periodu ieņēmumi un uzkrātie izdevumi	-	-	-	-	-	2,610	2,610
Atliktā nodokļa saistības	-	-	-	-	-	1,006	1,006
Pakārtotās saistības	-	-	5	-	10,000	21,084	31,089
Kapitāls un rezerves	-	-	-	-	-	60,426	60,426
Kopā pasīvi	140,943	51,971	82,006	200,902	348,465	144,735	969,022
Likviditātes rādītājs	(33,986)	(6,236)	(23,477)	(92,885)	(61,507)	218,091	-
2007. gada 31. decembrī							
Kopā aktīvi	165,713	43,396	65,659	78,407	306,051	268,364	927,590
Kopā pasīvi	129,538	68,094	59,852	105,682	440,108	124,316	927,590
Likviditātes rādītājs	36,175	(24,698)	5,807	(27,275)	(134,057)	144,048	-

V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

40 AKTĪVU UN SAISTĪBU SADALĪJUMS PĒC TO ATLIKUŠĀ ATMAKSAS UN DZĒŠANAS TERMIŅA (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo Bankas aktīvu un saistību sadalījumu 2008.gada 31.decembrī pēc to atlikušā atmaksas un dzēšanas termiņa:

	Līdz 1 mēnesim	1 – 3 mēneši	3 – 6 mēneši	6 – 12 mēneši	1 – 5 gadi	Vairāk kā 5 gadi un bez datuma	Kopā
AKTĪVI							
Kase un prasības pret Latvijas Banku	45,115	-	-	-	-	-	45,115
Ieguldījumu vērtspapīri	738	12,659	8,021	7,660	56,865	8,033	93,976
Ieguldījumu īpašumi	-	-	-	-	-	1,826	1,826
Prasības pret citām kredītiestādēm	31,807	2,771	4,046	24,889	1,821	-	65,334
Kredīti	26,139	25,713	42,477	64,164	236,229	331,853	726,575
Atvasinātie līgumi	273	779	529	-	-	-	1,581
Līdzdalība saistīto un meitas uzņēmumu pamatkapitālā	-	-	-	-	-	898	898
Nemateriālie aktīvi	-	-	-	-	-	1,942	1,942
Pamatlīdzekļi	-	-	-	-	-	7,638	7,638
Pārējie aktīvi	-	-	-	-	-	2,460	2,460
Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi	-	-	-	-	-	564	564
Kopā aktīvi	104,072	41,922	55,073	96,713	294,915	355,214	947,909
PASĪVI							
Saistības pret kredītiestādēm	15,607	6,557	18,807	119,492	290,051	45,413	495,927
Noguldījumi	125,447	44,156	62,942	58,831	10,293	540	302,209
Atvasinātie līgumi	-	24	75	447	-	-	546
Tranzītresursi	-	-	177	157	1,369	573	2,276
Emitētie parāda vērtspapīri	-	908	-	3,000	36,752	-	40,660
Pārējās saistības	-	-	-	-	-	12,379	12,379
Nākamo periodu ieņēmumi un uzkrātie izdevumi	-	-	-	-	-	1,882	1,882
Atliktā nodokļa saistības	-	-	-	-	-	1,006	1,006
Pakārtotās saistības	-	-	5	-	10,000	21,084	31,089
Kapitāls un rezerves	-	-	-	-	-	59,935	59,935
Kopā pasīvi	141,054	51,645	82,006	181,927	348,465	142,812	947,909
Likviditātes rādītājs	(36,982)	(9,723)	(26,933)	(85,214)	(53,550)	21,2402	-
2007. gada 31. decembrī							
Kopā aktīvi	162,965	36,688	59,526	67,076	244,731	345,441	916,427
Kopā pasīvi	129,964	67,964	59,852	97,248	440,108	121,291	916,427
Likviditātes rādītājs	33,001	(31,276)	(326)	(30,172)	(195,377)	224,150	-

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

**40 AKTĪVU UN SAISTĪBU SADALĪJUMS PĒC TO ATLIKUŠĀ ATMAKSAS UN DZĒŠANAS
TERMIŅA (turpinājums)**

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna finanšu saistību nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru 2008.gada 31.decembrī:

	Līdz 1 mēnesim	1 – 3 mēneši	3 – 6 mēneši	6 – 12 mēneši	1 – 5 gadi	Vairāk kā 5 gadi un bez datuma	Kopā
Saistības pret kredītiestādēm	15,786	9,064	24,592	149,250	321,943	48,000	568,635
Noguldījumi	125,633	45,290	64,762	61,143	11,131	541	308,500
Tranzītresursi	-	-	227	226	1,724	609	2,786
Emitētie parāda vērtspapīri	-	1,201	-	4,201	44,011	-	49,413
Pārējās saistības	-	-	-	-	-	13,083	13,083
Pakārtotās saistības	-	-	895	948	16,710	22,624	41,177
	141,419	55,555	90,476	215,768	395,519	84,857	983,594

Nākamā tabula atspoguļo Bankas finanšu saistību nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru 2008.gada 31.decembrī:

	Līdz 1 mēnesim	1 – 3 mēneši	3 – 6 mēneši	6 – 12 mēneši	1 – 5 gadi	Vairāk kā 5 gadi un bez datuma	Kopā
Saistības pret kredītiestādēm	15,786	8,510	24,592	129,720	321,943	48,000	548,551
Noguldījumi	125,744	45,290	64,762	61,143	11,131	541	308,611
Tranzītresursi	-	-	227	226	1,724	609	2,786
Emitētie parāda vērtspapīri	-	1,201	-	4,201	44,011	-	49,413
Pārējās saistības	-	-	-	-	-	12,379	12,379
Pakārtotās saistības	-	-	895	948	16,710	22,624	41,177
	141,530	55,001	90,476	196,238	395,519	84,153	962,917

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna finanšu saistību nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru 2007.gada 31.decembrī:

	Līdz 1 mēnesim	1 – 3 mēneši	3 – 6 mēneši	6 – 12 mēneši	1 – 5 gadi	Vairāk kā 5 gadi un bez datuma	Total
Saistības pret kredītiestādēm	1,156	20,610	15,286	59,208	435,336	33,466	565,062
Noguldījumi	128,593	51,527	36,427	52,812	17,648	405	287,412
Tranzītresursi	-	-	225	223	1,722	1,020	3,190
Emitētie parāda vērtspapīri	-	1,051	15,613	5,086	34,426	3,940	60,116
Pārējās saistības	-	-	-	-	-	11,963	11,963
Pakārtotās saistības	-	-	391	3,623	2,272	10,059	16,345
	129,749	73,188	67,942	120,952	491,404	60,853	944,088

Nākamā tabula atspoguļo Bankas finanšu saistību nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru 2007.gada 31.decembrī:

	Līdz 1 mēnesim	1 – 3 mēneši	3 – 6 mēneši	6 – 12 mēneši	1 – 5 gadi	Vairāk kā 5 gadi un bez datuma	Total
Saistības pret kredītiestādēm	1,156	20,400	15,286	50,564	435,336	33,466	556,208
Noguldījumi	129,019	51,527	36,427	52,812	17,648	405	287,838
Tranzītresursi	-	-	225	223	1,722	1,020	3,190
Emitētie parāda vērtspapīri	-	1,051	15,613	5,086	34,426	3,940	60,116
Pārējās saistības	-	-	-	-	-	11,211	11,211
Pakārtotās saistības	-	-	391	3,623	2,272	10,059	16,345
	130,175	72,978	67,942	112,308	491,404	60,101	934,908

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

40 AKTĪVU UN SAISTĪBU SADALĪJUMS PĒC TO ATLIKUŠĀ ATMAKSAS UN DZĒŠANAS TERMIŅĀ (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna atvasināto finanšu instrumentu nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru 2008. gada 31. decembrī:

	Līdz 1 mēnesim	1 – 3 mēneši	3 – 6 mēneši	6 – 12 mēneši	1 – 5 gadi	Vairāk kā 5 gadi un bez datuma	Kopā
Finanšu instrumenti ar savstarpējiem norēķiniem par bruto summām							
Valūtas nākotnes un mijmaiņas līgumi							
Izejošā naudas plūsma	22,644	17,453	63,927	9,779	-	-	113,803
Ienākošā naudas plūsma	22,961	18,418	64,905	10,000	-	-	116,284

Nākamā tabula atspoguļo Bankas atvasināto finanšu instrumentu nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru 2008. gada 31. decembrī:

	Līdz 1 mēnesim	1 – 3 mēneši	3 – 6 mēneši	6 – 12 mēneši	1 – 5 gadi	Vairāk kā 5 gadi un bez datuma	Kopā
Finanšu instrumenti ar savstarpējiem norēķiniem par bruto summām							
Valūtas nākotnes un mijmaiņas līgumi							
Izejošā naudas plūsma	22,644	17,453	63,927	9,779	-	-	113,803
Ienākošā naudas plūsma	22,961	18,418	64,905	10,000	-	-	116,284

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna atvasināto finanšu instrumentu nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru 2007. gada 31. decembrī:

	Līdz 1 mēnesim	1 – 3 mēneši	3 – 6 mēneši	6 – 12 mēneši	1 – 5 gadi	Vairāk kā 5 gadi un bez datuma	Total
Finanšu instrumenti ar savstarpējiem norēķiniem par bruto summām							
Valūtas nākotnes un mijmaiņas līgumi							
Izejošā naudas plūsma	7,622	3,076	4,376	-	-	-	15,074
Ienākošā naudas plūsma	7,535	3,060	4,435	-	-	-	15,030

Nākamā tabula atspoguļo Bankas atvasināto finanšu instrumentu nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūru 2007. gada 31. decembrī:

	Līdz 1 mēnesim	1 – 3 mēneši	3 – 6 mēneši	6 – 12 mēneši	1 – 5 gadi	Vairāk kā 5 gadi un bez datuma	Total
Finanšu instrumenti ar savstarpējiem norēķiniem par bruto summām							
Valūtas nākotnes un mijmaiņas līgumi							
Izejošā naudas plūsma	7,622	3,076	4,376	-	-	-	15,074
Ienākošā naudas plūsma	7,535	3,060	4,435	-	-	-	15,030

V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

41 AKTĪVU UN SAISTĪBU TERMIŅANALĪZE, pamatojoties uz procentu likmju izmaiņām

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna aktīvu un saistību sadalījumu 2008.gada 31.decembrī pēc atlikušā laika no atskaites datuma līdz tuvākajam no diviem datumiem – dzēšanas datumam vai procentu likmju pārskatīšanas datumam:

	Līdz 1 mēnesim	1 – 3 mēneši	3 – 6 mēneši	6 – 12 mēneši	1 – 5 gadi	Vairāk kā 5 gadi	Bez procen- tiem	Kopā
AKTĪVI								
Kase un prasības pret Latvijas Banku	45,115	-	-	-	-	-	-	45,115
Ieguldījumu vērtspapīri	11,743	19,763	15,601	5,111	34,101	7,847	59	94,225
Ieguldījumu īpašumi	-	-	-	-	-	-	1,826	1,826
Prasības pret citām kredītiestādēm	43,963	6,750	4,601	10,273	-	-	-	65,587
Kredīti	197,047	164,729	212,683	39,217	113,172	15,538	-	742,386
Atvasinātie līgumi	273	779	529	-	-	-	-	1,581
Līdzdalība saistīto un meitas uzņēmumu pamatkapitālā	-	-	-	-	-	-	296	296
Nemateriālie aktīvi	-	-	-	-	-	-	2,434	2,434
Pamatlīdzekļi	-	-	-	-	-	-	8,707	8,707
Pārējie aktīvi	-	-	-	-	-	-	6,147	6,147
Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi	-	-	-	-	-	-	718	718
Kopā aktīvi	298,141	192,021	233,414	54,601	147,273	23,385	20,187	969,022
PASĪVI								
Saistības pret kredītiestādēm	148,459	275,332	91,437	-	-	-	-	515,228
Noguldījumi	125,336	44,156	62,942	58,831	10,293	540	-	302,098
Atvasinātie līgumi	-	24	75	447	-	-	-	546
Tranzītresursi	-	2,276	-	-	-	-	-	2,276
Emitētie parāda vērtspapīri	-	22,573	-	-	18,087	-	-	40,660
Pārējās saistības	-	-	-	-	-	-	13,083	13,083
Nākamo periodu ieņēmumi un uzkrātie izdevumi	-	-	-	-	-	-	2,610	2,610
Atliktā nodokļa saistības	-	-	-	-	-	-	1,006	1,006
Pakārtotās saistības	-	-	5	-	10,000	21,084	-	31,089
Kapitāls un rezerves	-	-	-	-	-	-	60,426	60,426
Kopā pasīvi	273,795	344,361	154,459	59,278	38,380	21,624	77,125	969,022
Bilances procentu riska jutīguma analīze	24,346	(152,340)	78,955	(4,677)	108,893	1,761	(56,938)	-
2007. gada 31. decembrī								
Kopā aktīvi	334,037	180,307	246,780	17,300	107,868	23,036	18,262	927,590
Kopā pasīvi	145,488	498,521	111,104	56,499	22,184	14,131	79,663	927,590
Bilances procentu riska jutīguma analīze	188,549	(318,214)	135,676	(39,199)	85,684	8,905	(61,401)	-

V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

41 AKTĪVU UN SAISTĪBU TERMIŅANALĪZE, pamatojoties uz procentu likmju izmaiņām
(turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo Bankas aktīvu un saistību sadalījumu 2008.gada 31.decembrī pēc atlikušā laika no atskaites datuma līdz tuvākajam no diviem datumiem – dzēšanas datumam vai procentu likmju pārskatīšanas datumam:

	Līdz 1 mēnesim	1 – 3 mēneši	3 – 6 mēneši	6 – 12 mēneši	1 – 5 gadi	Vairāk kā 5 gadi	Bez procen- tiem	Kopā
AKTĪVI								
Kase un prasības pret Latvijas Banku	45,115	-	-	-	-	-	-	45,115
Ieguldījumu vērtspapīri	11,595	19,763	15,546	5,065	34,101	7,847	59	93,976
Ieguldījumu īpašumi	-	-	-	-	-	-	1,826	1,826
Prasības pret citām kredītiestādēm	43,710	6,750	4,601	10,273	-	-	-	65,334
Kredīti	181,914	165,090	212,551	39,041	112,444	15,535	-	726,575
Atvasinātie līgumi	273	779	529	-	-	-	-	1,581
Līdzdalība saistīto un meitas uzņēmumu pamatkapitālā	-	-	-	-	-	-	898	898
Nemateriālie aktīvi	-	-	-	-	-	-	1,942	1,942
Pamatlīdzekļi	-	-	-	-	-	-	7,638	7,638
Pārējie aktīvi	-	-	-	-	-	-	2,460	2,460
Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi	-	-	-	-	-	-	564	564
Kopā aktīvi	282,607	192,382	233,227	54,379	146,545	23,382	15,387	947,909
PASĪVI								
Saistības pret kredītiestādēm	148,459	256,031	91,437	-	-	-	-	495,927
Noguldījumi	125,447	44,156	62,942	58,831	10,293	540	-	302,209
Atvasinātie līgumi	-	24	75	447	-	-	-	546
Tranzītoresursi	-	2,276	-	-	-	-	-	2,276
Emitētie parāda vērtspapīri	-	22,573	-	-	18,087	-	-	40,660
Pārējās saistības	-	-	-	-	-	-	12,379	12,379
Nākamo periodu ieņēmumi un uzkrātie izdevumi	-	-	-	-	-	-	1,882	1,882
Atliktā nodokļa saistības	-	-	-	-	-	-	1,006	1,006
Pakārtotās saistības	-	-	5	-	10,000	21,084	-	31,089
Kapitāls un rezerves	-	-	-	-	-	-	59,935	59,935
Kopā pasīvi	273,906	325,060	154,459	59,278	38,380	21,624	75,202	947,909
Bilances procentu riska jutīguma analīze	8,701	(132,678)	78,768	(4,899)	108,165	1,758	(59,815)	-
2007. gada 31. decembrī								
Kopā aktīvi	326,005	181,049	246,701	17,131	107,438	23,287	14,816	916,427
Kopā pasīvi	145,914	489,957	111,104	56,499	22,184	14,131	76,638	916,427
Bilances procentu riska jutīguma analīze	180,091	(308,908)	135,597	(39,368)	85,254	9,156	(61,822)	-

V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

42 VALŪTU ANALĪZE

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna 2008.gada 31. decembra aktīvus, saistības, kapitālu un rezerves, kā arī ārpusbilances posteņus pa valūtām:

	LVL	USD	EUR	Citu valstu valūtās	Kopā
AKTĪVI					
Kase un prasības pret Latvijas Banku	42,300	555	1,807	453	45,115
Ieguldījumu vērtspapīri	28,562	18,804	46,859	-	94,225
Ieguldījumu īpašumi	1,826	-	-	-	1,826
Prasības pret citām kredītiestādēm	13,797	13,555	37,899	336	65,587
Kredīti	116,042	8,215	617,410	719	742,386
Atvasinātie līgumi	1,581	-	-	-	1,581
Līdzdalība saistīto un meitas uzņēmumu pamatkapitālā	296	-	-	-	296
Nemateriālie aktīvi	2,434	-	-	-	2,434
Pamatlīdzekļi	8,707	-	-	-	8,707
Pārējie aktīvi	5,223	14	157	753	6,147
Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi	508	2	208	-	718
Kopā aktīvi	221,276	41,145	704,340	2,261	969,022
PASĪVI					
Saistības pret kredītiestādēm	18,628	-	496,600	-	515,228
Noguldījumi	161,823	23,284	116,645	346	302,098
Atvasinātie līgumi	546	-	-	-	546
Tranzītresursi	413	-	1,863	-	2,276
Emitētie parāda vērtspapīri	15,583	2,802	22,275	-	40,660
Pārējās saistības	10,229	92	2,762	-	13,083
Nākamo periodu ieņēmumi un uzkrātie izdevumi	2,599	1	10	-	2,610
Maksājamais ienākuma nodoklis	-	-	-	-	-
Atliktā nodokļa saistības	1,006	-	-	-	1,006
Pakārtotās saistības	10,002	-	21,087	-	31,089
Kapitāls un rezerves	60,426	-	-	-	60,426
Kopā pasīvi	281,255	26,179	661,242	346	969,022
Spot valūtas līgumu prasības / (saistības)	(562)		563		1
Nākotnes valūtas līgumu prasības / (saistības)	69,939	(15,347)	(50,613)	(1,498)	2,481
Valūtas pozīcija	9,398	(381)	(6,952)	417	2,482
2007. gada 31. decembrī					
Kopā aktīvi	274,836	42,204	609,944	606	927,590
Kopā pasīvi	285,734	30,252	611,160	444	927,590
Spot valūtas līgumu prasības / (saistības)	696	142	(893)	49	(6)
Nākotnes valūtas līgumu prasības / (saistības)	11,925	(12,462)	492	-	(45)
Valūtas pozīcija	1,723	(368)	(1,617)	211	(51)

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

42 VALŪTU ANALĪZE (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo Bankas 2008.gada 31. decembra aktīvus, saistības, kapitālu un rezerves, kā arī ārpusbilances posteņus pa valūtām:

	LVL	USD	EUR	Citu valstu valūtās	Kopā
AKTĪVI					
Kase un prasības pret Latvijas Banku	42,300	555	1,807	453	45,115
Ieguldījumu vērtspapīri	28,444	18,804	46,728	-	93,976
Ieguldījumu īpašumi	1,826	-	-	-	1,826
Prasības pret citām kredītiestādēm	13,729	13,555	37,714	336	65,334
Kredīti	116,451	8,164	601,241	719	726,575
Atvasinātie līgumi	1,581	-	-	-	1,581
Līdzdalība saistīto un meitas uzņēmumu pamatkapitālā	898	-	-	-	898
Nemateriālie aktīvi	1,942	-	-	-	1,942
Pamatlīdzekļi	7,638	-	-	-	7,638
Pārējie aktīvi	1,555	14	138	753	2,460
Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi	354	2	208	-	564
Kopā aktīvi	216,718	41094	687,836	2,261	947,909
PASĪVI					
Saistības pret kredītiestādēm	18,628	-	477,299	-	495,927
Noguldījumi	161,902	23,284	116,677	346	302,209
Atvasinātie līgumi	546	-	-	-	546
Tranzītresursi	413	-	1,863	-	2,276
Emitētie parāda vērtspapīri	15,583	2,802	22,275	-	40,660
Pārējās saistības	9,873	92	2,414	-	12,379
Nākamo periodu ieņēmumi un uzkrātie izdevumi	1,871	1	10	-	1,882
Maksājamais ienākuma nodoklis	-	-	-	-	-
Atliktā nodokļa saistības	1,006	-	-	-	1,006
Pakārtotās saistības	10,002	-	21,087	-	31,089
Kapitāls un rezerves	59,935	-	-	-	59,935
Kopā pasīvi	279,759	26,179	641,625	346	947,909
Spot valūtas līgumu prasības / (saistības)	(562)	-	563	-	1
Nākotnes valūtas līgumu prasības / (saistības)	69,939	(15,347)	(50,613)	(1,498)	2,481
Valūtas pozīcija	6,336	(432)	(3,839)	417	2,482
2007. gada 31. decembrī					
Kopā aktīvi	271,218	42,191	602,412	606	916,427
Kopā pasīvi	283,575	30,256	602,152	444	916,427
Spot valūtas līgumu prasības / (saistības)	696	142	(893)	49	(6)
Nākotnes valūtas līgumu prasības / (saistības)	11,925	(12,462)	492	-	(45)
Valūtas pozīcija	264	(385)	(141)	211	(51)

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

43 KAPITĀLA PIETIEKAMĪBA

Atbilstoši Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) noteiktajām prasībām Koncerna un Bankas pašu kapitāls, kas jāizmanto kapitāla pietiekamības rādītāja aprēķināšanai, 2008. gada 31. decembrī tika aprēķināts šādi:

	31/12/2008	
	Koncerns	Banka
Pašu kapitāla pirmā līmeņa elementi		
- apmaksātais pamatkapitāls	48,513	48,513
- rezerves kapitāls	2,551	2,063
- revidētā iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa pēc dividenžu izmaksas	11,296	10,267
- pārskata perioda peļņa	181	1,207
- pārdošanai pieejamo vērtspapīru pārvērtēšanas negatīvā rezerve	(3,562)	(3,562)
- nemateriālie aktīvi	(2,434)	(1,942)
Pašu kapitāla pirmā līmeņa elementi kopā	56,545	56,546
Pašu kapitāla otrā līmeņa elementi		
- subordinētais kapitāls, kas nedrīkst pārsniegt 50% no pirmā līmeņa elementu kopsummas	29,084	29,084
- subordinētā kapitāla samazinājums	(811)	(811)
Pašu kapitāla otrā līmeņa elementi kopā	28,273	28,273
Pašu kapitāls, kas jāizmanto kapitāla pietiekamības rādītāja aprēķinā atbilstoši FKTK prasībām	84,818	84,819

Pašu kapitāla otrā līmeņa elementu kopsumma nedrīkst pārsniegt pirmā līmeņa elementu kopsummu.

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

43 KAPITĀLA PIETIEKAMĪBA (turpinājums)

Nākamā tabulā atspoguļota Koncerna aktīvu un ārpusbilances posteņu svērtā vērtība, kas atbilstoši FKTK prasībām izmantota kapitāla pietiekamības rādītāja aprēķināšanā, un Koncerna kapitāla pietiekamības aprēķins atbilstoši FKTK prasībām:

	Kredīt- ekvivalents	Atlikums	Svērtā vērtība
Aktīvi un ārpusbilance			
Riska darījumi ar centrālajām valdībām vai centrālajām bankām		74,971	2,616
Riska darījumi ar reģionālajām vai vietējām valdībām		1,594	1,061
Riska darījumi ar iestādēm		102,763	64,393
Prasības, kuras veido segtās obligācijas		13,496	6,748
Riska darījumi ar komercsabiedrībām		659,441	632,526
Prasības, ko veido mazie riska darījumi		107,350	79,381
Kavētie riska darījumi		37,181	47,223
Pārējie riska darījumi		21,964	13,721
Atvasinātie līgumi	2,265	1,581	1,218
Pašu kapitāla samazinājuma elementi: Nemateriālie aktīvi		2,434	
Aktīvi un ārpusbilance kopā		1,022,775	848,887
Kapitāla prasību aprēķins			
Koncerna portfeļa kredītriska kapitāla prasība	8%		67,911
Operacionālā riska kapitāla prasība			4,598
Tirgus risku kapitāla prasības			-
Koncerna portfeļa kredītriska un tirgus riska kapitāla prasība			72,509
Pašu kapitāls kapitāla pietiekamības aprēķinam			84,818
Kapitāla pietiekamības rādītājs (Pašu kapitāls / Kapitāla prasība x 8%)			9.4%

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

43 KAPITĀLA PIETIEKAMĪBA (turpinājums)

Nākamā tabulā atspoguļota Bankas aktīvu un ārpusbilances posteņu svērtā vērtība, kas atbilstoši FKTK prasībām izmantota kapitāla pietiekamības rādītāja aprēķināšanā, un Bankas kapitāla pietiekamības aprēķins atbilstoši FKTK prasībām:

	Kredīt- ekvivalents	Atlikums	Svērtā vērtība
Aktīvi un ārpusbilance			
Riska darījumi ar centrālajām valdībām vai centrālajām bankām		74,971	2,616
Riska darījumi ar reģionālajām vai vietējām valdībām		1,228	695
Riska darījumi ar iestādēm		102,261	64,002
Prasības, kuras veido segtās obligācijas		13,496	6,748
Riska darījumi ar komercsabiedrībām		654,417	627,502
Prasības, ko veido mazie riska darījumi		107,350	79,381
Kavētie riska darījumi		36,412	46,070
Pārējie riska darījumi		17,657	9,414
Atvasinātie līgumi	2,265	1,581	1,218
Pašu kapitāla samazinājuma elementi:			
Nemateriālie aktīvi		1,942	-
Aktīvi un ārpusbilance kopā		1,011,315	837,646
Kapitāla prasību aprēķins			
Koncerna portfeļa kredītriska kapitāla prasība	8%		67,012
Operacionālā riska kapitāla prasība			3,539
Tirgus risku kapitāla prasības			-
Koncerna portfeļa kredītriska un tirgus riska kapitāla prasība			70,551
Pašu kapitāls kapitāla pietiekamības aprēķinam			84,819
Kapitāla pietiekamības rādītājs (Pašu kapitāls / Kapitāla prasība x 8%)			9.6%

44 NĀKOTNES MINIMĀLĀS NOMAS MAKSAS

Nākamā tabula atspoguļo nākotnes minimālās telpu nomas maksas (pastāv arī citi nomas maksājumi, taču tie ir salīdzinoši nenozīmīgi):

	Koncerns	Koncerns
2009. gadā	1,166	1,084
2010. gadā	1,159	1,077
2011. gadā	850	768
2012. gadā	562	480
2013. gadā vai vēlāk	4,702	4,702
Kopā	8,439	8,111

V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

45 FINANŠU AKTĪVU UN PASĪVU ANALĪZE PĒC NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPIEM

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna 2008.gada 31. decembra aktīvus un saistības pēc to novērtēšanas principiem:

	Tirdzniecības nolūkā turētie finanšu aktīvi un saistības	Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	Amortizētā iegādes vērtība	Balances vērtība kopā
AKTĪVI				
Kase un prasības pret Latvijas Banku	-	-	45,115	45,115
Ieguldījumu vērtspapīri	3,859	26,296	64,070	94,225
Ieguldījumu īpašumi	1,826	-	-	1,826
Prasības pret citām kredītiestādēm	-	-	65,587	65,587
Kredīti	-	-	742,386	742,386
Atvasinātie līgumi	1,581	-	-	1,581
Pārējie finanšu aktīvi	-	-	1,545	1,545
Finanšu aktīvi kopā	7,266	26,296	918,703	952,265
Nefinanšu aktīvi				16,757
Kopā aktīvi	7,266	26,296	918,703	969,022
				0
				0
				0
PASĪVI				
Saistības pret kredītiestādēm	-	-	515,228	515,228
Noguldījumi	-	-	302,098	302,098
Atvasinātie līgumi	546	-	-	546
Tranzītresursi	-	-	2,276	2,276
Emitētie parāda vērtspapīri	-	-	40,660	40,660
Pakārtotās saistības	-	-	31,089	31,089
Pārējās finanšu saistības	-	-	13,083	13,083
Finanšu saistības kopā	546	-	904,434	904,980
Nefinanšu saistības	-	-	-	64,042
Kopā pasīvi	546	-	904,434	969,022

*V A/S Latvijas Hipotēku un zemes banka
2008. gada pārskats*

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMI

45 FINANŠU AKTĪVU UN PASĪVU ANALĪZE PĒC NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPIEM (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo Bankas 2008.gada 31. decembra aktīvus un saistības pēc to novērtēšanas principiem:

	Tirdzniecības nolūkā turētie finanšu aktīvi un saistības	Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	Amortizētā iegādes vērtība	Balances vērtība kopā
AKTĪVI				
Kase un prasības pret Latvijas Banku	-	-	45,115	45,115
Ieguldījumu vērtspapīri	3,711	26,296	63,969	93,976
Ieguldījumu īpašumi	1,826	-	-	1,826
Prasības pret citām kredītiestādēm	-	-	65,334	65,334
Kredīti	-	-	726,575	726,575
Atvasinātie līgumi	1,581	-	-	1,581
Pārējie finanšu aktīvi	-	-	1,394	1,394
Finanšu aktīvi kopā	7,118	26,296	902,387	935,801
Nefinanšu aktīvi	-	-	-	12,108
Kopā aktīvi	7,118	26,296	902,387	947,909
PASĪVI				
Saistības pret kredītiestādēm	-	-	495,927	495,927
Noguldījumi	-	-	302,209	302,209
Atvasinātie līgumi	546	-	-	546
Tranzītresursi	-	-	2,276	2,276
Emitētie parāda vērtspapīri	-	-	40,660	40,660
Pakārtotās saistības	-	-	31,089	31,089
Pārējās finanšu saistības	-	-	12,379	12,379
Finanšu saistības kopā	546	-	884,540	885,086
Nefinanšu saistības	-	-	-	62,823
Kopā pasīvi	546	-	884,540	947,909